

Poliiolehti

2/2009

Julkaisija: Suomen Polioliitto ry

EPU:sta eli Euroopan Poliounionista tänään

Suomen Polioliitto ry liittyi Euroopan Poliounionin viralliseksi jäseneksi vuonna 2008.

Kertauksen vuoksi kerron taas unionin rakenteen. Vuosittain kutsutaan koolle YLEISKOKOUS (Meeting of The European Polio Union) Se tekee yleensä aloitteita, jotka sitten tulevat VALTUUSTON (The Management Council) päätettäväksi. HALLITUS (Honorary Officers) on sitten toimenpaneva elin, eli sen tehtävä on toteuttaa asiat. Koska Pohjoismaat on todella pikkuinen osa koko järjestöä, on sovittu, että meillä olisi yhteinen edustaja Valtuustossa.

Euroopan Poliounionia on rakennettu vähitellen sen mukaan, miten keskieuropalaiset jäsenjärjestöt omalta toiminnaltaan ovat ehtineet. Viime aikojen kuulumiset ovat olleet sikäli myönteisiä, että EPU on aktivoitunut liittymällä kolmeen kansainväliseen vammaisjärjestöön, jolloin yhteisin voimin vaikuttaminen myös polioiden asemaan onnistuu varmasti paremmin. Yksi keskeisin tehtävä on vaikuttaa Euroopan Unionissa tehtäviin päätöksiin. Samoin EPU on rekisteröitynyt myös Belgiaan, jolloin esim. talousasioiden hoitaminen on helpompaa kuin Englannin kautta. Suurin osahan jäsenmaista käyttää euroa ainakin maksuliikenteessä. On muistettava, että EPU:lla ei ole palkattua henkilökuntaa toimistosta puhumattakaan.

Yleiskokous ja nettisivut

Ensi syyskuussa on EPU:n yleiskokous Ranskassa Lillessä ja sen valmistelut ovat käynnissä. Vuoden 2010 toiselle puoliskolle ovat Johan Bijtterbier, EPU:n puheenjohtaja ja mm. Frans Nollet, europarlamentaarikko suunnittelemassa suurta lääketieteellistä ja sosiaalisin asioihin paneutuvaa konferenssia. Toivottavasti se onnistuu.

EPU:n keskeneräiset nettisivut löytyvä osoitteesta www.europeanpolio.eu. Sieltä pääsee myös monien jäsenmaiden sivustoille. EPU:n käyttämä kieli on englanti, tapaamisissa käytetään myös saksaa ja ranskaa. On siis parasta istua sanakirjan tai nettisanakirjan tai vielä parempi hyvän kielitaitoisemman kaverin kanssa koneen ääreen ja tutkia, mitä erinomaista toiset tekevät.

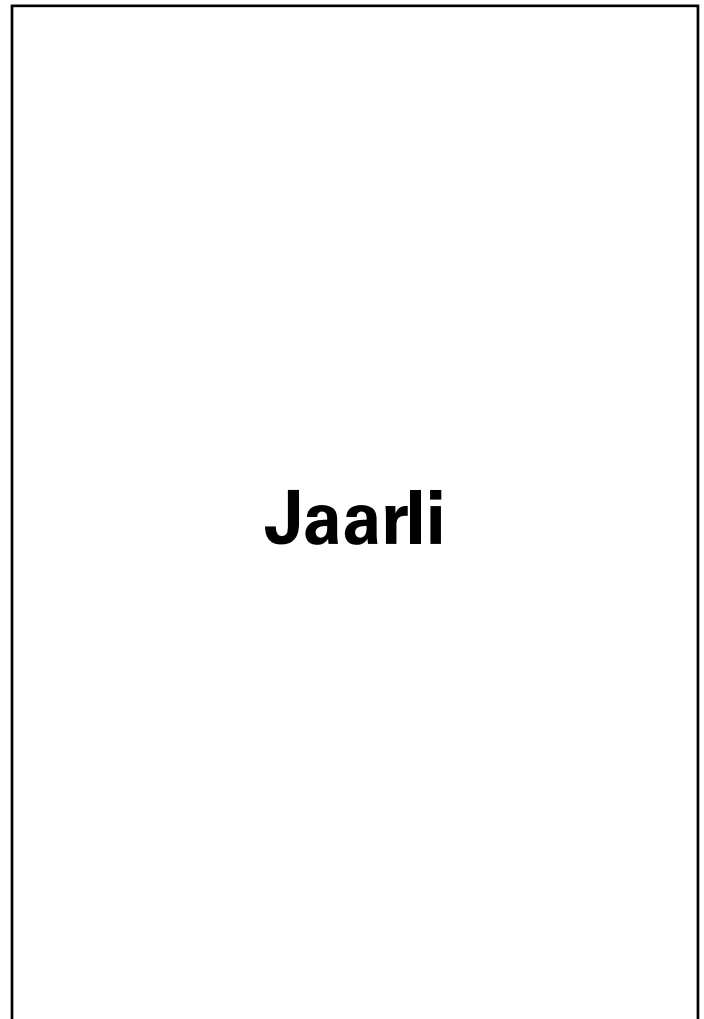
Poliounionin tehtävänä on työskennellä parempien ehtojen ja paremman elämän puolesta sekä polion sairastaneille että sen myöhäisoireista kärsiville. Yhdessä kansallisten järjestöjen ja muiden kansainvälisten vammaisjärjestöjen kanssa meidänkin äänemme kuuluu paremmin. Meillä suomalaisilla ei ole ollut ainakaan toistaiseksi

tavoitteita. Seuraamme myös siksi, että meidän toimintaamme saattaa aina muista maista löytyä hyviäkin malleja ja heille meidän toiminnastamme.

Jatkossa yhteistyö EPU:n kanssa tulee luonnollisesti tiivistymään, kunhan EPU saa oman toimintansa kunnolla käyntiin. Olemme tietysti mukana vaatimassa polion myöhäisoreiden tunnustamista ja tunnistamista kaikkialla EU:n alueilla!

Lämmintä kesää ja hauskoja (kala)reissuja!

Teksti: Tuula Pukkila

Jaarli

Kannen kuva AK

Lehti ilmestyy
4 kertaa vuodessa

Ilmoitusmyynti

NetConnection Oy
Puh. 09 547 4100
Gsm: 050 540 2557
samira.taina@netconn.net

Mainosilmoitusaineistot

studio@akarjalainen.net

Taitto

Antero Karjalainen
www.akarjalainen.net

Paino

Kirjapaino JAARLI Oy

ISSN 1237-2781

Sisältö

EPU	2
Kesäpäivät Siilinjärvellä	4
Suomen Polioliitto ry:n kurssit	6
Uutisia	10
Raili Jokinen	20
Rauman vinkkelsit	21
Uutisia	22
Viruksia ja aivoja	24
Ruudukko	28
Avustajasta avustettavaksi	30
Vuosiketomukset ja toimintasuunnitelmat	36
Poliohuolto tiedottaa	49
Osastot tiedottaa	50
Avustajakeskus 15 vuotta välittämistä	52
Muistokirjoitus/ Terttu Vikkula	53
Merkkipäivät	55

Muurahaiset maksumiehinä –ainako?

Olin kuuntelemassa Palkansaaajien Keskusliiton tutkimusjohtaja Jaakko Kianderin mietteitä tällä hetkellä koko maailmaa ravisuttavasta talouskriisistä ja erityisesti sen vaikutuksista suomalaisen hyvinvointipolitiikkaan. Kiander käytti vertauksena vanhaa Aisopoksen satua hurvittelevasta heinäsiirkasta ja ahkeriivasta muurahaisesta. USA oli talouspolitiikan huikentelevainen heinäsiirkka ja Suomi varovainen ja urakoiva muurahainen. Valitettavasti vain heinäsiirkka tuntuu pääsevän aiheuttamasta katastrofista helpommalla ja pahimmin talouden kiristys koetteleekin meitä tunnollisia muurahaisia. Me maksamme laskut. Ja taitaa olla niin, että meistäkin laskun maksajia ovat ne tunnollisimmat ja viattomimmat.

Kuulin, että SATA-komitea olisi luopumassa esityksessään vaikeavammaisten lääkinällisen kuntoutuksen yläikärajan nostamisesta 68 vuoteen. Asiasta on kyllä vammaisjärjestöjen taholta jo ärahdetty, mutta jo pelkkä ajatus, että SATA-komitea aloittaa säästämisen iäkkäistä vaikeavammaisista tuntuu kyllä vähintäänkin epäoikeudenmukaiselta.

Uskotteko, jos kerron, että välillä usko minkäänlaiseen oikeudenmukaisuuteen saati sitten demokratiaan tahtoo tässä pikkuhiljaa murentua. Oikeudenmukaisuus onkin sitä, että niillä joilla menee hyvin täytyy mennä entistä paremmin. Demokratia on toiminut vain, jos tehty päätös tukee omaa mielipidettäni. Mihin ovat kadonneet tasa-arvoisuus ja suvaitsevaisuus? Tai järki?

90-luvun kotimaisessa lamassa höylättiin hyvinvointipalveluja reippaalla höylällä ja sille tasolle ne jäivät hyvinä aikoinakin, jolloin valtion ja kunnan kassat tahkosivat reilua ylijäämää. Nyt taas höylätään ja reippaalla vauhdilla. Mitä jää jäljelle? Kustannusten leikkausten tulokset jäänevät taas pysyviksi, kunnes taas höylätään lisää. Tosin alkaa näyttää siltä, että seuraavaa höyläystä ei voi enää suorittaa. Tyhjästä on paha nyhjäistä.

Me täällä Poliolehden toimituksessa olemme iloisia siitä, että voimme tarjota teille monipuolista lukemista. Seuraavilla sivuilla on erilaisia näkökantoja ja ajatuksia esimerkiksi henkilökohtainen avustaja-asiasta. Polio ja aivot herätti toimituksessa vilkasta keskustelua. Poliojärjestöjen toimintasuunnitelmat ja kertomukset kertovat järjestöjen toiminnasta ja tavoitteista. Ja jos kaikki muu tuntuu tylsältä, niin aina voi yrittää ratkoa ruudukkoa. Ruudut voi vaikka täyttää pienillä kukankuvilla. Kokeiltu on ja toimii kyllä ajanviettona sekini. Kun viimeinen kukka oli valmis oli kuin olisi tehnyt tärkeäminkin urakan!

Kikka laskee lomapäivien ratoksi kirjoitusvirheet ja minä muut möhläykset. Toivottavasti tekin löydätte jokainen jota-kin itsellenne tästäkin Poliolehdessä

Hyviä lukuilmoja!

Birgitta Oksa
päätoimittaja

Julkaisija: Suomen Polioliitto ry
Päätoimittaja: Birgitta Oksa
Toimitus: Luotsikatu 6 E 28
00160 Helsinki, puh. 09 - 686 0990, fax 09 - 6860 9960
sähköposti: birgitta.oksa@polioliitto.com

Heinäähon näytelmäpiiri hauskutti yleisöä savolaisella sketsiviitteellä.

Kesäpäivät Siilinjärvellä

Tällä kertaa halusimme muistuttaa suomalaisia siitä, että rokotussuojasta - myös poliorokotuksesta - huolehtiminen on helppoa ja se varmasti kannattaa

Suomen Polioliiton valtakunnallisia kesäpäiviä vietettiin Siilinjärvellä, Kunnonpaikassa viikonloppuna. 22-24.5.2009. Kesäpäivät keräsivät runsaat sata osallistujaa eri puolilta Suomea. Kesäpäivät tarjoavat mukavan hengähdystauon arjesta ja ne ovat lyhydessäänkin osoittautuneet luontevaksi tavaksi tarjota mahdollisuus tavata toisia saman vamman kanssa eläviä yli paikkakuntarajojen, vaihtaa kokemuksia ja tietoja. Kesäpäivien ohjelman olivat rakentaneet Polioinvalidit ry:n ahkerat jäsenet. Osallistujat saivat nauttia mm. aurinkoisesta säästä, kevyestä jumppasta, Karjalaisen Rahvaan lauluista ja Heinäähon näytelmäpiirin esityksistä.

Yllä Savon osaston puheenjohtaja liris Karvinen.

Alla Siilinjärven kunnanhallituksen puheenjohtaja Pekka Väänänen.

Kesäpäivien juuret löytyvät kaukaa

Suomen Polioliiton valtakunnallisten kesäpäivien juuret ulottuvat yli viidenkymmenen vuoden päähän. Polioinvalidit ry aloitti hetimiten perustamisensa jälkeen järjestää valtakunnallisia kesä- ja retkeilypäiviä jäsenilleen. Päivät keräsivät parhaimmillaan kolmisensataakin osallistujaa eri puolilta Suomea.

- Pääsin ensi kertaa ulos talvikauden jälkeen ja heti vielä näin hauskalle retkelle, kertoo tuntemattomaksi jäänyt kesäpäivien osallistuja vuonna 1962.

Kovin kaukana ei ole aika, jolloin moni liikuntavammaisen vietti pitkät talvikuukauden sisätiloissa. Onneksemme tänä päivänä tilanne on toinen. Silti kesäpäivillä on nykyäänkin oma paikkansa poliojärjestöjen runsaassa jäsentarjonnassa.

- Nykyään polioon sairastaneet ihmiset matkustavat ja retkeilevät ympäri vuoden yksin ja yhdessä. Samanlaista merkitystä kuin 50 vuotta sitten ei kesäpäivillä ole, mutta sellaista emme kyllä

Yläkuva: Karjalainen Rahvas esitti lauluja Karjalasta.

Keskikuva: Savon osaston jäsen Toivo Korhonen lauloi J. Alfred Tannerin kupletteja.

Alakuva: Harmonikan soittaja Pertti Karjalainen soitti Kesäillan Valssin, taustalla juontajana toiminut Savon osaston sihteeri Esko Timonen.

jatkuu sivulla 8 ...

Suomen Polioliitto ry:n kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit vuonna 2009

Hakemukset postitetaan osoitteeseen:

Suomen Polioliitto ry

Luotsikatu 6 E 28

00160 Helsinki

Kuoreen merkintä: kurssihakemus.

Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskursseille hakeneille ilmoitetaan päätöksestä henkilökohtaisesti.

Lisätietoja:

Suomen Polioliitto ry/toimisto

Puh 09-6860990

e-mail: birgitta.oksa@polioliitto.com

Matkat

Mikäli haluatte hakea Kelasta matkakorvausta Suomen Polioliiton kuntoutus/sopeutumisvalmennuskurssille, kurssille tulee hakea lääkärinläheteellä. Lähetteen tulee olla kirjalli-

nen A-, B-, C- tai D-lausunto, kopio sairauskertomuksesta tai vapaamuotoinen lähete, josta ilmenee kurssin tarpeellisuus ja suositus tälle kurssille osallistumisesta. Kela korvaa tällöin tarpeelliset ja kohtuulliset matkat omavastuuosuuden ylittävältä osalta. Kaikilla kursseilla omavastuuosuus on 9,25 euroa/henkilö yhdensuuntaiselta matkalta. Mikäli sairauden laatu tai liikenneolosuhteet vaativat muuta kulkuneuvoa, voidaan matkat korvata muun kuin yleisen kulkuneuvon kustannusten mukaan. Päätös korvauksesta kannattaa hakea etukäteen.

Kuntoutuspaikat toivovat, että osallistujat hoitavat omat matkajärjestelynsä itse ennen kurssille tulemistä.

Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssi Invalidiliiton Lahden Kuntoutuskeskuksessa

Ajankohta:

26.10.-04.11.2009 (10 pv)

Kurssin ohjelmassa mm. fysioterapiaa sekä ryhmässä että yksilöllisesti, tietoa polion myöhäisoireista, apuvälineistä ja sosiaaliturva-asioista sekä ohjattua vapaa-ajan toimintaa. Majoitus on kahden hengen huoneissa. Avustaminen päivittäisissä toiminnoissa järjestetty.

Kurssille valitaan 10 kuntoutujaa hakemusten perusteella.

Hakuaika:

Hakuaika päättyy 21.09.2009

Kurssipaikan yhteystiedot:

Invalidiliiton Lahden Kuntoutuskeskus

Launeenkatu 10, 15100 Lahti, p. 03-8128 11

Uskallusta Elämään -kurssi Lehtimäen Opistolla

Ajankohta:

1.11.-7.11.2009

Kurssin tavoitteena on löytää uusia tietoja ja taitoja arkipäivän elämään. Kurssin ohjelmassa ryhmä- ja allasvoimistelua, henkilökohtaisia hoitoja sekä ohjattua vapaa-ajan toimintaa.

Kurssilla painotetaan erityisesti vertaistukea ja yhdessä tekemistä.

Hakuaika:

Hakuaika päättyy 30.9.2009

Kurssipaikan yhteystiedot:

Lehtimäen Opisto, 63501 Lehtimäki, p. 06-522 0245

SUOMEN POLIOLIITTO RY

Toimisto/Poliolihtien toimitus:

Luotsikatu 6 E 28, 00160 Helsinki

Puhelin: 09-6860 990

Fax: 09-6860 99 60

Sähköposti: birgitta.oksa@polioliitto.com

www-sivut: www.polioliitto.com

Pankki: Sampo 800015-70432857

POLIOLINVALIDIT RY

Toimisto: Luotsikatu 6 E 28

00160 Helsinki

Puhelin: 09-6860 990

Fax: 09-6860 99 60

Sähköposti: kirsti.paavola@polioliitto.com

www-sivut: www.polioliitto.com

Pankki: Sampo 800013-222875

SUOMEN POLIOHUOLTO RY

Toimisto: Luotsikatu 6 E 28

00160 HELSINKI

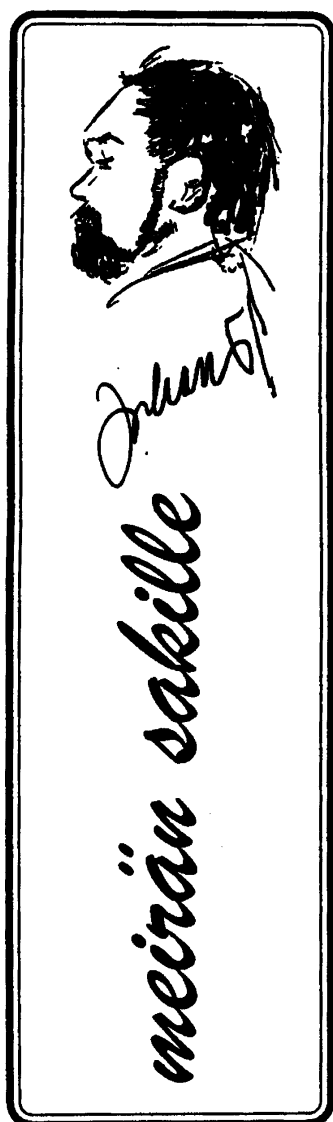
Puhelin: 09-6860 990

Fax: 09-6860 99 60

Sähköposti: leo.hanninen@pp1.inet.fi

www-sivut: www.polioliitto.com

Pankki: Sampo 800017-287221

Tällä hetkellä on juuri käynnissä EU-vaalien ennakoäänestys. Samalla se tarkoittaa, että Poliojärjestömme osallistuu 17 muun valtakunnallisen vammais- ja kansanterveysjärjestön kanssa yhteiseen äänestyspaikoilla tapahtuvaan lipaskeräykseen. Noin kahdeksassakymmenessä äänestyspaikassa on myös Polioliiton lipasvartijoita. Yhteensä meitä on noin sata henkilöä mukana lipasvartiointitoiminnassa. Se on hyvä saavutus. Kiitos siitä jokaiselle vaalikeräystoiminnassa mukana olevalle.

Edellisessä vaaleissa keräystuottomme oli noin 20.000 euroa, (eli noin 120.000 vanhaa markkaa), joka tullaan käyttämään alueelliseen kuntoutustoimintaan sekä neuvontapalvelun kehittämiseen. Keräystuotto on merkittävän suuri summa, joten toivomme jäsenistön tulevan tulevaisuudessakin keräystoimintaan mukaan entistään suuremmin joukoin. Mikä ihmeellisintä, suurilla paikkakunnilla on vaikeampi saada keräyslippaan vartijoita kuin maaseudun pienillä paikkakunnilla. Toivon mukaan myös isot kaupungit saadaan toimintaan mukaan.

Ns. Sata-komitean suunnitelmät edistyvät pikkuhiljaa eteenpäin. Peruslinjaukset on tehty sekä täsmennetyt linjaukset talous- ja työllisyysvaikutuksista.

Sosiaaliturvan taustaperiaatteiksi on vahvistettu oikeudenmukaisuus /perusoikeudellisuus eli perusturva tulee kuulua kaikille. Samoin jär-

jestelmät tullaan yhdenmu-kaistamaan.

Etuudet tulevat henkilökoh-taisiksi eli puolison tulot eivät vaikuta tulevaisuudessa henkilön etuuden määrään. Ehkä suurimpana ongelmana tulee olemaan vähimmäisturva-etuuksien riittävyys. Joskus sitä kutsutaan kansalaispal-kaksi tai takuueläkkeeksi. Siinä tullaan määrittelemään kohtuullisuuden toimeentu-lon raja, joka kaikille tulee vähintään taata. Työnteon pal-kittavuus eli työnteon on aina oltava kannattavaa. Pohditaan tullee työkyvyttömyyselä-keellä olevan ansiorajan nosto samoin kuin kuntoutuksen ikärajan nosto 68 vuoteen.

Päätösten joustavuus eli tulisi mahdollistaa joustavat siirrot töihin, opiskelemaan, kuntoutukseen, osa-aikatyöhön, omaishoitoon ja takaisin.

Kuudentena taustaperiaat-teena mainitaan mahdolli-suuksien sosiaalipolitiikka. Sitä kuvataan sanonnalla: ”pehmeästä suosta trampoliiniin”. Viimeistään tämä lausuma hirvittää. Olen koko kevään seurannut ikkunastani naapurin lasten trampoliinin käyttöä. Se on pomppivaa, hallitsematonta sekä rajojen yli putoamista, mikäli ei ole trampoliinissa korkeita turva-aitoja. Toivon mukaan Sata-komitea ei toteuta sitä, mitä sanovat.

Juuri nyt on seminaarivai-heet menossa ympäri maata: asiantuntijoiden kuuleminen ja lausuntojen hankkiminen. Esityksen pitäisi valmistua 31.12. 2009 mennessä.

Nykyajan vanhemmille on tarjolla paljon lasten hoitoon tarkoitettuja vemppeitä. Herra Kärpällä on käytös-sään lusikka, joka muuttaa väriään jos ruoka on liian kuumaa. Ennen vanhaan me vanhemmat käytimme aina kyynärpäätä testatessamme ruuan lämmön sopivuutta. Nykyään on vaippahousut, ennen oli rasut, jotka pestiin. Maitopullot pannaan ”sentrifuugiin”, joka pesee ja kuivaa maitopullot. Ennen pantiin pullot kattilaan ja kiehautetiin kuumassa vedessä. Nyt lapselle asetetaan sadeviitan tapainen ruokalappo päälle, se estää vaatteiden tahriin-tumisen. Lahjoiksi tuodaan sankarin valokuvalla varus-tettuja mukeja, Löytyy kak-sisuuntainen kommunikaati-ovehje, jolla kuunnellaan ja hoidetaan lasta. Entäpä sitten lastenvaunut, jotka saadaan ainakin sataan eri asentoon ja lapsen kasvaessa käyttöä ja tekniikkaan voidaan muut-taa, että lapsi on aina oikeassa asennossa.

Yksi on, mikä on edelleen pysynyt samana. Se on tutti. Aina pahan paikan tullen se on korvaamaton esine. Muoto ja käyttö on sama. Ei koskaan synny epäselvyyttä missä ja miten sitä käytetään. Aina sen toimivuus on taattu.

Mikä meillä aikuisilla auttaa samalla tavalla? Varmaankin ystävät ja tapaamiset suuressa joukossa. Tällaisia tapaamisia ovat nämä meidän vuosittaiset kaksi valtakunnallista tapah-tumaa. Savon osastolle vielä parhaimmat kiitokset touko-kuun kesäpäivätapahtuman järjestämisestä. Ruissalossa syksyllä tavataan!

Lämpimin kesäpäivien toi-vossa, kaikille hyvää kesää.

Jussi

... jatkoa sivulta 5

toivokaan, kertoi jäsen sihteeri Kirsti Paavola.

- Hyvä, että tällainen tapahtuma on aikoinaan tarjonnut mahdollisuuden lähteä liikkeelle. Avustajat ovat antaneet turvaa ja moni on uskaltanut lähteä kotoa reissunpäälle. Ja yhä tänäänkin on hienoa tavata muita polion sairastaneita ja vaihtaa kuulumisia, niin niitä hyviä kuin vähän huonompiakin, Kirsti Paavola jatkaa ja muistuttaa, että vieläkin tällainen tutussa joukossa eri puolilla Suomea retkeileminen on niitä kesän huippukohtia.

- Ikääntyminen hidastaa liikkumista, eikä apua ole saman lailla saatavilla kuin täällä. Kotiväkikin ja lapset ovat rauhallisella mielellä, kun tietävät että tässä sakissa pärjää kyllä.

Poliovirustartuntojen riski on vähäistä Suomessa, mutta se ei ole olematon

Kesäpäivien merkitys osallistujille on kiistanon, mutta päiville on asetettu myös muita tavoitteita. Tällä kertaa haluttiin muistuttaa suomalaisia rokotusten tärkeydestä. Kevään uutiset Tampereelta löydettyistä polioviruksista, poliotapauksesta Norjassa ja sikainfluenssa ovat muistuttaneet siitä, että laajat, vakavat epidemiat ovat tänäkin päivänä mahdollisia.

Rokotus on helppo, edullinen ja lopulta vaivatonkin tapa huolehtia itselleen suojaa ainakin osaa tauteja vastaan.

Markkinoilla riitti viilskettä. Risto Ovaskainen Kuopiosta esitteli itse kivistä hiomiaan koruja.

Avustaja Johanna Väätäinen tutkii Polioinvalidit ry:n kannatusjäsenhankkijana toimivan Martta Norosen markkinoimia mummoja.

- Valitettavasti monet nuoret vanhemmat miettivät lastensa rokotusten lopettamista. Poliorokote on sillä listalla helposti ensimmäisenä, kun polioon sairastuminen tuntuu olemattoman pieneltä mahdollisuudelta. Ilman kattavaa rokotusohjelmaa kaikkialla maailmassa ei polion hävittäminen maapalloilta onnistu, toteaa puheenjohtaja Juhani Kivipelto.

Uusien lapsi-ikäluokkien rokotuskattavuudesta tulee huolehtia jatkossakin

Suomessa otettiin vuoden 2005 alussa käyttöön uusi rokotusohjelma, jonka yhteydessä IPV on sisällytetty monikomponenttiseen yhdistelmärokotteeseen. Tätä annetaan 3, 5 ja 12 kk iässä ja neljäs annos 4 vuoden iässä. Neljännen annoksen tarve perustuu siihen, että ensimmäiset annokset annetaan jo niin nuorella iällä. Uuden yhdistelmärokotteen uskotaan osaltaan edesauttavan

Poliorokotukset

Suomessa aloitettiin poliorokotukset 1957

Polio edelleen suomalaisten lasten rokotusohjelmassa

Tehosteannoksia 5 vuoden välein tarvitsee vain jos matkustaa maihin, missä poliota vielä esiintyy tai jos työssään altistuu virustartunnalle

Myös polion sairastaneet tulee rokotaa kaikkia kolmea polioviruksen eri serotyyppejä sisältävällä rokotteella

korkean kattavuuden ylläpitämistä, kun pistosmäärä pikkulapsilla vähenee siihen siirtymisen myötä.

Mikäli rokotukset aloitetaan vasta myöhemmällä iällä, kolme annosta nykyistä IPV-valmistetta riittää antamaan suojan, ja sen jälkeen lisätehosteita tarvitsee harvita vain, jos todella altistuu tartunnalle eli lähinnä jos matkustaa maihin, joissa poliota vielä esiintyy. Käytännössä suoja saadaan yleensä jo kahdella annoksella. Lisäannoksia tarvitaan suojan ylläpitoon.

...uutisia...

Hyvinvointiin on satsattava

Kesäpäivien ohjelmasta vastasivat tällä kertaa Polioinvalidit ry:n Savon osaston jäsenet. He olivatkin koonneet hienon ohjelmakokonaisuuden osallistujien iloksi.

Kunnonpaikan liikuntatilat kylpyläosastoineen soveltuvat hyvin liikuntaesteisten käyttöön. Ihan kaikille ei altaiden vesi ollut riittävän lämmintä, mutta muutoin hankalalta tuntuvissa paikoissa avustajat tarjosivat apuaan. Ympäristö ja auringon paiste houkuttelivat osaa pienelle tutustumisreisulle lähiympäristöön, osa tyytyi paistattelemaan päivää terasseilla.

Kesäpäivät polkaistiin virallisesti käyntiin lauantain iltapäiväohjelman voimin, vaikka suurin osa osallistujista oli jo saapunut perjantaina viettämään aikaa yhdessä. Iltapäivällä saatiin kuulla mukavaa tietoa Siilijärvestä kunnanhallituksen puheenjohtaja Pekka Väänäsen sanoin. Hän vei kuulijansa lennolle Siilinjärven ylle ja totesi, että palvelut pella!

Vaikka kesäpäivien viettäjät ainakin luulivat olevansa syvällä Savon sydämessä, sai iltapäivän ohjelma hie-raisemaan silmiä, että josko olemmekin enempi Karjalan puolella. Karjalainen Rahvas esitti musiikkia ja lauluja karjalaiseen tapaan niin tempaisevasti, että ainakin osa yleisöstä siirtyi hetkiseksi Karjalan kunnalle.

Eikä vauhdikas ohjelma antanut hengähdystaukoa, vaan Toivo Korhosen kuplettilaulujen Ameriikan kautta jatkettiin matkaa Heinäveden näytelmäpiirin mukana suomalaisen arkitodellisuuteen. Yleisö nauroi vedet silmissä, kun maatalon emännät aloittivat kuntoilun ja ujuttautuivat naismuodin villinpään keksintöön: bodiin. Lääkepurkkifi-

Iris Karvinen (vas), Anja Soutukorva ja Raija Kivelä vaihtoivat kuulumisissa markkinoilla.

losafia sängyn laidalla hakee vertaistaan. Jos mahdollisuus putkahtaa, niin Heinäveden näytelmäpiirin esityksiä ei kannata jättää väliin.

Hyvinvoinnista muistutti myös Suomen Polioliiton puheenjohtaja Juhani Kivipeltö. Hän patisti kuntia huolehtimaan asukkaistaan myös taloudellisesti huonompina aikoina. Ja tarkkaavaiset kuulijat tulevat varmasti muistutamaan Juhania lupauksesta laulaa karaokea, vaikka hän yrittikin puheessaan vedota

siihen, ettei ole vedonlyönnin yhteydessä sopinut mitään aikaa tai paikkaa laululle. Vedonlyönnin toinen osapuoli Polioinvalidit ry:n puheenjohtaja Rauno Nieminen hoiti karaokelaulunsa jo perjantailtana.

Markkinatunnelmaa ja juppaa

Kesäpäivillä oli tarjota osallistujille arpajaisten ohella pienet markkinat, joilta saattoi tehdä löytöjä kotiväelle viemiseksi. Markkinat toimivat

myös erinomaisena tapaamispaikkana, josta aina löytyi juttukaveria.

Sunnuntaiaamuna osallistujat heräteltiin kotimatkaa varten pienellä liikunta- ja ravintomuistutuksella ja jumppalla. Uni karisi silmistä ja vaihtui virkeään mieleen.

Avatessaan tapahtumaa Savon osaston puheenjohtaja Iris Karvinen pyysi kaikkia nauttimaan olostaan. Me tottelimme! Kiitos järjestäjille.

Teksti: BO

Kuvat: AK

Sunnuntaina osallistujat heräteltiin uuteen päivään tietoisuudella, jossa muistutettiin liikunnan ja ravinnon merkityksestä ihmisen hyvinvoinnissa.

Suomen Polioliitto ry:n vuosikokous

Huolena polion myöhäisoireiden tunnistaminen

Suomen Polioliitto ry:n vuosikokous pidettiin Helsingissä 19.5.2009. Polioliiton vuosikokoukseen kutsun saavat jäsenjärjestöt, jotka valitsevat edustajansa omilla vuosikokouksissaan. Edustajien määrä määräytyy jäsenjärjestöjen oman varsinainen jäsenten lukumäärän perusteella. Polioinvalidit ry:llä oli kokouksessa kaksitoista edustajapaikkaa ja Suomen Poliohuolto ry:llä kolme. Kokouksessa oli esillä sääntömääräiset asiat. Poliovammaisten asema ja kuntoutuksen nykytilanne herätti vilkasta keskustelua. Polioliiton toimintaan ja talouden hoitoon jäsenjärjestöjen edustajat olivat tyytyväisiä.

Muuttuvan toimintaympäristön haasteet

Suomen Polioliiton puheenjohtaja Juhani Kivipelto loi avaussanoissaan lyhyen katsauksen Polioliiton toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin ja painotti erityisesti Raha-automaattiyhdistyksen roolia suomalaisen järjestötyön rahoittajana.

- RAY tarkentaa yleisavustuksen myöntämiskriteerejä ja varmasti osa nykyisistä avustuksen saajista tulee jatkossa tipahdamaan pois ja avustuksien euromääriä tullaan rajustikin muuttamaan. Kuinka me tulemme tässä pudotuskilpailussa pärjäämään, jää nähtäväksi. Tällä hetkellä olemme vielä varsin luottavaisia ja uskomme, että kuulumme jatkossakin avustuksen saajiin. Tämä ei tarkoita, ettemmekö koko ajan tee töitä asian turvaamiseksi. Keskusteluyhteytemme Raha-automaattiyhdistykseen on avoin ja jatkuvassa käytössä, totesi Kivipelto.

Hän muistutti jäsenjärjestöjä myös siitä, että tarvittaessa kaikkien tulee olla valmiina vastaamaan muuttuvan

yhteiskunnan, jäsenistön ja rahoituksen tuomiin haasteisiin.

- Taloudelliset mahdollisuutemme ovat rajatut. Kaikkeaa emme voi toteuttaa, vaikka halua siihen olisikin. Työntekijämme ovat jo nyt äärimmilleen työllistettyjä ja pelko heidän jaksamisestaan kasvaa koko ajan. Neuvontapalvelut työllistävät koko ajan enemmän ja joudumme varmasti jatkossa vakavasti miettimään kuinka ja kuka työt hoitaa.

Puheenjohtaja Kivipelto halusi vielä erityisesti kiittää valtakunnallisiin vaalikeräyksiin vuonna 2008 ja 2009 osallistuvia lipasvahteja.

- Keräystuotoilla pystymme lisäämään alueellista neuvontapalvelutoimintaamme ja meidän ei tarvitse tehdä ainakaan supistuksia toiminnassa.

Myöhäisoireet huolettavat

Kelan rahoittamien poliokurssien, yksilöjaksojen ja taloudellisten tukien

kuten hoitotukien myöntämismäärät ovat vähentyneet merkittävästi.

- Kielteiset kuntoutuspäätökset ja taloudellisten tukihakemusten hylkäämiset ovat todella suuri ongelma kaikille vammaisryhmille. Polion sairastaneiden kohdalla kielteinen vaikutus on keskimääräistä suurempi, koska polion sairastaneiden kohdalla iällä on muita vammaisryhmiä keskeisempi vaikutus, selvitti huonontunutta tilannetta toiminnanjohtaja Birgitta Oksa.

Edunvalvonnan ja vaikuttamisen roolia Polioliiton toiminnassa tulee vahvistaa, jotta pystytään jatkossa turvaamaan polion sairastaneiden ja heidän läheistensä aktiivinen elämä.

- Polion myöhäisoireet jäävät vielä liian usein tunnistamatta terveydenhuollon ammattilaisilta. Myöhäisoireiden tunnistamisen edistämiseksi toimimme tavallaan kahdella sektorilla, jotka kyllä tietysti tukevat toisiaan. Toisaalta keskitämme suomalaisen terveydenhuol-

...uutisia...

lon valistamiseen. Toisaalta olemme mukana Euroopan Poliounionissa, jonka yhtenä tärkeimmistä tavoitteista on saada polion myöhäisoreet tunnustetuksi ja tunnistettavaksi koko EU:n alueella, jatkoi Oksa.

Hän muistutti, että myös Polioliiton ja sen jäsenjärjestöjen on pidettävä huolta siitä, ettei poliovammaisten hoidolle ja kuntoutukselle laadittavissa standardeissa EU:n tasolla jäädä suomalaisten käytäntöjen alapuolelle.

- Emme voi tyytyä toimimaan vain keskenämme, meidän on huolehdittava riittävästä verkostoitumisesta ja yhteistyöstä paitsi Suomessa myös EU: tasolla. Jos EU:ssa asetetaan rima alemmalle, niin vaikea sitä on pelkäästään Suomen kohdalla korottaa. Jos EU tunnustaa polion myöhäisoreet ja hyväksyy tunnistamiskriteeristön, olemme jo edenneet aimo askeleen.

Toiminnanjohtaja Oksa kertoi, että kyllä Euroopan Poliounioni myös odottaa Polioliittoa melkoista tukea työlleen myöhäisoreiden tunnistamisessa.

- Poliokyselymme ja sen tulokset ovat tärkeässä asemassa esitettäessä perusteluja poliovammaisten henkilöiden hoidolle, kuntoutukselle ja polion myöhäisoreiden tunnistamiselle myös EU:ssa. Vastaavia kyselyjä ei juurikaan löydy Pohjoismaiden ulkopuolelta.

Kuntoutus, edunvalvonta ja tiedotus

Polioliiton toiminta vuonna 2009 jatkaa pitkälti aiempien vuosien tapaisena.

- Tehostetaan missä vielä vain voidaan ja pyritään hoitamaan toimintasuunnitelmaan hyväksytyt tehtävät mahdollisimman hyvin. Tehdään ainakin hyvin se mihin resurssimme antavat mahdollisuuden, totesi puheenjohtaja Juhani Kivipelto.

- Pääpaino kuntoutuksessa, edunvalvonnassa ja tiedotuksessa. Vapaa-ajan toiminta on sitten kokonaan jäsenjärjestöjen hoidossa.

Polioliitto jatkaa raskaasti tappiollisen Poliolihtin julkaisemista myös vuonna 2009.

- Poliolihti toimii jäsenlehtenä ja tiedotuskanavana terveydenhuoltoon ja päätäjiin päin. Pelkkään sähköiseen lehteen siirtyminen ei jäsenjärjestöjen jäsenkunnan vuoksi ole mahdollista Tietokone

on enimmilläänkin vain kolmanneksen käytössä lukijakunnasta.

Hiukan parempaa on näkyvässä, sillä Poliolihtin ilmoitushankkijana on aloittanut NetConnection Oy.

- Tilanne ei ilmoitusmarkkinoiden kohdalla ole kovinkaan häppöinen, mutta NetConnectionin kanssa on sovittu, että työtä pyritään tekemään pitkäjänteisesti ja mitään nopeita tuloksia ei kumpikaan osapuoli odota, vaan realistisella pohjalla mennään, kertoi ilmoitusmyynnin näkymistä toiminnanjohtaja Oksa.

RAY rahoittajana

Suomen Polioliiton toiminnan rahoituksesta yli 70% saadaan Raha-automaattiyhdistyksen avustuksina. Vuodelle 2009 myönnetty avustukset olivat yleisavustus toimintaan 117 000 euroa ja kuntoutustoimintaan 94 000 euroa.

- Polioliitto sai toiminta-avustukseensa 10 prosentin korotuksen, mikä oli varsin poikkeuksellista, sillä korotuksia ei juurikaan myönnetty, onhan yleisavustus- kriteeristöremontti kesken, kertoi puheenjohtaja Kivipelto.

Hän piti saatuja pieniäkin korotuksia merkinä siitä, että Polioliiton toiminta on oikean suuntaista, merkittäväksi havaittua ja avoin keskusteluyhteistyö päärahoittajan kanssa toimii.

Jäsenjärjestöjen osuus toiminnan rahoituksesta pysyy reilussa kymmenessä prosentissa. Sillä rahoituksella maksetaan

lähinnä Polioliiton tarjoamia järjestöpalveluja, johon kuuluvat mm. jäsenrekisterit, postitukset, laitteet, ohjelmistot, kirjanpito ja henkilöstöpalvelut.

- Yhteistyöllä ja keskittämällä on pystytty säästämään juuri ns. yleiskuluissa, joita järjestötoiminnassakin aina on. Näin on pystytty yhä enenevässä määrin vapauttamaan jäsenjärjestöjen rahaa niiden varsinaisen toiminnan rahoittamiseen, kertoi Oksa.

Polioliiton kokonaiskulut vuonna 2009 on arvioitu 314 000 euroksi, kun ne vuonna 2008 olivat 277 400 euroa.

- Suurimman osan kulunoususta selittää panostus alueellisen neuvontapalvelutoiminnan kehittämiseen. Loppu onkin sitten käytännössä yleistä kulunousua, joka koskee myös järjestöjä, selvitti Polioliiton taloutta toiminnanjohtaja Oksa.

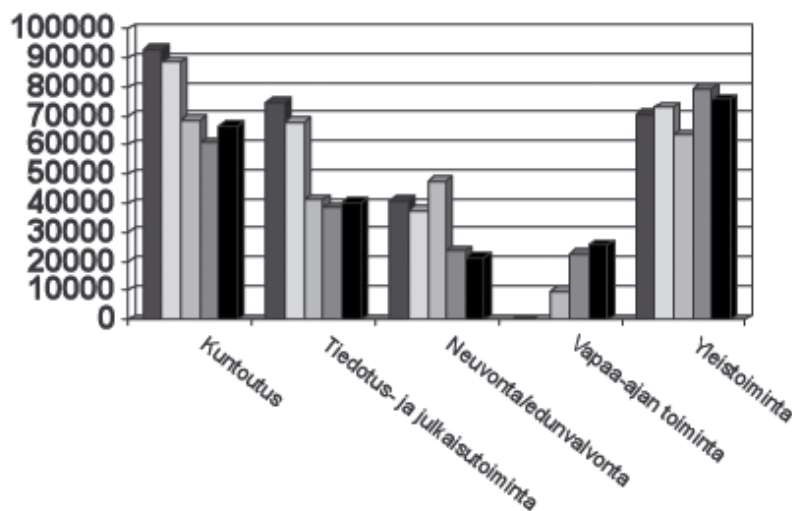
Ei henkilövalintoja

Koska henkilövalinnat Polioliitossa tehdään kahden vuoden välein ei henkilövalintoja ollut tänäkertaisella asialistalla. Suomen Polioliitto ry:n puheenjohtajana jatkaa Juhani Kivipelto, varapuheenjohtaja Leo Hänninen ja hallituksen jäsenenä Ari Aroheikki, Lauri Jokinen, Kaarina Lappalainen, Väinö J. Mäki-Petäys ja Rauno Nieminen.

Teksti: BO

Kuvat: AK

Suomen Polioliitto ry:n kulut toimintaloikkaittain vuosina 2008-2009

Polioinvalidit ry:n vuosikokous Paikallistoimintaa ja kuntoutusta

Polioinvalidit ry:n vuosikokouksen asialistalla oli sääntömääräisten asioiden ohella johtokunnan esitys yhdistyksen omistaman Luotsikadun huoneiston myynnistä. Sääntömääräisissä asioissa oli mukana joka toinen vuosi tapahtuva yhdistyksen puheenjohtajan valinta.

Tavoitteena vahva aluetoiminta

Yleensä yhdistyksen puheenjohtajan valinta saa paikalle ennätysmäärän osallistujia. Tällä kertaa aiempien vuosien lukuihin osallistujamäärän suhteen ei päästy, totesi jäsen sihteeri Kirsti Paavola ja kertoi, että paikalla on hiukan alle sata yhdistyksen jäsentä avustajineen.

Vuosikokouksen osallistujamäärään vaikuttanee se, että yhdistyksen paikallisosastojen vuosikokouksissa on jo osin käsitelty toimintasuunnitelmaan ja toiminnan rahoitukseen sekä henkilövalintoihin liittyviä asioita.

- Olemme siirtäneet ja siirrämme jatkossakin yhä enemmän toiminnan painopistettä paikallistasolle. Se näkyy niin toimintakertomuksesta kuin toimintasuunnitelmasta ja talouspapereistakin, kertoi yhdistyksen puheenjohtaja Rauno Nieminen avauspuheessaan.

Puheenjohtaja Niemisen mielestä viemällä toimintaa osastoihin viedään toiminta samalla lähemmäksi jäseniä.

- Osallistumalla osastojen toimintaan pystyy suoraan vaikuttamaan myös koko yhdistyksen toiminnan linjauksiin ja käytännön toimenpiteiden valintaan, Nieminen muistutti.

Avaussanoissaan puheenjohtaja Rauno Nieminen ilmaisi huolensa siitä, etteivät yhdistyksen jäsenet saa kotipaikkakunnillaan läheskään aina oikein polion tai polion myöhäisoireet huomioivaa hoitoa ja kuntoutusta.

- Terveyskeskuslääkärit eivät tiedä poliosta saati sitten polion myöhäisoireista mitään. Siksi olemmekin esit-

tämässä, että yhdistyksemme osallistuisi polion myöhäisoireista tiedottamiseen jakamalla Polio ja polion myöhäisoirekirjaa jäsentensä kautta suomalaisille terveydenhuollon ammattilaisille. Kirjan saa pyytämällä sitä toimistosta tai paikallisosastoista. Kun viette sen hoitavalle lääkärillenne, fysioterapeutille jne, saatte sen veloituksen. Yhdistys maksaa kirjan.

Kuntoutuksen osuus kasvussa

Polioinvalidit ry käytti vuonna 2008 omaan kuntoutustoimintaansa lähes 70 000 euroa. Yhdistyksen omaan kuntoutustoimintaan kuuluivat paikalliset liikuntaryhmät, tuetut kuntoutusjaksot ja alueelliset henkilökohtaisen jaksamisen projektit.

- Henkilökohtaisen jaksamisen-hankkeita käynnistettiin yhteensä kymmenen, niihin osallistui 162 henkilöä ja kuntoutusvuorokausia kertyi yhteensä 512. Oleellista näille hankkeille on, että kuntoutus tapahtuu paikallisosastojen toiminta-alueilla ja niihin liittyy oleellisesti seurantajakso, jolloin oman kunnan ja hyvinvoinnin seuranta on mahdollista, kertoi toiminnanjohtaja Birgitta Oksa.

Olavi Markus Haukiputaalta teki esityksen lisäyksestä yhdistyksen jäsenilleen tarjoamiin kuntoutuspalveluihin

- Esitän, että kuluvan vuoden talousarvioon varataan Kelan osittain korvaaman fysioterapian omavastuusuuteen vuoden kokeiluna määräraha 65 vuotta täyttäneiden vaikeavammaisten kuntoutukseen kotipaikkakunnalla lääkärin läheteellä tapahtuvaan fysioterapiaan. Tämä ei koske terveyskeskuksen fysioterapian omavastuusuutta. Tuen myöntämisen edellytys olisi, että hakija ei ole osallistunut samana vuonna Polioinvalidit ry:n järjestämälle kuntoutuskurssille tai kuntoutus/virkistyskurssille tai ”iloa elämään” kurssille Lehtimäellä, ehdotti Olavi Markus.

Esityksessä yhdistyksen osuudeksi oli kaavailtu 10 euroa/kuntoutuskerta kuitenkin enintään 100 euroa/jäsen. Johtokunta veloitettiin valmistelevaan, tasapuolisesti toteuttamaan ja raportimaan esityksen toteutumisesta seuraavalle vuosikokoukselle.

Edunvalvonta osa kaikkea toimintaa

Vuosikokouksen osallistujat hyväksyivät yksimielisesti vuoden 2008 tilinpää-

...uutisia...

töksen vuosikertomuksineen. Puheen-
voroissa kiinnitettiin huomiota Poli-
oinvalidit ry:n edunvalvontatoiminnan
sisältöön ja Suomen Polioliiton ja yhdis-
tyksen väliseen yhteistyöhön.

- Edunvalvontaa teemme valtakunnan
tasolla ensisijaisesti Suomen Polioliiton
kautta. Vaikuttamistapoja ja yhteistyö-
kumppaneita on useita riippuen kulloi-
sestakin asiasta. Viime vuoden asialistalta
löytyvät mm. kuljetuspalvelut, eläkkeen
lepäämisjättäminen, haittaluokitukset,
vakuutukset vammaisille, omaishoi-
totuen maksatus, terveydenhuoltolaki,
henkilökohtainen apu, YK:n vammais-
sopimus, sosiaalipalvelujen tarve-arvi-
oinnit sekä tietysti olion myöhäisoreiden
tunnistaminen ja tunnustaminen suo-
malaisessa terveydenhuollossa, vastasi
toiminnanjohtaja Birgitta Oksa.

Hän korosti yhdistyksen jäsenten ja
toimivien alaosastojen merkitystä edun-
valvontaketjussa.

- Ilman alueelta saatuja tietoja, luotta-
mushenkilöiden osallistumista paikallis-
tason ja valtakunnantason vaikuttami-
seen ja päätöksentekoon olisimme kyllä
selkeästi heikommassa asemassa. Ei ole
olemassa mitään kaikkivoipaa liittoa
tai yhdistyksessä jossakin, joka hoitaa
asioita. On ihmisiä, jotka tekevät työtä
järjestöjensä nimissä. Edunvalvonta on
oleellinen osa lähes kaikkea yhdistyk-
sen toimintaa.

Eniten puhutti yhdistyksen historiahanke

Toimintasuunnitelmassa ylivoimaisesti
eniten puheenvuoroja käytettiin, kun
käsittelyvuorossa oli johtokunnan esitys
yhdistyksen historian kirjoittamisesta.
Puheenvuoroja pyydettiin kymmeniä niin
esityksen puolesta kuin vastaan.

Hankkeen vastustajat pelkäsivät histo-
rian kirjoittamisen kaventavan yhdistyk-
sen kuntoutustoimintaa, julkaisemisajan-
kohtaa – yhdistyksen 55. vuosijuhlavuosi
– pidettiin kummallisena ja olemassa ole-
vien ja tulossa olevien poliosta kertovien
kirjojen katsottiin riittävän. Johtokunnan
esitystä kritisoitiin myös liian ylimal-
kaiseksi ja käytettäväksi suunniteltua
30 000 euroa, josta vuoden 2009 osuus
olisi 10 000 euroa pidettiin paitsi liian
suurena myös riittämättömänä.

Hankkeen puolustajat pitivät kirjoitet-
tua historiaa tärkeänä välitestamenttina
tuleville polville. Heidän mukaansa
tapahtumien ja saavutusten yhteen koko-
aminen on arvokasta ja tärkeää toimin-
nassa mukana olleille, uusille sukupol-
ville sekä kulttuurin säilymiselle ja suo-
malaiselle vammaistyölle. Puolustajat
pitivät kustannuksia kohtuullisina ja
pitivät vaikutuksia muuhun toimintaan
vähäisinä.

Puheenvuoroissa tartuttiin myös histo-
rian kirjoittajaan. Osa kannatti ulkopuo-
lista kirjoittajaa, joka tarkastelisi yhdistyk-
sen toimintaa mahdollisimman objek-
tiivisesti, osan mielestä yhdistyksen
jäsenkunnasta löytyisi riittävän taitavia
kirjoittajia. Historian sisältöön tartuttiin
niissä puheenvuoroissa, joissa vaadittiin
että Polioinvalidit ry:n historiaa ei tulisi
sellaisenaan kirjoittaa, vaan Polioinvali-
dit ry:n ja Suomen Poliohuolto ry:n histo-
ria täytyy kirjoittaa samoihin kansiin.
Tällöin ehdotettiin historia-asian siirtä-
mistä takaisin valmisteluun.

Vuosikokous päätti kuitenkin äänestyk-
sen jälkeen käytännössä yksimielisesti,
että päätös yhdistyksen historian kirjoit-
tamisesta tehdään. Äänestyksen jälkeen
(38 puolesta 22 vastaan) hyväksyttiin
johtokunnan esitys ja yhdistyksen histo-
riasta kertovan kirjan tulisi näin ollen
valmistua vuoden 2010 loppuun men-
nessä. Historian kirjoittajaksi on ensisi-
jalla historian tutkija Jukka Muiluviuri,
jonka kirjoittamana ovat ilmestyneet
mm. Akavan ja Suomen apteekkilaitos-
ten tarinat.

Toiminnan rahoitus omalla pääomalla jatkuu

Kokonaiskuluiksi vuodelle 2009 hyväk-
syttiin 320 000 euroa, kun toteutuneet
kulut vuonna 2008 olivat 271 000 euroa.
Eniten talousarviossa kasvoi kuntoutuksen
osuus, johon vuoden 2008 talousarvioon
verrattuna varattiin yli 20 000 euroa
enemmän. Yleensäkin lisäraha suuntau-
tuu jäsenpalvelujen rahoittamiseen, sillä
ns. yleiskuluissa lisäys talousarviossa jäi
2000 euroon, joka selittyy yleiskustan-
nusten nousulla.

Mittavien toimintakulujen, joista jäsen-
palvelujen osuus on lähes 70% rahoit-
tamiseen päätettiin jatkossakin käyttää
yhdistyksen omaa pääomaa. Vuonna

2009 Rahasto Nirosesta tullaan käyttä-
mään 73 000 euroa.

Vuosikokous hyväksyi yksimielisesti,
ilman vastustuspuheenvuoroja, antaa
johtokunnalle valtuudet myydä yhdis-
tyksen omistaman huoneiston Helsingin
Luotsikadulla tarvittavan pääoman
saamiseksi tulevien vuosien toiminnan
rahoittamiseksi. Huoneiston myynti
tulee väistämättä siirtämään poliojär-
jestöjen toimistot uuteen osoitteeseen.
Suomen Polioliitto ry, Suomen Polio-
huolto ry ja Polioinvalidit ry ovat päättä-
neet jatkaa yhteisissä toimitiloissa jatkos-
sakin. Toimitiloja etsitään vuokrattaviksi
Pääkaupunkiseudulta ja niille pyritään
löytämään ensisijainen rahoitus Raha-
automaattiyhdistykseltä. Neuvottelut
uusista toimitiloista on aloitettu.

Henkilövalinnat ilman äänestyksiä

Totutusta poiketen yhdistyksen puheen-
johtajakamppailua ei tällä kertaa nähty.
Yhdistyksen puheenjohtaja Rauno Nie-
miselle, joka ilmoitti olevansa käytettä-
vissä myös seuraavan kaksivuotiskauden,
ei ilmaantunut vastaehdokasta, joten
hänet valittiin yksimielisesti jatkamaan
tehtävässä.

Johtokunnan kokoonpanossa ei niin
ikään tapahtunut muutosta, vaan erovuor-
rossa olleet Sirpa Haapala, Lauri Joki-
nen, Pirjo Karin-Oka ja Iris Karvinen
valittiin jatkamaan tehtävässä.

Johtokunnassa jatkavat sääntöjen
mukaisesti vuoden 2009 Heikki Heino-
nen, Kaarina Lappalainen, Pertti Niemi
ja Tuula Pukkila.

Johtokunnan varajäsenissä vaihtumista
tapahtui: Leila Lahti-Pätäri valittiin Pirjo
Karin-Okan varajäseneksi ja Pohjanmaan
osaston esityksestä Pertti Niemen henki-
lökohtaiselle varajäsenelle Pirkko Haka-
lalle myönnettiin ero ja hänen tilalleen
valittiin vuodeksi 2009 Pirkko Ahola.

Johtokunta valitsi järjestäytymiskoko-
uksessaan yhdistyksen varapuheenjoht-
tajaksi Kaarina Lappalaisen. Johtokunta
valitsi myös työryhmiä valmistelemaan
johtokunnalle mm. jäsenkyselyä, Luotsi-
kadun myyntiä, varainhankinnan kehittä-
mistä ja kuntoutustoimintaa.

Teksti: BO

Kuvat: AL

Suomen Poliohuolto ry:n vuosikokous Lisää vapaa-ajan toimintaa - talous kunnossa

Suomen Poliohuolto ry:n vuosikokous pidettiin lauantaina 9.5.2009 Ruskeasuon koulun ruokasalissa. Jo perinteiseksi muodostuneelle kokouspaikalle kerääntyi myrskyistä ilmaa uhmaten yhdeksäntoista Suomen Poliohuolto ry:n varsinaista jäsentä. Vuosikokouksen asialistalla olivat sääntömääräiset asiat. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Kaija Salmela Tampereelta. Kokous eteni leppoisissa merkeissä ja kokousväki tuntui olevan tyytyväinen hallituksen esityksiin, sillä puheenvuoroja ei juuri käytetty.

Suomen Poliohuolto ry:n jäsenistön muodostavat polion sairastaneet varsinaiset jäsenet sekä yhdistyksen toimintaa tukevat kannatusjäsenet. Vuoden 2008 päättyessä yhdistykseen kuului yhteensä 816 jäsentä. Varsinaisten poliovammainen jäsenten määrä oli 228 henkilöä. Kannatusjäsenten määrä oli yhteensä 588 yksityistä henkilöä tai yritystä

Suomen Poliohuolto ry:n hallitus (vas takana) Elise Korelin, Markku Huostila, varapuheenjohtaja Väinö J. Mäki-Petäys, Antti Mettiäinen, Eira Tenhunen, sihteeri Riitta Pohjola, (edessä) Sirkka Ranta ja puheenjohtaja Leo Hänninen.

Vaihtoehtoja vapaa-ajan viettoon

Suomen Poliohuolto ry:n hallituksen puheenjohtaja Leo Hänninen esitteli yksityiskohtaisesti yhdistyksen tilinpäätöksen vuodelta 2008 toimintakertomuksineen. Vuosi 2008 oli yhdistyksen 50. toimintavuosi.

- Kaislarannan myynnin viimein toteututtua olemme voineet panostaa jäsenpalvelujemme tarjoamiseen, kertoi Leo Hänninen vuosikokoukselle.

Hän muistutti, että vuosi oli vasta ensimmäinen taloudellisesti vakaampi vuosi monen tappiollisen vuoden jälkeen ja toiminta näin ollen vasta hakemassa uusia uria palvelutalo- ja lomatoimintavuosien jälkeen.

- Ilokseni voin todeta, että lomatoiminnan jatkuminen nyt Marjolan lomakodissa Lappeenrannassa on lähtenyt hyvin käyntiin ja saadut palautteet kesältä 2008 tukevat toiminnan jatkamista myös vuonna 2009, kertoi puheenjohtaja Hänninen.

Yhdistyksen lomailutoiminta toteutettiin kesällä 2008 Loma- ja kokoushotelli Marjolassa Lappeenrannassa kahtena

kuuden vuorokauden mittaisina lomajaksoina. Lomajaksot olivat osallistujille maksuttomia ja sisälsivät täysihoidon.. Kummallekin lomajaksolle osallistui kymmenen yhdistyksen varsinaista jäsentä avustajineen.

Marjolan lomatoiminnan ohella yhdistys myönsi hakemusten perusteella lisäksi kahdeksalle henkilölle lomatukia omatoimiseen lomailuun.

- Järjestimme myös lokakuussa kylpyläloman Tallinnassa. Kylpylälomalle osallistui viisitoista jäsentä ja kolme avustajaa, kertoi Hänninen.

Vuoden 2009 toimintasuunnitelmassa näkyy hyvin yhdistyksen panostus jäsenten vapaa-ajan toimintapalvelujen lisäämiseen. Lomatoiminta Marjolassa jatkuu, samoin omatoimilomien tuki, kylpylälomat ja onpa suunnitelmissa pikkujoulukin monen vuoden tauon jälkeen.

- Lisäksi tarjoamme mahdollisuuden lähteä Lehtimäen Opistolle opiskelemaan ATK:n alkeita.

Tämä kurssi on tarkoitettu ensisijaisesti niille jäsenillemme, jotka vasta

aloittelevat tai suunnittelevat alkavansa käyttämään tietokonetta. Monet asiat hoituvat mukavasti nykyisin netin välityksellä mm. monet hakemusten jätöt, tietoa kaupunkien ja kuntien palveluista jne, kertoi Leo Hänninen.

ATK-kurssi järjestetään syyskuun loppupuolella ja sen ohjelma tarkennetaan vastaamaan osallistujien atk-tietämystä, kunhan osallistujat ovat selvillä.

Yhdistys tukee Polioinvalidit ry:n tapaan jäsentensä osallistumista valtakunnallisiin tapahtumiin sekä Lehtimäen Opiston kuntoutuskursseille. Nämä tuet huomioidaan automaattisesti osallistumismaksuissa eikä erillisiä hakemuksia tarvita.

Rahoitus Kaislarannan myyntituotosta

Suomen Poliohuolto ry:n toiminta rahoitettiin vuonna 2008 varsinaisten jäsenten ja kannatusjäsenten maksamalla jäsenmaksuilla, korkotuotoilla sekä Kaislaranta-rahaston avulla. Kaislaranta-rahaston osuus yhdistyksen toiminnan rahoituksesta oli 37.000 euroa, kokonaiskulujen ollessa yhteensä 63.800 euroa. Kaislarannan myynnin johdosta

...uutisia...

Jäsenille suunnattu vapaalomatoiminta jatkuu Loma- ja kokoushotelli Marjolassa, Lappeenrannassa myös kesällä 2009.

yhdistys joutui palauttamaan RAY:lle aiempina vuosina kiinteistön korjauksiin myönnettyjä avustuksia yhteensä 17.000 euroa.

Vuoden 2009 talousarviossa vapaa-ajan toimintaan on varattu yhteensä 29 500 euroa ja kokonaiskuluiksi arvioidaan 62 600 euroa. Kaislarannanrahaston osuudeksi toiminnan rahoituksesta jää 38 000 euroa.

Muutoksia hallituksessa

Yhdistyksen asioita hoitaa vuosikokouksen valitsema hallitus, johon kuuluu kahdeksan jäsentä. Hallituksen jäsenet valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan siten, että kunakin vuonna eroaa vuorolleen neljä jäsentä, jotka vuosikokouksen päätöksellä voidaan valita hallitukseen uudelleen.

Syksyllä 2008 äkillisesti menehtyneen hallituksen monivuotisen jäsenen Arto Pätärin tilalle vuosikokous valitsi hallitukseen Antti Mettiäisen, joka siis hallituksessa vuoden 2009.

Keväällä 2008 hallitukseen valittu Ari Aroheikki pyysi vuosikokoukselta eroa hallituksesta työkiireisiinsä ja jaksamiseensa vedoten. Vuosikokous myönsi eron ja hänen tilalleen

hallituksen jäneksi vuodeksi 2009 valittiin Riitta Pohjola.

Suomen Poliohuolto ry:n hallituksen jäseniksi vuosille 2009 - 2010 valittiin Markku Huostila, Leo Hänninen, Elise Korelin ja Eira Tenhonen. Hallituksessa vuoden 2009 jatkavat Väinö J. Mäki-Petäys ja Sirkka Ranta.

Järjestäytymiskokouksessaan hallitus valitsi hallituksen puheenjohtajaksi Leo Hännisen ja varapuheenjohtajaksi Väinö J. Mäki-Petäyksen, jotka näin jakavat puheenjohtajatehtävissään. Hallituksen sihteerinä aloittaa Ari Aroheikin jälkeen Riitta Pohjola.

Teksti: BO
Kuvat: Poliolehti

Vuosikokous keräsi 19 osallistujaa Ruskeasuon koulun ruokasaliin.

Oikeusasiamies:

Vammaisuus ei ole peruste rajata potilasta elvytyksen tai tehohoidon ulkopuolelle

Eduskunnan oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio on antanut huomautuksen HUS:lle syrjivästä ohjeesta. Oikeusasiamiehen mukaan vammaisuus ei ole peruste rajata potilasta elvytyksen tai tehohoidon ulkopuolelle, vaan vammaisilla on yhtäläinen oikeus hyvään sairauden- ja terveydenhoitoon kuin muillakin ihmisillä. HUS:n johtajaylilääkärin ohjeessa todetaan, että "syvästi kehitysvammaiset eivät yleensä kuulu tehohoidon piiriin". Ohje on tältä osin perustuslain syrjintäkieltoa koskevan säännöksen vastainen. Oikeusasiamiehen tutkittavana on ollut kantelu, jossa arvosteltiin HUS:n johtajaylilääkärin vammaisia syrjivää ohjetta.

Lisäksi kantelussa arvosteltiin sitä, että HYKS:n Lasten ja nuorten sairaalassa on päätetty rajata vammaisten lasten hoitoa ja jättää heitä elvyttämättä vastoin vanhempien tahtoa tai jopa vanhempien tietämättä. Oikeusasiamies huomauttaa, että potilaalla on oikeus hänen terveydentilansa edellyttämään, laadultaan hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon ilman syrjintää. Syrjinnän kieltö on keskeinen oikeudenmukaisuuskysymys hoitoratkaisuissa. Lääkärin tulee arvioida potilaan hoidon tarvetta ja punnita hoidon hyötyjä ja haittoja lääketieteellisin kriteerein. Hänen on perustettava päätöksensä potilaan hoidon tarpeesta tämän yksilölliseen tilanteeseen.

Oikeusasiamiehen mukaan on perusteltua ja tarpeellista laatia yleisiä ohjeita hoidon antamisesta, koska ne yhtenäistävät hoitokäytäntöjä ja lisäävät yhdenvertaisuutta. Ne eivät kuitenkaan voi rajoittaa tai sulkea pois lainsäädännössä turvattuja oikeuksia, vaan vain täydentää niitä. Sellaiset ohjeet ovat lainvastaisia, joissa suljetaan palveluiden ulkopuolelle esimerkiksi vammaisia tai tiettyjä sairauksia sairastavia potilasryhmiä. HUS on ilmoittanut oikeusasiamiehelle, että sen ohjeesta poistetaan vammaisia syrjivä lause.

BO

TERVE-SOS- tapahtumalla juhluvuosi

20. valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan koulutus- ja messu-tapahtuma TERVE-SOS keräsi toukokuussa Helsinkiin tuhansia alansa osaajia, päättäjiä, luottamushenkilöitä, kansalaisjärjestöjen edustajia ja alasta kiinnostuneita kävijöitä.

Hyvä elämä on rakennettavissa

Tapahtuman teemana oli tällä kertaa ”Terve ja turvallinen elämä”. Teemaa pohdittiin hyvin laaja-alaisesti eri seminaareissa ja oheis tapahtumissa. Messut puolestaan jakoivat faktaa ja konkretiaa hyvän elämän rakennuspalikoiksi.

Terveys ja turvallisuus ovat elämämme peruspilareita. Niiden saavuttamiseen meillä tulisi olla tasavertaiset mahdollisuudet. Ihmisen hyvinvoinnin kannalta on keskeistä, että lähiympäristö tukee ja antaa mahdollisuuden hyvään elämään. Hyvään elämään liittyy kyky ja halu kuulua yhteisöön ja olla muiden kanssa. Yhteisöllisyys, sujuva arki ja toimiva ympäristö luovat hyvinvointia. Hyvän elämän saavuttamisessa voi olla myös tummia varjoja.

Tämänvuotisessa TERVE-SOS-tapahtumassa oli aistittavissa tsemppaava meininki: taloustaantumasta ei haluta eikä anneta nujertaa hyvää elämäämme. Nyt jos koskaan on aika suunnata tulevaisuuteen. Jos ja kun vanhat mallit eivät tepsy, on aika löytää uusia keinoja hyvään arkeen.

Kunnille tukea uudistamistyössä

Tapahtumassa otettiin monella suulla kantaa, miten konkreettisesti nyt pitää toimia. Työaseita ja keinovalikoimaa etsittiin ja esiteltiin aidosti. Myös tapahtumassa vierailut ministeri teki niin.

- Sosiaali- ja terveyspalveluista tehdyn kyselyn mukaan kunnat ja yhteistoiminta-alueet tarvitsevat tukea sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnalliseen uudistamiseen ja muutosjohtamiseen. Sosiaali- ja terveysministeriön tavoitteena on tukea kuntien prosessimuutosta asiakkaiden ja palvelujen näkökulmasta. Kunnalla

Terve-Sos veti Wanhan Sataman hallit aika-ajoin tupaten täyteen messuvieraita.

on oltava hallinnassaan koko asiakkaan palveluprosessi, vaikka asiakas olisi sekä perus- että erityispalvelujen piirissä, totesi peruspalveluministeri Paula Risikko tuodessaan ministeriön tervehdyksen SOS-tapahtumaan.

Hänen mukaansa puitelain toimeenpanon myötä sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteellinen hajanaisuus on lisääntynyt huomattavasti. Tilanne on lähtökohtaisesti selkeä isoissa kunnissa sekä kuntaliitos-alueilla, sillä kunta on vastuussa sekä sosiaali- että terveydenhuollosta, mutta tilanne on huomattavasti vaikeampi yhteistoiminta-alueilla, jossa kunnat ovat siirtäneet yhteistoiminta-alueille sosiaalitoimen tehtäviä hyvin vaihtelevasti.

- Sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnallisen uudistamisen ja muutosjohtamisen tuki järjestetään

Kaste-ohjelman osana niin, että tukea voivat saada Paras-puitelain tavoitteita toteuttavat kunnat sekä toiminnallisesti ja maantieteellisesti eheät yhteistoiminta-

Helsingin kaupungin sosiaalivirastolle kuuluvaa esteetöntä toimivaa kotia tapahtumassa esitteli toiminnanjohtaja Tiina Petäjävaara.

alueet. Kuntien oma aktiivisuus on tärkeää tukea haettaessa. Tuki painottuu ensisijaisesti sosiaali- ja terveyssektorille, mutta tavoitteena on ulottaa tuen vaikutukset koko kunnan luottamus- ja virkamiesjohtoon, korosti ministeri Risikko.

Teksti ja kuva: Hannu Salonpää

Rosenterapia auttaa koko kehoa

Vaikka koululääketiede usein vähättelee eri vaihtoehtoishoitoja, yhä useampi ihminen etsii niistä apua. Yksi tällainen hoitomuoto on rosen-menetelmä.

Keho ja tunteet liittyvät toisiinsa enemmän kuin ehkä olemme tulleet ajatelleeksi. Elämän varrella koetut tunteet ja tapahtumat, joita ei ole kyetty käsittelemään, voivat näkyä ja tuntua myös kehossa.

Ne aiheuttavat kehoa muovaavia lihasjännityksiä. Kroonisiksi muuttuessaan ne rajoittavat elämistä ja itsensä ilmaisemista.

Rosen-menetelmä on fysioterapeutti Marion Rosenin kehittämä kehoterapia. Se auttaa rentoutumaan, laukaisee lihasjännityksiä, lisää liikkuvuutta ja elinvoimaa, syventää fyysistä ja psyykkistä tietoisuutta sekä täydentää muita terapiamuotoja.

Rosen-hoidossa kosketetaan jännittyneitä lihaksia tuntuvasti, mutta lempeästi lihasjännitystä vastaavalla voimakkuudella, jolloin ihminen tulee tietoiseksi omista jännityksistään. Hoidon aikana terapeutti ei yritä parantaa, muuttaa eikä neuvoa, vaan muuttuminen tapahtuu ihmisessä itsessään.

Jännitysten lauetessa ja unohtettujen tunteiden, tapahtumien tai asenteiden noustessa pintaan syntyy mahdollisuus uusien valintojen tekemiseen.

Menetelmää voi käyttää hyvin monenlaisissa tilanteissa. Se sopii, kun ihminen on stressaantunut tai väsynyt, kärsii erilaisista kehon jännityksistä tai kivuista. Menetelmä sopii kun haluaa lisätä itse-tuntemusta ja saada yhteyden tunteisiinsa. Myös silloin kun haluaa rentoutua, käyttää kehoa itseilmaisuuksiin tai haluaa löytää uusia voimavaroja ja mahdollisuuksia elämäänsä, voi rosen-terapiasta olla apua.

Rosen-menetelmässä ajatellaan, että psyykkisten suojamekanismien lisäksi ihmisellä on fyysisiä suojautumistapoja. Suojautuminen tapahtuu lihastyön avulla.

Marion Rosen

Kun elämässä tapahtuu jotakin, mitä ei syystä tai toisesta voi tuntea – siihen ei ole lupaa tai tilaa, sitä ei kestä tai jaksaa – niin silloin kehon lihakset tukevat ja suojaavat tunteiden kokemiselta. Jos myöhemminkään ei ole mahdollista purkaa tapahtunutta, lihasjännitykset jäävät ikään kuin päälle.

Rosen-menetelmässä terapeutin kosketus ja läsnäolo tavoittaa koko ihmisen persoonan. Tavoitteena on auttaa ihmistä tunnistamaan jännitys ja kehon pidättäminen. Tämän jälkeen on mahdollista hellittää tai tulla tietoiseksi siitä, miksi lihakset ovat olleet jännittyneet.

Jaana pääsi jännityksistä

- Olin aivan varma, etten saa vaivoihini mistään apua. Ravasin lääkäriltä toiselle. Minusta otettiin hirveät määrät erilaisia kokeita. Kaikki oli niiden mukaan kunnossa. Aloin uskoa, ettei vaivojani ja tuntemuksiani edes otettu todesta, kertoo 46-vuotias Jaana (nimi muutettu).

Jaana sanoo kärsineensä vuosia niskahartiaseudun kivuista ja jännityksistä, jotka laukaisivat sietämättömän päänsäryn. Samoihin aikoihin hän oli myös uneton ja lisäksi hänellä oli kaikenlaisia muita oireita. Jaanalle määrättiin särkylääkkeitä ja terveyskeskuksen lähetteellä hän sai muutaman hieronnan. Hän kertoo olleensa hermoraunio ja liki romahduksen partaalla, mutta unilääkettä ei tippunut.

Parisen vuotta sitten hänen käteensä osui kampaamokäynnillä lehti, jossa kerrottiin eri vaihtoehtoishoidoista. Hän kiinnostui heti niistä. Jaana myöntää ensin epäröineen tarttuako omasta mielestä viimeiseen oljenkorteen, mutta kun pariakin hoitoa sai lähikunnasta, hän tilasi ajan.

Viiden hoitokerran jälkeen Jaana oli jo valmis onnittelemaan itseään. Hän iloitsee vieläkin ääni kiitollisuudesta vavisten, että löysi rosen-terapiasta oikean hoitomenetelmän ja oikean hoitajan, ihmisen, joka ei vähätellyt hänen tuntemuksiaan. Nyt jälkepäin, kun Jaana on jo voinut harventaa hoitokäyn- tejä, hän sanoo miettineensä paljon, olivatko vaivat stressiä, vaihdevuosien etiäisiä vai ihan luulotautia.

- Olivatpa vaivat olleet mitä tahansa sain niihin kuitenkin avun. Jos pääkop- paa remonteerattiin noinkin lempeillä menetelmillä ja särty saatiin hallintaan, niin se oli taatusti parempi vaihtoehto kuin kourallinen särkylääkkeitä päivässä, Jaana puuskahtaa.

Teksti ja kuvat: HS

ROSEN-menetelmään hakeutuu ihmiset mm. seuraavista syistä:

- Erilaisten jännityksien vuoksi
- Elämän tilanne on pysähdyk- sissä
- Ihminen haluaa oppia tuntemaan itsensä paremmin
- Kiire ja stressi
- Itsetunnon vahvistukseksi
- Tunteet hukassa
- Vaikea tilanne elämässä, eikä tiedä mitä tehdä
- Rentouden hakeminen
- Oman kehon löytäminen

Henkilökohtaisen jaksamisen kuntoutusjakso III

Rokualla 25. – 27.3.2009

Talven melkein karattua ennen aikojaan kokoonnuimme Rokualle jo kolmannele jaksolle henkilökohtaisen kuntoilun merkeissä. 17 henkeä kokoontui vetäjämme, fysioterapeutti Markku Hannukaisen iloisten silmien tarkasteltavaksi. Aloitukseksi kajautimme onnittelulaulun Aunelle, hänen syntymäpäivänsä sattui juuri sille päivälle eikä ikää kertynyt kuin 82 vuotta. Toinen veteraanimme Ulla täyttää saman verran loppuvuodesta. Nämä rautanaiset ovat oiva esimerkki meille kaikille itsensä hoitamisen tärkeydestä. Ulla pyysi jo ilmoittautuessaan huonetta mahdollisimman kaukaa, jotta hyötykävelyä tulisi riittävästi!

Pulkkahiihtoa ja curlingia

Joukkomme kokoonpano oli tällä kertaa poikkeuksellinen, sillä meitä oli 12 poliolaista ja viidellä oli puoliso mukana. Markku esitti kuntosuunnitelman ja me täydensimme sitä toiveillamme. Allasjumpsaa oli varattu joka päivälle toiveidemme mukaan. Liikuntasali, ulkoilu ja pelit löytyivät ohjelmasta. Niinpä sitten vain syömään ja asettumaan huoneisiin ja päivät saatiin käyntiin. Liikuntasalissa pistettiin pelit käyntiin, toinen puoli pelasi bocciaa ja toinen curlingia ja puolessavälin vaihdettiin. Mukana oli useita, jotka eivät olleet pelanneet kumpaakaan aikaisemmin ja pelaamisen ja kilpailemisen into tarttui mukavasti porukkaan. Hikeen päästyämme kiiruhdettiin allasjumpsaan ja saunaan. Tietysti ruoka jo taas maittoi. Ilta vierähti elävän musiikin tahdittamana tanssien ja jutellen. Päivässä oli kuitenkin ollut toimintaa niin paljon, että uni veti petiin ennen viimeistä valssia.

Aamulla olimmekin sitten tomerina kuntosalilla jo klo 9.00, sen päälle allasjumpsaa, syönti ja pieni levähdys. Ilta-päivä oli varattu ulkoilulle. Moottorikelkka-ajelu tyssäsi lumettomuuteen kulkureiteillä. Markku sai kelkan rekineen oppoamaan johonkin mättäänkoloon. Ladut olivat vielä kunnossa ja niinpä puolisot pääsivät hiihtämään ja minäkin pystyin pulkallani laskettelemaan lammenrantaan. Vain kuntopolun ylittäminen tuotti vaikeuksia, siitä kun luomi oli sulanut jo kokonaan. Lammen jäällä pystyi mukavasti pulkkahiihtämään ja sitä saivat halukkaat kokeilla jalaksella kelkallani. Itse liikuin tavallisella muovisella lastenpulkalla. Kokeilijoilla ja yleisöllä oli hauskaa. Suurin haaste pulkkahiihdossa on pulkkaan istuminen ja etenkin siitä ylösnouseminen. Potkurissa istuen ja käyttäen suksisauvoja voi myös kokeilla. Jalaketetietysti vaativat käännytessä suuremman tasaisen alustan, mutta tasaisella jäällä kyllä pääsee vauhtiin. Aurinko helli meitä ja nokipannukahvit kodassa maistui!

Aamupalalla kaima-Ulla ennätti jo kyseli josko vielä pelattaisiin curlingia. Niinpä Markku löysi meille illaksi vapaan tilan ja kiikutti pelivälineet sinne ja niin me porukalla hullaannuimme kilpailemaan tarkkuudessa kiekon liuttami-

nessa naapurin kiekkoja tönien. Veikosta ja kaima-Ullasta kehkeytyi mestareita tuhoamaan toistensa viimeiset heitot. Emmekä me muutkaan huonoiksi jääneet. Ilta vierähti pelin parissa niin, ettei meistä ollut enää edes karaokeen.

Puolisot mukaan

Kolmantena aamuna jo klo 8.00 oli aiheena henkinen hyvinvointi, vetäjänä Tuula Laava. Jokainen sai nostaa yhden kortin ja jokainen vuorollaan käänsi kortin ja luki sen tekstin; Mitä toivot? Mikä on ollut parasta? Mitä pelkää? Mitä et ole kertonut kenellekään? jne. pieniä kysymyksiä, joista toisille tulleet tuntuivat aina helpommilta kuin oma. Mutta keskustelua syntyi ja avoimesti puhuimme kipeistäkin asioista. Edelisten päivien yhteensaumaantuminen porukassa tuntui selvästi.

Allasjumpsaa vielä, ruokailu ja kiireellä pakkaamaan. Loppusilauksena ohjattu rentoutuminen, monelle siitä tuli syvä uni, mutta eihän tuo haitannut. Lähtökahvit ja loppukeskustelu ja tietysti seuraavasta jaksosta sopiminen; IV-kuntojakso Rokualla toteutetaan siis 2.- 4.12.2009.

Tältä jaksolta päällimmäiseksi jäi hyvä tunne puolisoiden mukanaolosta. Porukan yhteisellä päätöksellä he olivat

...uutisia...

mukana peleissä, ulkoilussa ja keskusteluissa. Puolisot selvästi nauttivat mukanaolosta ja tutustumisesta meihin muihin poliolaisiin ja toisiin puolisoihin. He saivat nähdä ja kysellä miten toiset polionsairastaneet ovat selviytyneet polion myöhäisoireiden tuomista lisävaikeuksista ja huomata, että olemme toistemme tukena yhteisissä tapaamisissamme. Toinen ylpeyden aiheeni olivat rautanaistemme Aune ja Ulla, sekä uudelleen jäseneksi palannut, silloin vielä hivenen alle 80 Eino. Kaima-Ulla heitti vielä ehdotuksen, että emmekö voisi pelata curlingia jossakin Oulun lähistöllä - halu jäi!

Teksti: Ulla Kurvinen Oulusta

Kuvat: Tarja Hannuksela

Pikkupaloja Terve-sos messuilta

Jäähvyäiset Sosiaaliturvalle

Suomen vanhin sosiaalialan ammattilehti Sosiaaliturva on tullut tiensä päähän. Toukokuusta lähtien lehti ilmestyy nimellä Sosiaalitieto.

Sanojen merkitykset muuttuvat alati. Sosiaaliturva on yleisessä kielenkäytössä kaventunut tarkoittamaan sosiaalietuuksia, kun vielä hyvinvointivaltion rakentamisen kaudella sen ymmärrettiin tarkoittavan myös palveluita. Sanojen käyttö kertoo ajastaan. Nyt puhutaan yhä enemmän hyvinvoinnista ja terveydestä. Sosiaali-alkuiset sanat ovat alkaneet syrjäytyä. Tämä viestii yksilön vastuun korostamista. Sosiaaliset kysymykset, kuten köyhyys ja yhteiskunnallinen epäoikeudenmukaisuus, halutaan sivuuttaa.

Sosiaalitieto merkitsee sitoutumista sosiaaliseen, heikompiensaisten puolustamiseen ja yhteiskunnallisen oikeuden-

mukaisuuden rakentamiseen. Lehden uusi nimi viestii sosiaalisen näkökulman merkityksestä yhteiskunnassa, todetaan lehteä julkaisevan Huoltaja-säätiön tiedotteessa.

Automaatio lääkkeiden annosteluun

Easy Innovations Oy esitteli maailman ensimmäisen lääkkeiden annosjakelupalvelua hyödyntä-

vän EasyMed-lääkeannostelijan. EasyMed tunnistaa lääkkeiden oikeat ottoajat lääkeannosnauhan viivakoodien perusteella ja muistuttaa lääkkeiden ottamisesta ajallaan. Mikäli lääkkeet jäävät ottamatta, järjestelmä lähettää hälytysviestin omaisille tai kotisairaanhoidajalle. Näin järjestelmä huolehtii aktiivisesti käyttäjän hyvinvoinnista ja mahdollistaa turvallisen asumisen kotona ilman jatkuvaa apua.

Automatisoidun lääkkeiden annosjakelun hyödyntämisen ansiosta hoitaja vapautuu tekemään todellista hoitotyötä. Lääkkeiden annosteluun käsin on kulunut tyypillisesti 20 minuuttia viikossa jokaista asiakasta kohden. EasyMedin kanssa ainoaksi lääkehuollon työksi jää lääkeannosnauhan lisääminen kahden viikon välein.

Laitteen suunnittelussa on huomioitu erityisesti ikääntyvä käyttäjäkunta ja sen erityisvaatimukset.

Jokapäiväinen käyttö on tehty erittäin helpoksi ja selkeäksi. Se esimerkiksi avaa lääkepussin valmiiksi käyttäjälle. EasyMed liitetään Everon-turvarannekejärjestelmään. Langattoman järjestelmän kanssa annostelija turvaa ja avustaa monipuolisesti yksinasuvaa vanhusta arjessa.

Monien mutkien taival palkitaan äitienpäivänä

Monista ongelmista ja onnettomuuksista huolimatta Raii Jokinen on onnistunut säilyttämään positiivisen mielen, joka kantaa isojenkin kuoppien yli. Vaikeasti halvaantuneen tyttären omaishoitajana toimiminen päättyi toissavuonna. Nyt asuinkumppanina on 9-vuotias koira Siru.

Lempääläiselle Raii Jokiselle valtakunnallinen mitali

Ensi sunnuntai on Miemolassa asuvalle Raii Jokiselle moninkertainen juhlapäivä. Äitienpäivää juhlistettiin poikkeuksellisesti Säätötalossa Helsingissä, jossa Jokinen palkittiin Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitalilla kultaristein. Mukaan juhlaan lähti kaksi poikaa.

– Hieno juttuhan tämä on, mutta aikamoinen yllätys. Olisihan näitä ansait-sijoita ollut paljon enemmänkin, Raii hymyilee.

Viime päivinä juhlia onkin riittänyt: vastikään juhlittiin Railin 80-vuotispäivää. Mutta vuosien varrella elämä on näyttänyt monenlaiset kasvonsa. Siihen on mahtunut muun muassa polion vaikeasti halvaantuneen tyttären hoitaminen kotona noin 50 vuoden ajan, kolme poikaa, kuusi lastenlasta ja työskentely puutarhaviilijänä omassa yrityksessä.

Pellonnurkasta puutarhaksi

Oli vuosi 1953, kun Raii ja hänen miehensä Erkki Jokinen muuttivat Lem-

päälään. Samana vuonna syntyi esikois-poika Jouni.

– Ostimme kivisen pellonnurkan. Ensin meillä oli vähän kanoja ja melko lailla mansikkapeltoa, Raii kuvailee alkuaikojia.

Vähitellen puutarhayritys laajeni. Mansikan lisäksi alettiin viljellä monenlaisia vihanneksia, kuten kaaleja ja sipulia, joita sitten myytiin tukkuun Tampereelle.

Vuonna 1956 syntyi tytär Jaana, joka 4-vuotiaana sairastui polioon.

– Ensimmäiset polion joukkorokotukset järjestettiin juuri tuona syksynä Lempäälässä, mutta lapsemme olivat kuumeessa. Terveystoimittajan kanssa sovimme, että hän tulisi meille kotiin antamaan rokotuksen myöhemmin, Raii kertoo.

Saman tien lapset sairastuivat flunssaan uudelleen, eikä heitä edelleenkään voitu rokottaa. Heti sen jälkeen Jaana sairastui polioon.

Edessä oli melkoinen tuskien taival. Jaanaa käytettiin lääkäriillä kahdesti, mutta oireita ei tunnustettu polioksi. Lopujen lopuksi lääkäri saatiin kotikäynnille ja Jaana passitettiin ambulanssilla Valkeakoskelle kuoppaista, mäkistä tietä pitkin. Erkki lähti Jaanan mukaan, Raii jäi esikoispojan kanssa kotiin.

Valkeakoskelta Jaana käännytettiin Tampereen kulkutautisairaalaan Pyy-nikille. Tuntien matkustamisen jälkeen todella huonokuntoinen tytär päätyi sairaalaan ja tauti tunnustettiin polioksi.

– Oli todella hilkulla, ettei Jaana menettänyt matkan aikana. Se oli kova aamupäivä, kun ei ollut kännyköitä eikä tietoa meinannut saada mistään.

Tytär jäi sairaalaan, ja pian sen jälkeen Railin aviomies Erkki teloi onnettomuudessa kätensä ja joutui hänkin sairaalaan muutamaksi viikoksi.

Jaanan sairaalassaoloaika venyi kolmeksi vuodeksi. Ensimmäiset kaksi vuotta kuluivat Tampereella, sen jälkeen vuosi Helsingissä. Polio paheni pikkuhiljaa ja vei käsistä toimintakyvyn kokonaan, samoin toisesta jalasta.

– Pakkohan sitä oli kestää, kun ei muutaakaan voinut. Tampereella pystyimme käymään usein Jaanaa katsomassa, mutta Helsingissä emme tietenkään voineet käydä kuin noin kerran viikossa. Onneksi meillä oli paljon sukua Helsingissä ja he kävivät Jaanaa katsomassa usein.

Tampereella Jaanan kotiutus oli tyrmätty kokonaan, mutta Helsingissä asiaa katsottiin uusin silmin. Vuoden kuntoutuksen jälkeen Jaana pääsi hengityskoneen kanssa Helsingistä kotiin Lempäälään 7-vuotiaana. Jokisten kolmannen lapsen Anssin ristiäisiä siirrettiin, kunnes Jaana oli saatu takaisin omaan kotiin. Vuonna 1968 perheeseen syntyi vielä neljäs lapsi Ilari.

– Olihan siinä vähän vilskettä, mutta oli meillä onneksi paljon apua ja hoitajia saatavilla – ilman sitä emme olisi mitenkään pärjänneetkään. Jaana pystyi kävelemään vain autettuna.

Sinnikäs ja uskomattoman sisukas Jaana kuitenkin oli: hän kirjoitti ylioppilaaksi vuonna 1997. Käsiaän Jaana ei pystynyt käyttämään, joten hän opetteli käyttämään varpaitaan kirjoittamiseen.

Jaana eli pitkän elämän

Tyttären elinennuste oli lyhyt. Lääkärit Helsingissä ennustivat tytön elävän noin 13–14-vuotiaaksi, mutta toisin kävi. Vuonna 2007 Jaana täytti 51 vuotta, ja hän kuoli samana vuonna jouluyönä.

– Joulupäivänä olimme käyneet paikani luona syömässä, ja kaikki oli ihan tavallisesti. Neljältä aamuyöllä heräsin siihen, että nyt ei ole kaikki niin kuin pitäisi. Jaana oli kuollut yöllä nukkuessaan. Tässäkö se nyt sitten oli, minä mietin. Oli se rankka tapaninpäivän aamu, Raili muistelee.

Hautajaisia vietettiin helmikuun alussa, ja pian sen jälkeen helmikuun puolivälissä 2008 kuoli mies Erkki leukemiaan.

Nykyisin Raili elelee edelleen samassa talossa koiransa Sirun kanssa. Pojista kaksi asuu perheineen Lempäälässä ja kolmaskin lähellä Valkeakoskella. Lastenlapset ovat iso ilo.

– Hyvinhän minä pärjään, kun on auto alla ja koira aina ilmoittaa, kun joku on tulossa. Ja se koira vasta osaa mököttää – aina kun lähden jonnekin, se mököttää kunnolla, Raili nauraa.

Anu Kuusisto

Julkaistu Lempäälän-Vesilahden Sanomissa 7.5.2009

Äitienpäivänä palkittiin 37 äitiä kunniamerkillä

Tasavallan presidentti myönsi 37 äidille Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitalin kultaristein tunnustuksena merkittävästä työstä kasvattajana. Kunniamerkit luovutettiin äideille äitienpäiväjuhlassa Helsingin Säätytalolla. Juhlan järjesti sosiaali- ja terveysministeriö yhteistyössä Mannerheimin lastensuojeluliiton kanssa.

Nautitaan kesästä !!!

Nautitaan kesästä ja lämpimästä. Tunnen itse, että lämpimällä ilmalla polioremppani voivat paremmin ja aiheuttavat vähemmän kipua. Aurinko lämmittää mieltä ja kroppaa... Raivataan itsellemme aikaa hengähtää, nauttia lämmöstä ja antaa ajatusten vaellella.

Yhdistyksemme elää vahvasti

Taas on vuosikokous pidetty ja katsottu, mitä on viime vuoden aikana tehty ja päätetty, mitä kuluvana vuotena tehdään. Näistä kaikista asioista on tässä lehdessä tietoa, joten ei niistä sen enempää. Itse vuosikokouksen tunnelman ja asioiden käsittelyn suhteen oli havaittavissa selvää piristymistä, mikä tarkoittaa, että jäsenistö on toivottavasti yhä kiinnostuneempi yhdistyksensä asioista. Kokouksessa käytettiin enemmän puheenvuoroja kuin yleensä on vuosikokouksissa käytetty, hyvä näin.

Erityisesti ilahdutti osastojemme toiminnan aktivoituminen. Kaikki kahdeksan osastoamme ovat järjestäneet kuntoutustapahtumia, joissa on paneuduttu henkilökohtaiseen oman kunnan ja hyvinvoinnin tarkasteluun. Osallistujat ovat saaneet yhdessä pohtia kuinka omaa hyvinvointia voi hoitaa ja toimintakykyään ylläpitää. Tämä on vain yksi esimerkki osastojemme toiminnasta, mutta ei ainakaan vähäisin. Osastojemme toiminta tulee vuosivuodelta yhä tärkeämmäksi. Me kaikki ikäännyimme ja matkustaminen tulee yhä vain vaikeammaksi, josta seuraa, että matkat keskitettyihin valtakunnallisiin tapahtumiin – ovat ne kuinka hyviä ja houkuttelevia hyvänsä – käyvät väsyttävimmiksi ja jäämmekin kotiin sen sijaan, että lähtisimme reissulle. Siksi meidän täytyykin viedä yhdistys ja sen tarjoamat palvelut lähemmäksi jäsenistöämme. Mutta myös osastomme toimivat jäsenet ikääntyvät ja väsyvät jatkuvasti toimimaan ”toiminnan vetureina”. Joudumme etsimään uusia, erilaisia toimintamalleja. Mitkä ne keinot

ja tavat tulevat olemaan on lähiaikojen suurimpia selvitettäviä kysymyksiä.

Kiitos

Meillä on kahdeksan osastoa, joilla on johtokunnat, puheenjohtajat, sihteerit, rahastonhoitajat ja niin edespäin, siis melkoinen jäsenmäärä meidän kaikkien yhteisiä asioita hoitamassa. Kun ajatellaan, että he kaikki hoitavat vapaaehtoisesti ja ilman mitään korvauksia näitä tehtäviä, omaa vapaa-aikaansa uhrauten, voimme kysyä muistammeko antaa heidän tekemälleen työlle sille kuuluvan arvon. Muistammeko kiittää heitä heidän tekemästään työstä? Meidän tulisi muistaa, että he tekevät työtään parhaansa yrittäen. Haluan nyt lausua parhaimmat kiitokseni teille kaikille tekemästänne työstä meidän kaikkien parhaaksi. KIITOS !

Kerätään nyt kesän aikana voimia tulevia varten, että paremmin jaksaisimme. Pitäkäämme huolta itsestämme ja toisistamme.

Toivotan kaikille kaunista ja virkistävää kesää !!

Rauno Nieminen
Poliioinvalidit ry:n puheenjohtaja

Tavoitteena vammaisesta tavis!

SOS-tapahtuman kohtaamisissa eli iltapäivän lyhytseminaareissa pureuduttiin tiettyihin ajankohtaisiin aihealueisiin. ”Vammaisesta tavis!” luotasi katsauksen omaisesti vammaisten henkilöiden osallisuutta lisääviä vammaislainsäädännön muutoksia sekä vammaispalvelujen työvälineitä.

Invalidiliitolta ”lainassa” sosiaali- ja terveysministeriössä nyt toimiva lakimies Jaana Huhta toi lainsäädännön muutokset estradille ja valotti vielä mitä ja miksi.

- Vammaispalvelulain 1.9.2009 voimaan tulevilla muutoksilla palvelutarpeen selvittämisestä, palvelusuunnitelmasta sekä vaikeavammaisten henkilökohtaisesta avusta edistetään suunnitelmallisesti vaikeavammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta sekä muita perus- ja ihmisoikeuksia, totesi Huhta.

Lakimies Huhta muistutti, että uudistuksen tavoitteena on myös lisätä vaikeavammaisten henkilöiden itsenäisyyttä ja itsemääräämisoikeutta sekä mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnan eri toimintoihin.

- Kaikkia vammaispalvelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia järjestettäessä on otettava huomioon lain sisältö kokonaisuudessaan suhteessa vaikeavammaisen henkilön yksilöllisiin vammasta ja sairaudesta aiheutuviin tarpeisiin.

Huhta listasi vammaispalvelulain keskeisimmiksi muutoksiksi asiakkaan yksilöllisen tarpeen huomioon ottamisen palveluja ja tukitoimia järjestettäessä. Muutosta on myös palvelutarpeen selvittäminen määräajassa sekä yksilöllisen palvelusuunnitelman laatimisen ja päätöksenteon viivytyksettömyys. Vammaispalvelulaki tulee nyt ensisijaiseksi kehitysvammaisten erityishuollosta annettuun lakiin nähden. Muutosta on samoin, että henkilökohtainen apu tulee vihdoin vaikeavammaisille henkilöille kunnan erityisen järjestämisvelvollisuuden piiriin. Ja mikä myös tärkeää

Vammaisasiamies Elina Akaan-Penttilä sanoo lakimuutoksen lisäävän palvelujen suunnitelmallisuutta ja kohentavan sitä kautta vammaisten asemaa.

henkilökohtainen apu säädetään maksuttomaksi sosiaalipalveluksi.

Palvelusuunnitelma arjen apuna

Palvelusuunnitelma vammaisen apuna –otsikolla alustanut Invalidiliiton vammaisasiamies Elina Akaan-Penttilä totesi, että vammaispalvelulain osauudistuksen yhteydessä palvelusuunnitelman merkitys korostuu. Siitä tulee vihdoin arjen instrumentti.

- Lakiin tulee nyt selkeästi kohta, jonka mukaan palveluja ja tukitoimia järjestettäessä on otettava huomioon asiakkaan yksilöllinen avun tarve. Tarkoituksena on lisätä palvelujen suunnitelmallisuutta sekä niiden saannin joutuisuutta. Samalla palvelusuunnitelman merkitys vahvistuu, kun se erityislainsäädännössä nostetaan lain tasolle, hän sanoi.

Akaan-Penttilän mukaan suunnitelmasta on käytävä riittävän yksityiskohtaisesti ilmi ne asiakkaan yksilölliseen palvelutarpeeseen liittyvät seikat, joilla on merkitystä palvelujen sisällöstä, järjestämistavasta ja määrästä päätettäessä – erityinen painoarvo henkilökohtaisen avun kohdalla.

- Muutoksen yhteydessä asiakkaan oikeudet vahvistuvat. Palvelutarve selvitetään vammaisen henkilön tilanteen ja olosuhteiden edellyttämässä laajuudessa. Palvelusuunnitelma on laadittava ilman aiheetonta viivytyksiä yhteisymmärryksessä asiakkaan kanssa siten kuin asiakaslaissa säädetään.

Hetalla aktiivinen rooli

Henkilökohtaisten Avustajien Työntekijien Liiton, Hetan puheenjohtaja Jarmo Tiri toi kohtaamiseen rautaisannoksen

tietoa avustajatoiminnasta. Kertoessaan Hetan taustasta Tiri sanoi, että liitto on perustettu turvaamaan henkilökohtaisen avun sektorin olemassaoloa ja vauhdittamaan kehitystä. Sillä on ollut aktiivinen aloitteentekijän rooli henkilökohtaisen avun alueella. Liitto keskittyy henkilökohtaisen avun alueeseen ja kattaa kaikki vammaryhmät. Heta toimii neuvotteluosapuolena alan TES-neuvotteluissa JHL:n kanssa.

Jarmo Tirin mukaan henkilökohtaisella avulla on monia haasteita. Sillä on heikko kilpailuasema työmarkkinoilla, mikä johtuu muun muassa työehdoista ja imagosta. Haasteita tulee myös työvoiman hallinnasta. Näitä ovat ainakin monet juridiset kysymykset ja sopivan henkilöstön rekrytointi.

- Henkilökohtaisen avustajan käyttämäärä kuitenkin kasvaa, mutta alan rakenteet eivät tue nykyistäkään käyttämäärää, huomautti Tiri huolestuneena.

Ratkaisuksi kehitykseen Heta esittää Henkilökohtaisen Avun Keskusten toimintamallia. Esitellessään keskusten toiminnan perusteita Tiri sanoi tarkoituksena olevan turvallinen ja toimiva henkilökohtainen apu, vaikeavammaisen itsenäinen ja yksilöllinen elämä sekä kustannustehokas ja joustava toiminta. Lähtökohdana on vammaisen yksilöllinen avun tarve ja itsemääräämisoikeus.

Teksti ja kuva: Hannu Salonpää

Laki subjektiivisesta oikeudesta henkilökohtaiseen apuun

Keskustelu vammais- palvelulain uudistuksen tiimoilta käy kuumana eikä osoita laantumisen merkkejä. Vastakkain ovat valtion, kunnan ja vammaisjärjestöjen edustajat.

Me, joiden hyväksi lakia ajateltiin parannettavan, katselemme vierestä suu pyöreänä ihmetyksestä. Kuntaliitto lähti alun perin siitä ajatuksesta, että kyseessä on todella tärkeä lakiuudistus, joka täytyy suunnitella huolella. Valtio puolestaan ajoi Kuntaliiton mielestä lakiuudistuksen läpi liian keskeneräisenä. Lakiuudistus vaikeavammaisten subjektiivisesta oikeudesta henkilökohtaiseen avustajaan on kauan ollut ensisijalla tärkeysjärjestyksessä. Nyt ollaan tilanteessa, jossa kaikki osapuolet syyttelevät toisiaan, vaikka sanovat olleensa uudistuksen takana ja vaikka kukaan ei vielä tiedä, mihin uudistus johtaa.

Kuntalehden päätoimittaja Olli Havu kirjoitti lehden pääkirjoituksessa (nr 5/2009), että ”kunnat tuntevat kipeästi nahoissaan puutteellisesti säädettyjen lakien vaikutukset”. Hänen mukaansa vammais- palvelulain uudistus valmisteltiin puutteellisesti ja hätäisesti. Huhtikuussa 2008 perus- palveluministeri Paula Risikko ilmoitti, että subjektiivista oikeutta henkilökohtaiseen avustajaan ei tule. Kun Kuntaliitto toukokuussa kutsuttiin mukaan neuvotteluihin, asia olikin jo päätetty. Syntyi subjektiivinen oikeus henkilökohtaiseen apuun, ei avustajaan. Tämä voidaan toteuttaa palvelusetelin avulla, kunnan toimesta tai palkkaamalla apua henkilökohtaisesti. Mitä tämä käytännössä merkitsee, jää nähtäväksi.

Kuntaliiton mukaan lain uudistamisen kustannukset

tulisivat olemaan 200 miljoonaa euroa vuodessa. Ministeriö laati esityksensä lähtien 20 miljoonan euron kustannuksista. Maaliskuussa 2008 ministeriössä kuitenkin tiedettiin jo, että toimiakseen järjestelmä tulisi maksamaan 400 miljoonaa euroa. Ainoa looginen jehot päätös on, että ministeriö hoiti asioita Kuntaliiton selän takana ja sai aikaan käsityksen, että Kuntaliitossa ei olla kiinnostuneita vammaisten olojen parantamisesta. Myös vammaisjärjestöjen edustaja Kalle Könkkölä päätyi tuossa vaiheessa kustannuslaskelmaansa 400 miljoonaan euroon.

Laki ajettiin läpi Kuntaliiton eriävistä mielipiteistä huolimatta. Jää nähtäväksi, miten kunnat lama-aikana pystyvät hoitamaan uudistuksesta johtuvat kustannukset. Toinen keskeneräiseksi jäänyt asia lain valmistelussa oli, kuka on oikeutettu saamaan avustajan. Missä kulkee raja vammaisuuden ja vaikeavammaisuuden välillä ja kuka sen määrittelee? Jokainen kuntoutusta tai muita etuisuuksia hakenut vammaisen tietää, miten mielivaltaista tuon rajan vetäminen on. Lasketaanko kehitysvammaiset ja vanhukset vaikeavammaisiksi? Lain nykyisessä muodossa vaikeavammaisen on itse pystyttävä määrittelemään avun tarpeensa. Mitkä diagnoosiryhmät joutuvat uudistuksen ulkopuolelle ja mihin vedetään yläikärajaa? Mistä saadaan kaikki lain toteuttamisen vuoksi tarpeelliset avustajat?

Keskustellaan siitä, kuka huolehtii avustajien koulutuksesta, joka myös tulee ajankohtaiseksi. Jo nyt on lähes mahdollonta saada avustajia. Suurimmissa kaupungeissa toimii vammaisjärjestöjen omaa koulutusta avustajille. Entä syrjäisillä seuduilla asuvat vammaiset? Mistä

saadaan sijaisia avustajan sairastuessa? Kysymyksiä, jotka olisi pitänyt keskustella ja ratkaista ennen lain toteuttamista, on runsaasti. Jää nähtäväksi, mitkä niistä keritään ratkaista ennen ensi vuoden syyskuuta, jolloin laki astuu voimaan. Jo nyt erittäin monia vammaisia koskevia etuuksia joudutaan käsittelemään oikeusteitse, joka puolestaan lisää eriarvoisuutta vammaisten kesken.

Kuntalehden numerossa 6/2009 ministeri Paula Risikko vastasi päätoimittaja Olli Havun kirjoitukseen. Hän mainitsee valmistelutyössä esiintyneistä erimielisyyksistä mutta toteaa, että vaikeavammaisten henkilökohtaisen avun kehittämisestä ei oltu eri mieltä. Hän mainitsee myös, että ”huomattavaa on, että vammais- palvelulain muutosesitykseen sisällytettiin poikkeuksellisen runsaasti Kuntaliiton vaatimia määrittelyjä niin yksittäisiin säännöksiin kuin niiden perusteluihin.” Risikko kirjoittaa myös: ”Pääkirjoituksessa mainitut henkilökohtaisen avun järjestämisestä aiheutuvat satojen miljoonien kustannukset ovat kustannuksia, jotka aikaisemmin arvioitiin liittyvän nimenomaan henkilökohtainen avustaja -järjestelmän mahdolliseen toteuttamiseen. Juuri nämä kustannussyyt vaikuttivat keskeisesti siihen, että sosiaali- ja terveysministeriössä päätettiin toteuttaa vaikeavammaisten aseman parantaminen päätetyllä tavalla, subjektiivisena oikeutena henkilökohtaiseen apuun, joka on kustannuksiltaan huomattavasti halvempi kuin subjektiivinen oikeus henkilökohtaiseen avustajaan.”

Risikko kuuluttaa rahan lisäksi yhteistä tahtoa ja toimivaa yhteyttä vammaisten ihmisten, kuntapäätäjien ja valtiovalan välillä. Mikä tämä

yhteinen tahto ja toimiva yhteys on, sen näyttää tulevaisuus.

Kalle Könkkölä puolestaan ”oli hämmästyntynyt Kuntaliiton edustajien käyttäytymisestä ja älyllisestä epärehellisyydestä” (Kuntalehti 6/2009). Hänen mielestään Kuntaliitto laskee virheellisesti uudistuksen aiheuttamat kustannukset. Sekaisin menevät brutto- ja nettomenot. Hän kirjoittaa: ”Nykyisellään vaikeavammaisten ihmisten avustajien palkkaan käytetään rahaa 50 - 100 miljoonaa euroa.” Mikä on se uudistus, jonka kunnat siis pystyvät toteuttamaan 20 miljoonan euron valtionosuudella. Lopulliset kustannukset jäävät pieniksi Könkkölän mukaan, koska osa vammaisista on jo rajattu uudistuksen ulkopuolelle. Könkkölän mukaan ”Kuntaliitto puhuu asiasta, kuin se olisi aivan uusi ja ihan kuin vaikeavammaiset ilmestyisivät tyhjästä, kun laki astuu voimaan”. Entäs me vaikeavammaiset, jotka emme jo nauti etua saada avustajan palveluksia tai, jotka asumme pienissä konkurssikypsissä kunnissa ja kaukana pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

Kuntaliitto ajoi meidän etuamme, mutta heidän yrityksensä vesitettiin perusteellisesti. Ainakin yksi Kuntaliiton neuvottelijoista oli koko sydämellään alkuperäisen lakiuudistuksen takana. Hän kuuluu niihin, jotka päivätyönsä ja kolmilapsisen perheensä hoitamisen lisäksi joutuu päivittäin auttamaan vaikeavammaista sukulaistaan.

Pahoillani olen myös siksi, että etuoikeutettu vaikeavammaisen tietää mielestään mikä on hyvä ja oikein muille vaikeavammaisille. Kuntaliitto on täysin oikeassa siinä, että meitä todella syntyy tyhjästä, eli siitä massasta, joka tähän mennessä on saanut ”eioota” vastaukseksi välttämättömäänkin avun tarpeeseensa.

Vappu Viemerö

Viruksia ja aivoja

Polion ei sanota vaikuttavan aivoihin, mutta välillä tulee mieleen, että onko-han sitä sittenkin vähän himmeä.

Viruksella väliä

Richard Bruno kertoo kirjassaan *The Polio Paradox* polioviruksesta varsin eloisesti, melkein kuin ne olisivat tuttuja ihmisiä. Virustyyppiä on kolme: I) Brunhilde, II) Lansing ja III) Leon. Nimet on annettu löytöpaikan tai sen ihmisen mukaan, josta se on ensin eristetty. Aivan kuten uuden sikainfluenssan nimeksi alkane vakiintua meksikolainen - honkongilaisen ja aasialaisen rinnalle.

I Brunhilde iskee yleensä pelkästään raajoihin, eli tyyppillisesti yhteen tai useampaan raajaan, ja enemmän joko vasemmalle tai oikealle puolelle. Brunhilde voi tietenkin iskeä myös vartaloa hermotaviin soluihin ja sitä kautta aiheuttaa hengityshalvausta lamaanalla kylkivälilihakset. Brunhildea voi syystä nimittää peruspolioksi.

II Lansing ei yleensä aiheuta halvausta lihaksiin, mutta se aiheuttaa tuhoja aivorunkoon. Amerikoissa sitä sanottiin ”kesäinflunssaksi”. ”Flunssan” aikana olo oli heikko, mutta kun halvauksia ei tullut, sairastunut toipui hyvin ja unohti ikinä sairastaneensa mitään. Lansing kuitenkin aiheutti aivorungon hermo- verkkoon reikiä.

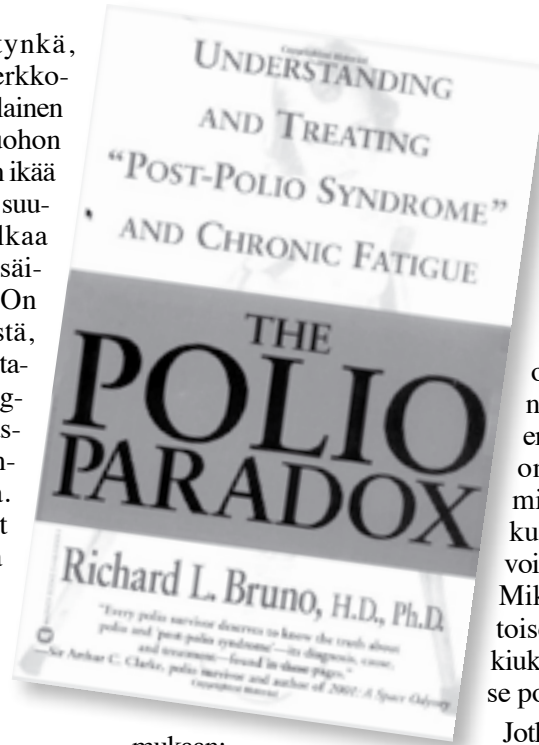
Aivorunko on hehkulam-pun muotoinen selkäytimen jatke aivoihin päin. Se on

kuin turvonnut tynkä, jonka päällä on verkkosukka. Lansing-pirulainen teki pieniä reikiä tuohon verkkosukkaan. Kun ikää karttuu, verkon reiät suurennevat, jolloin alkaa ilmetä vaikeuksia säilyttää vireystaso. On varsin todennäköistä, että Lansingin sairastaneita ei koskaan diagnosoitu polion sairastaneiksi kuten Brunhilden sairastaneita. Brunhilden tekokset voi erottaa jo kaukaa esimerkiksi kävelytyylistä.

III Leon on kaikkien harvinaisin ja tuhoisin poliovirus. Se aiheutti sekä jalkojen ja käsien halvauksia että ns. bulbaarin polion eli tuhoja aivorunkoon. Bulbaarituhot aiheuttivat vaikeuksia nielämiseen, hengittämiseen ja verenpaineen säätelyyn, minkä vuoksi kuolleisuus oli Leonin sairastaneiden kohdalla akuutissa vaiheessa suurin.

Jokainen virustyyppi tuottaa omat vasta-aineensa, joten sairastetun polion tyyppi pyrittiin määrittämään niistä. Sairastuin polioon 1958 ja olen aina ihmetellyt, miksi sairastamani polion virustyyppiä ei saatu selville, vaikka en ollut saanut rokotetta. Luulisi Aurorassa olleen resursseja ja osaamista virustyyppin määrittelyyn. Ihmetys muuttui ymmärrykseksi, kun luin Brunon kirjaa. En ollut kuulutkaan ns. neljänestä polioviruksesta.

Vuonna 1948 virus, joka nimettiin paikkakunnan

mukaan:

Coxsackie B. Vaikka se ei ole poliovirus, se on polion tapaan enterovirus (kulkee suoliston kautta sisään) ja polion tapaan se kykenee halvaannuttamaan jäseniä. Coxsackie A7 tulehduttaa ja tappaa selkäytimestä lihaksiin meneviä hermosoluja ja siksi sitä kutsutaan neljänneksi poliovirukseksi. Ruumiin-avauksissa on havaittu, että Coxsackie tekee polion tapaan tuhoja aivorunkoon ja hypothalamukseen asti. Mahtoiko olla huonosti tarttuvaa lajia, vai mikä on syynä siihen, ettei viruksesta ole liiemmin kuultu. Toisaalta on vaikeaa etsiä jotain, minkä olemassaolosta ei tiedä.

Yli 50 viruskantaa

Eri riitä, että poliolla on kolme perustyyppiä. Asian tekee mutkikkaammaksi se, että kolmella virustyyppillä on yhteensä ainakin 50 erilaista kantaa tai ”rotua”. Jos verra-

taan virusta koiriin, mäyräkoira on ominaisuuksiltaan aivan erilainen kuin labradorinnoutaja. Kuten eri koirarodut, myös eri viruskannat ovat eri tavoin ärhäköitä puremaan eli virulentteja.

Eri vuosina eri kannat olivat liikkeellä ja kannoista oli saattanut tulla erilaisia muunnoksia, joten on todella vaikea tietää, mikä mutantti meistä itse kuhunkin iski. Eri kannat voivat selittää erilaiset oireet. Miksi toisella on kipuja ja toisella ei. Miksi toisella on kiukkupussi tallella ja toiselta se poistettu.

Jotkut polioviruskannat eivät aiheuta juuri mitään tuhoja, toiset taas hyvinkin laajoja. Itse asiassa Sabinin elävä (sokeripala)rokote perustuu juuri näihin vähän tuhoa aiheuttaviin viruksiin. Albert Sabin ”valitsi” polioviruksista vähiten ärhäkän kannan, tippojen nauttijalle syntyy vasta-aineita ja immuniteetti.

Onkohan tämä syynä sitten siihen, että vain joka miljoonas Sabin-rokotetta saanut saa halvausoireita. Mutta toisaalta, jos joku on herkkä halvautumaan, hän olisi voinut halvautua vielä pahemmin, jos hän olisi joutunut jonkun ärhäkän viruskannan puremaksi. Voi olla parempi että sinua puree perhoskoira kuin vaikkapa susikoira.

Mielenkiintoista polioviruksessa oli se, että mitä enemmän se tarttui ihmisestä toiseen sen virulentimmaksi eli ärhäkämmäksi se muuttui. Niinpä useampi polioon sairastunut kuoli 1950-luvulla

kuin vielä 1920-luvulla. Samaa pelätään meksikolaisen sikainfluenssan suhteen. Jos kohta, meksikolainen näyttää laantuvan, mitä enemmän se tarttuu. Mutta kuten kuuluisa virustutkija taannoin totesi, mikä tahansa virus voi levitesään muuntautua, ja sen virulenssi saattaa kasvaa. Viruksista tiedetään varmasti vain se, että niistä ei voi koskaan tietää varmasti.

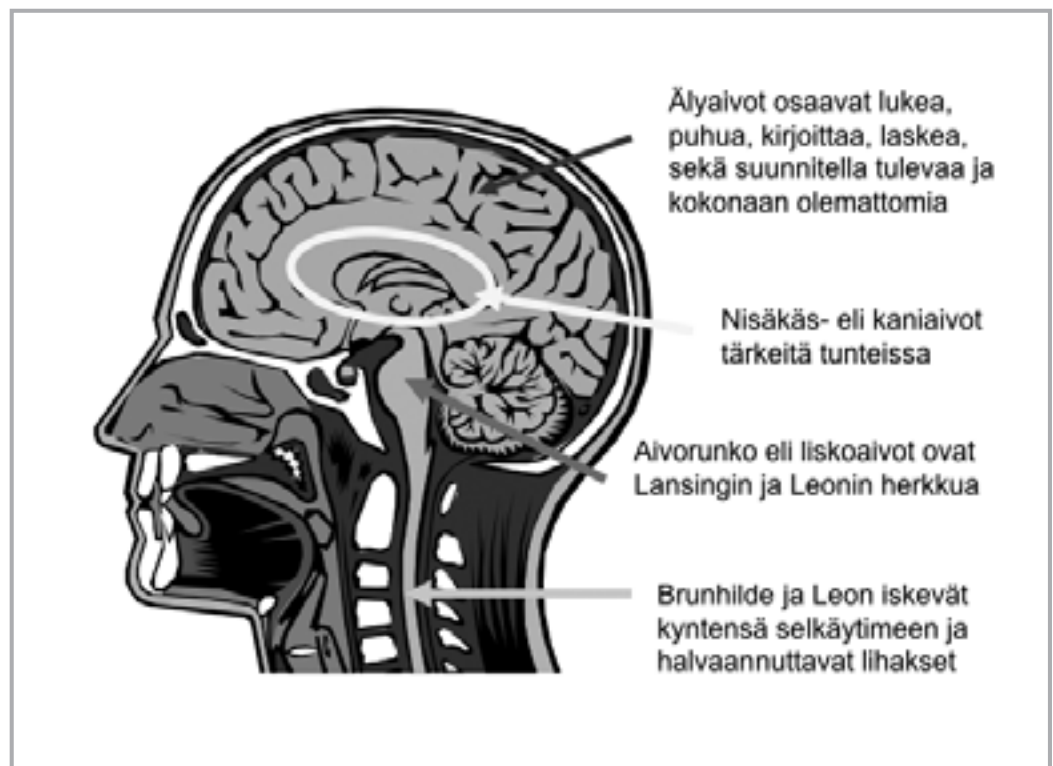
Kolmenlaiset aivot

Keskiverto kadunmies olettaa, että ontuvalla tai peräti pyörätuolia käyttävällä ihmisellä on myös päässä vikaa. Koska polio on ytimeltään hermoihin liittyvä pulma, eräskin terveyskeskuslääkäri määräsi polioselviytyjän neurologin tarkastukseen ennen ajokortin uusimista. Ikään kuin polion sairastaneella olisi Alzheimerin tai Parkinsonin tauti.

Vääriin luuloihin törmätyämme olemme oppineet selittämään ja todistamaan jokaiselle, että polio ei vaikuta kauluksen yläpuoleisiin osiin eli aivoissamme ei ole mitään vikaa. Mutta onko asia todella näin? Ja jos poliovirus tuhoaa aivoja, mitä osaa se kurmottaa?

Jos ajatellaan aivojen kehitystä evoluution kannalta, meillä ihmisillä on kolmet aivot, joilla jokaisella on omat tehtävänsä. Alkukantaisinta aivojen osaa kutsutaan matelija-aivoiksi. Käärmeen pääkoppa ei ole kovin suuri, mutta sielläkin on pitkälti samanlainen aivorunko kuin ihmisellä. Itse käytän matelija-aivoista nimitystä lisko-aivot, koska sisiliskot ovat sympaattisempia kuin käärmeet.

Nisäkäs-aivot ovat kasvaneet ikään kuin lisko-aivojen päälle tai ympärille. Kutsuin niitä aikaisemmin apina-aivoiksi, mutta nykyään kutsun niitä kaniaivoiksi. Kaniaivojen yksi tärkeimpiä osia on hippokampus eli aivoturso ja amyg-

dala eli mantelitumake. Ne liittyvät läheisesti muistiin ja erityisesti traumaan. Jos ihminen kokee pahoja traumoja, aivoturso kutistuu ja muistamiskyky heikkenee. Polion sairastaneilla voi olla takanaan rankkoja sairaalatai syrjäntäkokemuksia, jotka voivat aiheuttaa trauman ja sitä kautta esimerkiksi muistiongelmiä, mutta nämä pulmat eivät johdu poliosta vaan ovat sen huonon hoidon johdannaisia.

Kaniaivojen päällä ja ympärillä on ihmisellä laaja aivokuori. Niitä voisi nimittää vaikkapa älyaivoiksi, sillä sekä liskot että kanit toimivat hyvin pitkälle vaistojensa varassa eivätkä ne osaa puhua, lukea, laskea ja kirjoittaa. Älyaivojen tärkeä taito on kyky suunnitella asioita eteenpäin.

Mikään poliovirus ei ole tippaakaan kiinnostunut kania eikä älyaivoista. Lancing ja Leon olivat kuitenkin persoja lisko-aivojen solukolle. Poliovirus oli ahne ja ilkeä, mutta ei se ole ihan kaikkeen syyllinen, vaikka siltä joskus voi näyttää. Esimerkiksi aivoverisuonen tukos vasemmalla aivopuo-

liskossa voi aiheuttaa oikean jalan halvautumisen, mikä voi elämäksensä muistuttaa ”polion uusimista”. Sitä se ei kuitenkaan ole.

”Aivosumun” salaisuus

Moni polioselviytyjä valittaa, että fyysisen rasituksen jälkeen iskee vahva aivosumu. On kuin aivojen hehkulamppu (englanniksi bulb) himmenisi. Onko kyse aivorungon bulbaarista vammasta? Brunon kanta on se, että jos ongelma on bulbaarinen, se vallitsevasti läsnä. Jos sumu on ajoittainen ja liittyy fyysiseen rasitukseen, kyseessä on PPS.

Oma teoriani aivosumusta on, että varsinkin Brunhilden sairastaneilla aivosumu johtuu asetylkoliinin puutteesta. Asetylykoliini on se aine, joka kuljettaa liikekäsken hermosolusta lihassoluun. Lihasrasituksen aikana asetylykoliini loppuu melko nopeasti, koska yksi hermosolu lähettää käskyjä noin 10-kertaiselle määrälle lihassoluja, jos verrataan terveisiin ihmisiin.

Kuinka ollakaan, asetylykoliini on myös eräs monista aineista, jotka kertovat aivolle pirteudesta. Niinpä kun ase-

tylykoliini loppuu, aivot tulkitsevat sen väsymykseksi. Huomasin tämän vaikutuksen muutama päivä sitten. Tein parin tunnin kipakasti puutarhatöitä. Sisälle tultuani päässäni oli sankka aivosumu. Oli todella vaikeaa keskittyä ja ajatus ei tuntunut kulkevan millään. Yleensä pystyn aivosumun aikana katsomaan televisiota, mutta nyt nukahdin siihen paikkaan ja nukuin 12 tuntia putkeen. Herättyäni aivot olivat taas terävän kirkaat.

Valvominen vaikuttaa kenen tahansa ajattelukykyyn. Vuorokauden valvominen vastaa terveellä nuorella miehellä promillen humalatilaa. Fyysisestä rasituksesta kumpuava aivosumu on aivan oma väsymyksen muoto. Toisin kuin tavallisilla ihmisillä, liikunta ei anna pirteyttä ja energiaa. Meikäläisellä liikunta vie voimat. Energia loppuu kuin seinään. Jos aivosumu on bulbaarinen eli lisko-aivojen aivorunkotuhoista (esimerkiksi Lansing-peräinen) johtuva, väsymys ei mene ohi lepäämällä.

Väsymysoireyhtymä ja polio

Kappaleessa 17 Bruno kertoo polioviruksen sukulaisista. Vuonna 1934 Los Angelesin yleisessä sairaalassa puhkesi epidemia. Aluksi sitä luultiin polioksi, mutta myöhemmin sen aiheuttaneen viruksen nimeksi vakiintui Myalgic encephalomyelitis eli lyhyesti MC. Vuonna 1948 esiintyi Lansingin kaltainen epidemia Islannissa. Se ei juurikaan aiheuttanut halvauksia. Myöhemmin esiintyi epidemia Englannissa jne. jne.

Los Angelesin epidemiassa sairastui paljon hoitohenkilökuntaa. Heillä oli polion tapaan alussa niskajäykkyyttä, päänsärkyä, lievää kuumetta ja heikkoutta. Potilaat olivat ärtyisiä ja tavattoman väsyneitä. He eivät kyenneet keskittymään useita kuukausia halvauksen jälkeen. Mutta jäsenet eivät halvautuneet kuten poliiossa. He halusivat vain nukkua ja nukkua, vaikka olivat olleet ennen sairastumista hyvinkin aktiivisia ihmisiä.

ME jäi unohtuksiin, kunnes se ”löydettiin” uudelleen 1980. Sitä alettiin kutsua krooniseksi väsymysoireyhtymäksi eli ”juppiflunssaksi”. Se aiheutti (työ)uupumusta ja masennusta. Alettiin ymmärtää, että kyseessä saattoi olla fyysinen eikä tunne-elämän häiriö. Ongelmana uskotaan olevan, että vireystasoa säätelevä aivorunko ja basaaligangliot ”väsyvät” päivän mittaan, jolloin nukuttaa aivan mahdottomasti. Edes aamulla olo ei ole pirteä, koska aivoja aktivoivat aivorungon solukot eivät toimi.

Sekä polion sairastaneilla ”aivoväsyneillä” ja väsymysoireyhtymään potevilla on huomattavan usein pohjalla aktiivinen ja täydellisyyteen pyrkivä A-typin persoonallisuus. Myös vaikeudet vireystilan säätelyssä, sanojen löytämisessä, nopeassa ajattelussa ja muistissa voivat

Tuija Matikka

olla yhteisiä. Kuitenkin näillä ihmisillä on keskimääräistä korkeampi älykkyydosamäärä ja koulutustaso.

Myös aivosähkökäyrät näyttävät väsymysoireyhtymästä kärsivillä ja polioväsyneillä samoilta. Myös potkua ja kiukkaa kantavan stressihormonin ACTH:n on molemmilla ryhmillä normaalia alempi, samoin kuin dopamiinin tuotanto. Tätä kautta myös kasvuhormonin määrä on alhaisempi. Aamuväsymystä selittävää uniapneaa esiintyy molemmilla.

Kun kroonista väsymysoireyhtymästä kärsiville on kuoleman jälkeen tehty ruumiinavaus, tuhot aivorungossa ovat hämmästyttävän samantaisia kuin polioviruksen aiheuttamat tuhot. Niinpä on päätelty, että kroonisen väsymysoireyhtymän takana on jokin lievä poliovirus. ME-tyyppisistä viruksista on useita versioita. On eurooppalaista, hongkongilaista, japanilaista ja ties mitä. Poliorokotus ei suojaa tältä polion ”serkulta”.

Kun polio saatiin rokotuksilla kuriin, ME-virukset saavat rellestää rauhassa, myös pikulasten joukossa. Niinpä jos joku lapsi on temperamentiltään vilkas ja virkeä, viruksen

saatuaan hän saattaa muuttua yleisuneliaksi. Sitä voidaan luulla lapsen perusluonteeksi, vaikka se ei sitä ole. Nykyään kyllä hoidetaan yliaktiivisia, mutta aliaktiiviset eivät ole kiinnostavia. Mahtaisiko asialla olla yhteydessä siihen, että nuoret kokevat kovasti paljon koulu-uupumusta.

Virusvyyhti

Koska kroonista väsymystä ja uupumusta aiheuttavia viruksia tuntuu olevan pilvin pimein, on silti arvioitu, että kukaties puolella kroonisesta väsymysoireista kärsivistä ja ennen poliorokotusten aloittamista syntyneistä, on pohjalla ”kesäflunssan” jäljiltä diagnosoimaton polio.

Tosin mikään ei estä sitä, kuka tahansa ole voinut sairastaa halvauksellisen polion lisäksi myös halvauksettoman polion. Jos ihmisellä voi olla sellainen perimä, että hän on taipuvainen sairastamaan kaikki noroviruskannat, miksi emme yhtä hyvin voisi olla alttiita saamaan kaikki polioviruksen kaltaiset kannat.

Viruspohjaisten aivorunkotuhojen uskotaan olevan myös fibromyalgian takana. Fibromyalgiaa ja poliota sairastaneita yhdistää se,

virus voi tuhota enkefalininistä aivokemikaalia tuottavia soluja. Koska enkefalin on morfiinin kaltainen aine, elimistöllä ei ole sisäistä kivunlievitystä, jolloin kipuperkkyys kasvaa. Myös prolaktiinin erityks on suurempi molemmissa ryhmissä.

Koska monet lääkärit pitävät kroonista väsymysoireyhtymää ja fibromyalgiaa laiskamadon aiheuttamana luulotautina, polion myöhäsoireita valitteleva joutuu helposti lääkäreiden laskuissa samaan porukkaan. Ehkä tämän vuoksi poliopiireissä ei ole paljokaan puhuttu polion aiheuttamista aivorunkotuhoista ja sen seurauksista. Nämä asiat kannattaa kuitenkin kohdata, koska on paljon erilaisia keinoja, jolla oireita voidaan lievittää – tai ainakin estää niiden paheneminen.

Lääkäri huomaa helposti kinttujen pituutta ja paksuutta mittaamalla että vasen on lyhyempi ja ohuempi kuin oikea. Myös lihasvoimaa voidaan arvioida objektiivisesti ja voidaan tehdä hermoratatutkimus. Kohtelu ja näistä asioista puhuttaessa ihan normaalia, mutta jos ja kun ottaa puheeksi polion näkymättömämmän puolen, ainakin ortopedeilta katoaa into siihen paikkaan - ja kukaties myös neurologilta. Oireet ovat liian epäselviä.

Jos jaksoit lukea tämän artikkelin loppuun, sinulla ei voi olla kovin vakavaa tarkkaavaisuushäiriötä! Tai sitten olet supersitkeä sissi.

Tuija Matikka

Richard Bruno: The Polio Paradox. What you need to know. Uncovering the hidden history of polio to understand and treat “post-polio syndrome” and chronic fatigue. (Time Warner 2002)

Hakulomake Suomen Polioliiton järjestämälle kurssille

Palautusosoite: Luotsikatu 6 E 28, 00160 Helsinki

Kurssi, jolle haetaan

Sukunimi/etunimet

Syntymäaika

Osoite

Postitoimipaikka

Puhelin

Aikaisemmat poliojärjestöjen kurssit

Apuvälineet ja avustajatarpeeni (liikkuminen sisällä/ulkona, pukeutuminen, peseytyminen, ruokailu ym.)

Perustelut kurssin tarpeellisuudesta (miksi haen juuri tälle kurssille, jatka tarvittaessa erillisellä liitteellä)

Päiväys ja allekirjoitus

Lisätietoja: Suomen Polioliitto ry. puh. (09) 68 60 990

(Yhdellä hakulomakkeella voi hakea vain yhdelle kurssille. Puutteellisesti täytettyjä hakemuksia emme voi huomioida.)

Hakulomakkeen tiedot rekisteröidään Suomen Polioliitto ry:n kurssitietojärjestelmään. Kurssitietojärjestelmän rekisteriseloste on nähtävissä toimistolla, Luotsikatu 6 E 28, 00160 Helsinki.

kopiointi sallittu

VALVOO (toiminta) **PAA-SIO** (kirjasto) **HARVINAINEN MIES** (ihminen) **URHEILUT AARRE** (esine) **NAINEN LEIMAA SEKAVASTI!** (lause)

ENSIKERTAINEN (kirjasto) **OKUTTELEVAINEN** (kirjasto) **LOLLOBRIGIDA** (kirjasto) **102** (numero)

HELSINKIA (kaupunki) **USEIN VARIKAITA SAILON TAAN** (laulu) **TAMPERETTA MAUSTE** (ruoka)

ASE (väline) **TEHERAININ TYTÖT** (kirjasto) **VOHKIA** (kirjasto) **TULRFA** (kirjasto) **AINA** (partikkeli)

EDETA VALVOIN (laulu) **UIMAHALLIN VEDESSÄ SAVELLA LAHLAAN** (laulu) **RUOTSISÄ** (kirjasto) **SÄÄLITÄVIA** (kirjasto) **ESI-KUVA** (kirjasto)

LEIJU ILMASÄ (kirjasto) **TURUN SAARISTOSSA PAISE** (kirjasto) **ARVOVIU-LU** (kirjasto) **PUNERUS** (kirjasto) **LEN-TAVIA LAUTA-SIA** (kirjasto) **INTTI-ALUE** (kirjasto)

JALAN-KULKI-LOILLE (kirjasto) **HEM-MO-TELTU** (kirjasto) **100** (numero)

VALTEL-TAVA (kirjasto) **SÄDE** (kirjasto) **TAMPERETTA MOTITTA** (kirjasto) **HULIA UKSIA HARALD** (kirjasto)

JEAN-PAUL (kirjasto) **ANS** (kirjasto) **AMORIL-HIA** (kirjasto)

AMERIKAN-RAUTA (kirjasto) **KAPEAT** (kirjasto) **PIIRRETTYNORSU** (kirjasto) **KIT-SAS** (kirjasto) **KIVILÖYTÖ** (kirjasto)

PELOT-TOMIA (kirjasto) **GRE-GORY** (kirjasto) **TA-PIO** (kirjasto)

SAIE (kirjasto) **SAVEL-SI** (kirjasto) **TALOUS-IHMII-NEN** (kirjasto)

HALTISI ROO-WASSA (kirjasto) **NICHOL-SON** (kirjasto) **HEI-TÄ VOI-TA** (kirjasto)

EURO (kirjasto)

Avustajasta avustettavaksi

- ammattina henkilökohtainen avustaja

Nimeni on Heikki Ylönen ja olen 19-vuotias nuori Vihdin Nummelasta. Asum yksin pienessä yksiössä ja tulen jotenkuten toimeen omin avuin. Olen täysin terve ihminen fyysisesti, lukuun ottamatta diabetesta, jota olen sairastanut 9 vuotta. Olen tällä hetkelle työelämässä, mutta olin noin vuosi sitten opiskelemassa lähihoitajaksi. Keskeytin opiskelut henkilökohtaisten syiden vuoksi.

Työhistoriaani voisi kuvailla sängen kirjavaksi. Työkoke-musta on kertynyt niin kirjastossa kuin pizzoja ja keba-beja pyörittäessä. Mukana on myös pieniä parin viikon hanttihomma- jaksoja mm. puutarhanhoitoa, hakkuuhom-mia ja varastotyötä. Listalta löytyy myös puoli vuotta päi-väkodissa ja kolme vuotta keikkaluontoisesti asumisen ohjaajana nummelalaisessa vammaishuoltoyksikössä.

Viimeiset puoli vuotta olen kuitenkin toiminut henkilökohtaisena avustajana Lexa Hännisellä. Työ on ollut moni-puolista ja mielenkiintoista. Sen lisäksi, että teen normaaleja kotiaskareita, oon mukana Lexan työpaikalla eli Poliohuollon toimistolla ja kaikenlaisissa vapaa-ajan menoissa ja kokouksissa. Eteen tulee jatkuvasti uusia tilaisuuksia oppia uutta. Avustajan roo-lissa oon päässyt tapaamaan varsin hienoja ihmisiä ja pääs-syt myös näkemään järjestö-

toiminnan hienouksia.. sekä kauheuksia. Puolen vuoden avustajakokemuksen perus-teella olen sitä mieltä, että en halua muita hommia teh-däkään!!

Sain joku aika sitten idea tämmöiseen projektiin, jossa minä toimin kolme vuoro-kautta pyörätuolista käsin, normaaleissa päivän toimin-noissa siis. Lukemalla eteen-päin asia valottuu enemmän. HUOM. Tämä ei ole viitsi, vaan vakava kokeilu toisen rooliin astumisesta. En halua loukata ketään tällä artikke-lilla.

Haaste:

- Kolme vuorokautta pyörä-tuolissa.
- Jalkojen käyttö ei ole sal-littua.
- Periaatteessa avustajaa ei ole, mutta ainakin yhtenä päivänä on poikkeukselli-sesti apua.

Haasteen toteutuspaikat:

- Oma koti ja sen ympäristö.

- Lexan koti ja sen ympä-ristö.
- Nummelan keskusta
- Mun äidin koti.

Tavoitteet

- Astua avustajan roolista avustettavan rooliin.
- Tiedostaa toimintarajoit-teisen ongelmat.

Nähdä sosiaalisen kanssa-käymisen muutokset (kaupan kassat, vastaan tulevat ihmi-set, suojatiet, ystävät).

Verrata avustajan ja avustet-tavan näkökulmia.

Nähdä avustettavan näkökul-masta kokemattoman avusta-jan työpanos.

1. Päivä (Ke 20.05.09)

Ennen kuin aloitetaan tämä projekti, niin kuvailen muu-tamalla sanalla asuntoani. Asunnon koko on 32,5 m² ja kuten voi kuvitella, tämä on hyvin ahdas. Asunnossa ei ole parveketta, joten juok-sen kolmannessa kerroksessa sijaitsevasta asunnostani "rai-

tistumaan" tuohon ala-ovelle. Siis juoksen, koska talossa ei ole hissiä. Toinen asia missä fускаan on se että kävelen työ-matkat. Lexalla käytän toista pyörätuolia, josta nousem vasta kun lähdän töistä.

Aamu:

Herään aamulla innoissani projektin aloittamisesta ja päätän, että puen ensimmäi-seksi päälleni maatesani sän-gyllä. Aloitan housuista, jotka jätin jo illalla lähelle. Nostan itteni käsilläni istuvaan asen-toon, jossa mulla on jalat suo-rana sängyllä ja alotan pikku hiljaa vetää housuja jalkaan. Sääret saan aika helposti punt-teihin, mutta homma hidastuu huomattavasti kun housut on reisien kohdalla. Siinä kohtaa homma menee vähän met-sään. Yritän vetää housuja väkisin ylöspäin, mutta ne ei liiku minnekään koska en voi jaloilla nostaa lantiota...

Noin varttituntia ja tosi pitkää kirosanalistaa myö-hemmin, oon jo melkein onnistunu saamaan housut ylös. Nyt makaan selälläni ja pidän toista kättä pyllyni alla. Nostelen sillä kädellä lantiotani ja toisella kädellä vedän housujani ylöspäin. Se toimii jotenkuten ja vihdoin ja viimein mä onnistun!!

Jään sängylle selälleni makaamaan hetkeksi tämän uroteon jälkeen ja sitten alan katseellani etsimään paitaa, jonka voisin pukea. Sitten muistan että heitin eilen yhden paidan pyykkiin, joten pitää hakea vaatekaapista puhdas. Pitää siis siirtyä tuoliin.

Alan kääntää itseeni kylki-asentoon käsillä veivaamalla ja onnistun siinä aika helposti.

Makaan nyt siis sohvan reunalla ja heitän jalkani maahan yksitellen. Sitten laitan toisen käteni posken alle ja työnnän käsillä itteni istumaan. Sitten tajuan että edessä on ongelma. En aikaisemmin huomannut että tuolin istuin on huomattavasti korkeammalla kuin mun sohvani. Voi ####u!!!

En kuitenkaan tästä lannistu, vaan lähen rohkeasti yrittämään. Siirrän jalkoja lähemmäksi tuolia ja samalla myös lantiota. Kun arvioin olevani tarpeeksi lähelle niin lähen käsillä punnertamaan. Saan melkein puolet takamuksestani penkille, mutta sitten meinaan menettää tasapainoni kun mun housujen puntti jää kiinni jarruvipuun. Saan melkein sydänkohtauksen kun lähen keikkaan naama edelle tv-pöytää päin. Saan kuitenkin pidettyä tasapainoni ja onnistun vielä pääsemään tuoliin istumaan ilman jalkojen käyttöä. HUH!!

Lähen rullaamaan itseäni vaatekaappia kohti. Otan vaatekaapista t-paidan ja laitan sen päälleni. Sen kanssa ei ongelmia tulekaan. Postiluukusta töröttää vakituinen mainosryöppy ja nappaan sen samalla mukaan. Huomaan että yksi lehtinen on ilmeisesti eilen jäänyt huomaamatta ja jäänyt oven alle kiinni. Avaan oven ja kumarrun poimimaan lehtistä. Tässä kohtaa huomaan tehneeni virheen. Jätin jarrut lukitsematta, joten pyörätuoli lähtee taaksepäin ja minä syöksyn eteenpäin. Fysiikan lakien mukaisesti putoon aika taidokkaasti jälleen kerran melkein naamaleni. Saan kuitenkin kädet eteen ja nyt käytän jalkojani ja istun takasin tuoliin. Rappukäytävään eksynyt naapuri naurahtaa kun menee ohi ja oon varma että mun naamani on punanen kun tomaatti kun vedän oven kiinni.

Huijaan nyt kahdessa asiassa, mutta toivon että se on anteeksiannettavaa. Ensiksi,

käyn vessassa kävellen koska en pääsisi sinne mitenkään tuolilla. Toiseksi, pompin rappuset alas käydessäni röökillä koska talossa ei ole hissiä...

Tulen takaisin sopivasti raitistuneena ja istun takaisin tuoliin. Sitten lähen hakemaan keittiöstä vettä. Mun astia-kaappini on sen verran omi- tuinen että mulla on normaalistikin hankalaa ottaa sieltä lasi, joten varauduin vähän ja jätin tiskipöydälle vesilasin. Mahdun jopa kääntymään keittiössä koska työtason alla oleva tila on tyhjä. Rupeen vilkuilemaan kelloa ja huomaan että kohta pitää lähteä kävelemään töihin, mutta ehdin vielä vähän siistiä lattiaa. Huomasin nimittäin että eteisestä oli levinnyt vähän hiekkaa muualle asuntoon. Otan rikkalapion ja harjan ja yritän epätoivoisesti kurotella sen kanssa. Jään jumiin sohvan ja säilytysarkun väliin enkä pääse kovin helposti irti. Lopulta mulla menee hermo ja lähdän töihin...

Lexalla:

Saavun Lexalle ja lainaan pienempää pyörätuolia. Lexa sanoo, että kukat kaipaisivat vesitilkasta, joten rupeen hommiin. Haen kastelukan- nun kaapista ja lähdän yksitel- len kokeilemaan kasvien kui- vuustasoa. Tää homma on tosi helppo, koska Lexan asunnon kasvit on kaikki asetettu niin,

että ne on helppo kastella tuolista käsin. Vien kaste- lukannun takaisin kaappiin ja alan keittelemään kahvia. Kaikki menee ilman suurempia ongelmia, koska mulla on terveet kädet. Siinä mielessä tämä projekti on hieman epä- realistinen, koska monilla, jotka istuvat pyörätuolissa on myös käsivoimien kanssa ongelmia. Onhan tässä myös se puoli, että Lexan asunnon sisustus on paitsi upea myös käytännöllinen. Kaikki on laitettu niin helpoksi pyörä- tuolissa istuvalle, että koke- matonkin rullailija pärjää heti. Rahtaan kahvikupit, kahvilau- taset ja pullat pöytään. Sitten haen kahvipannun myös pöy- tään.

Kahvit juotu ja korjaan just astioita pöydästä. Vien kupit ja lautaset sylissäni. Se on suhteellisen helppoa, kunhan ei pidä kiirettä. Kun oon saanut astiat pois pöydästä, niin lähen käymään vessassa. Vessa on myös suunniteltu helpoksi, mutta mulle tulee heti ongelma. En tiedä miten oikein siirtyä pöntölle. Saan kuitenkin Lexalta neuvoja ja mun ei edes tarvi nousta tuo- lista. En mene yksityiskohtiin, mutta se oli TOSI vaikeata.

Kun tuun vessasta niin alan tiskaamaan kuppeja ja lautasia. Sitä ennen tosin käytiin Lexan kanssa parvekkeella haukkaamassa happea. Tis- kaaminen on aika helppoa,

mutta selässä tuntuu pieni kipu kun pitää olla sivuttain tiskialtaaseen päin.

Tiskaamisessa ei mene kauaa ja ajattelen kokeilla roskien viemistä. Otan roskat mukaan ja nappaan Lexan avaimen. On helppo päästä rappukäy- tävään ja ulos koska asunto on ekassa kerroksessa ja ensim- mäiset raput on korvattu ram- pillilla. Ulko-ovi aukeaa käte- västi avain säätimellä ja mä oikeastaan vaan liu'un ulos. Pääsen roskisvarastolle hel- posti, mutta ovi muodostuu pieneksi ongelmaksi. Se on aika iso, puinen ovi ja sen edessä on pieni mäki. Saan sen kuitenkin avattua ja kep- lottelen itteni sisälle. Roska- tynnyrin kansi ei oo ikinä tun- tunut näin painavalta.. Saan sen nostettua ja viskaan roskat sisään. ja lähen menemään takaisin Lexan asuntoa kohti. Etu-ovelta lähtiessä on pieni alamäki, mutta nyt kun menen sisälle päin, se onkin ylämäki. Avaan oven kaukosäätimellä ja rullaan sisukkaasti ylämä- keen, mutta juuri kun oon pää- semässä sisälle, jään jumiin metallikynnykseen. Ketkutan siinä itseäni melkein minuutin verran, mutta pääsen sitten irti. Loppumatka on helppo ja ennen kuin ehdin kissaa sanoa oon jo sisällä taas.

Loppuvuoro menee jutel- lessa Lexan kanssa ja muita kummallisuuksia ei tule eteen. Lähdän kävellen kotiin kun vuoro loppuu.

Ilta:

Pääsen kotiin ja istahdan taas tuoliin. Alan miettiä iltahom- mia. Mulla ei ole digiboksia, joten päätän katsoa jonkun dvd:n. Rullaan dvd -hyllyn luo ja alan valita elokuvaa katsot- tavaksi. Otan kevyen kome- dian ja kurkotan tv-pöydän yli laittamaan sen soittimeen. Sitten rullaan keittiöön hake- maan vähän iltapalaa. Kaa- pista löytyy valon lisäksi jopa leipää ja maitoa. Teen itelleni pari leipää ja otan maitopurkin

matkaan. Ennen kuin poistun keittiöstä, niin nappaan kaapista vielä kaakaojauhe pussin ja tulen olohuoneeseen. Alan katsomaan elokuvaa ja syömään iltapalaa.

Leffa loppuu ja alan laittaa nukkumaan. Paita on helppo riisua, mutta housut päätän ottaa pois sängyllä ollessa. Tuolista sänkyyn siirtyminen on helppoa, koska tuoli on tosiaan ylempänä kuin sänky. Se sujuu melko ongelmattomasti ja siirryn sängyllä samanlaiseen asentoon kuin aamulla. Alan riisua housuja, mutta tajuan sitten että homma pelaa paremmin, jos oon makuullani. Siispä makaan selälläni ja alan hivuttaa housuja pois. AAAAAA-AARRGGGHHHH!!!!

Saan housut pois pienen sensuroidun sanatulvan saattelemana, mutta ottaa taas niin paljon päähän että aamutakki päälle ja alas röökille.. Ensimmäisen päivän loppu. Jippiiiiiii!!!

Pohdintaa:

Pelkästään jo tämän päivän takia ymmärrän täysin, miksi avustajia tarvitaan niin kipeästi. Minulle täysin normaali asia kuten pukeutuminen aamulla, aiheutti niin suuren tappelun, että hermo paloi ja pahasti. Turhautuminen on tämän päivän aikana käynyt erittäin tutuksi. Vaikka mun kädet on terveet, niin silti tämä päivä on ollut erittäin raskas. Avustajan täytyisi huomata kaikki asiat mitä avustettava asiakas tarvitsee, mutta huomaan että mulla on vielä paljon opittavaa. Yllättävää on kuinka paljon on mitä ei osaa huomata. Jos siirtäisin tiskaussani astioita muutaman sentin taaksepäin astiakappissa, niin en ylettäisi niihin tuolista käsin. Jos siirtäisin sohva, pöytää tai normaalia jakkaraa kotonani niin en välttämättä mahtuisi liikkumaan jostakin kohtaa. Rakennusten suunnittelu on myös ottanut

päähän. Vaikka eihän rakentaja ja insinööri tiedä tuleeko asunnossa asumaan toimintarajoitteinen ihminen, mutta silti. Normaali liikkujia ei tiedosta kynnysten korkeutta, eikä tilojen ahtautta samalla tavalla kuin pyörätuolissa istuva ihminen. Minä olen sitä mieltä että se on väärin. Ihmisten pitäisi ajatella myös toimintarajoitteisten näkökulmasta.

Pakko sanoa että te kaikki, jotka elätte tätä elämää jatkuvasti, kunnioitan teitä! Vaatii voimaa elää normaaliakin elämää kun maailma on mikä on, mutta toimintarajoitteiset ansaitsisivat mitalin. Teitä ei voi muuta kuin ihailla. Ensimmäisen päivän pohdinta oli sitten siinä.

2. Päivä (To 21.05.09)

Aamu:

Aamu koittaa jälleen, mutta tänään on vapaapäivä, joten jään makaamaan sänkyyn. Otan tänään vähän löysin rantein. Mietin vähän mitä tämä päivä tuo tullessaan. Eli tänään mä menen käymään äidilläni. Mulla toimii avustajana paras kaverini Ville "Kossu" Koskinen. Kossu on toiminut avustajan pidempään kuin minä, mutta oon saanut sen käsityksen että hän on enemmänkin tekninen avustaja. Saa nähdä mitä reissusta tulee.

Alan nousta ylös ja alotan kuten eilenkin eli housut jalkaan ensimmäiseksi. Housut on taas helppo saada reisiin saakka, mutta siihen se jääkin. Tänään ei kuitenkaan kestä niin kauan kuin eilen ja selviydyn ilman suurempaa vihanpuuskaa. Tuoliin siirtyminen on tänään helpompaa kun osaan varoa jarruvipuja ja muita esteitä. Ennätysaika!!!

Haen mainokset ovelta ja heitän saman tien paperinkeräykseen. Syön vähän aamupalaa ja kun olen valmis niin soitan Villelle. Hän sanoo käyvänsä suihkussa ja tule-

vansa sitten hakemaan mua. En jaksaa odottaa, joten kannan tuolin alakertaan ja lähden rullailemaan Kossun luo. Kossun asunto ei ole kaukana mun omastani, joten matka menee aika helposti. Autot antaa mulle tietä ja yksi tuntematon mies, jopa auttaa työntämällä mut tien yli. Asetelma on vähän hassu. Yleensä avustaja hakee avustettavan, mutta nyt homma on toisin päin. Kossun asunnossa on onneksi hissi, joten menen ylös. Ville on juuri pukenu päälle, joten me lähdetään saman tien äidille päin.

Matkalla huomaan heti että Kossu ei ole paljoa avustajan hommissa ollut liikenteessä. Itse asiassa heti ensimmäisessä suojatiessä tämä asia tulee mieleen. Kun tullaan suojatien toiseen päähän ja Kossun pitäisi painaa kahvoista alaspäin että eturenkaat nousisivat, hän nostaakin niitä. Siiten hän luovuttaa ja saan rullata itseni kynnyksen yli. Toinen juttu on se että Kossu ei huomio kyydissä olevaa ihmistä yhtään. Matkalla olevat kuopat ja esteet heiluttaa tuolia puolelta toiselle. Minä, joka olen kyydissä, saan pitää kunnolla kiinni käsinojista, koska en voi pitää jaloilla itseäni pystyssä. Taas tulee suojatie eteen, mutta tällä kertaa sanon jo ennen sitä miten Kossun pitää nostaa tuolia. Hän tajuaa pointin ja päästään hyvin yli. Mun äitini asuu Nummelan harjulla, joten sinne mennään keskustasta ylämäkeen. Kossulla on hieman ongelmia työntää mua ylämäkeen, mutta ei ole sinänsä mikään ihme. Ehdotan taukoa kun päästään mäen puoliväliin, koska Kossu on aika hengästynyt ja mä haluan tupakan.

Raitistushetken jälkeen jatketaan matkaa ja ei mene kauaa kun ollaan Nummelan harjun Yhteiskoulun kohdalla. Siitä on vielä jonkin matkaa äidille, mutta aina-

kin ollaan nyt tasamaalla. Mennään hiekkatietä pitkin ja taas joudun pitelemään kiinni koska Kossu ei paljoa kiertele kuoppia. Huokaus...

Päästään äidin etuovelle ja soitetaan kelloa. Kossu on niin voipunut matkasta, että menee sisälle ja istuu sohvalle. Siinä ei muuten olisi ongelmaa, mutta mut pitäisi auttaa sisälle. Oven edessä on hirvittävän korkea kivi-kynnys, enkä pääse siitä yksin yli. Onneksi isäpuoli tulee ja auttaa mut sisälle. Vihdoin perillä.

Iltapäivä:

Äidin asunnossa on helppo liikkua, koska se on avara. Tosin en pääse täälläkään vessaan ja takapihan ovellakin on hirmuinen kynnys, mutta muuten pääsen liikkumaan vapaasti. Jääkaappiakaan ei ole suunniteltu pyörätuolissa istuvalle. Se on iso metallinen hokötys, jonka ovi painaa tonnin ja se avataan jalalla painettavalla kytkimellä. Koska en voi jalkojani käyttää niin kumarrun ja avaan sen kädellä. Teen itselleni leivän siinä ruokaa odotellessa ja teen sen tosiaan itse, koska mun avustajani taisi juosta tupakalle. Leivän tekeminen onnistuu kyllä ilman ongelmia multakin, joten ei se haittaa. Rullaan leipä sylissäni ruokapöydän ääreen ja rupeen ahmiimaan. Äiti ja isäpuoli hommasivat tuossa puoli vuotta sitten uuden pöydän ja se on pyörätuolia ajatellen ihannekokoa. Pöydän päässä on nimittäin tilaa tuolille, koska pöydän mukana ei ollut päätytuoleja.

Ruoka on valmis ja mä lähden hakemaan itselleni lautasta. Avustajani on taas jossain, enkä mä yltä keittolautasiin. Onneksi pikkusisko osuu keittiöön ja ojentaa mulle lautasen. Menen hellan luo lautanen sylissä ja kauhon sen täyteen keittoa. Sitten iskee ongelma. Miten saan

vietyä keittolautasen sylissäni ruokapöytään? Pikkusisko katto hetken mun ajatustyötä ja vie lautasen mun nenän edestä pöytään. Kiitän ja rullaan pöytään. Unohdin ottaa ruokajuomaa, joten lähden hakemaan lasia ja maitoa. Sisko katos omaan huoneeseensa, mutta onneksi yletyn itse laseihin. Nappaan lasin syliini ja haen jääkaapista maitoa. Saan taas akrobaattisesti avata oven kumartumalla painamaan toisella kädellä pedaalia ja toisella vetämään kahvasta. Onnistun kuitenkin ja palaan ruokapöydän ääreen maitopurkki ja lasi mukana. RUOKAA!

Aterian jälkeen menen käväisemään sauhuilla ilman tuolia, mutta istun siihen heti kun tuun takaisin sisälle. Alan sitten kiertämään äidin asuntoa ja kattelen mitä muut puuhaa. Yritän keksiä jotain tekemistä ja löydän pikkuveljen sarjakuvat. Hmm..

Tunteja kuluu.. ...Ja kuluu.....Ja kuluu...

Kello lyö kahdeksan ja kysyn haluaisiko mun avustaja jo lähteä, mutta hän onkin jäämässä yöksi (Kossu ja mun puolisisisko seurustelee, joten siksi se jää yöksi). Päätän sitten, että ei haittaa ja lähden kotia kohti. Näin ei tietenkään missään nimessä kävisi, jos Kossu olisi palkattu avustaja, mutta ei voi mitään. Kyllä mä keinot keksin.

Ilta:

Lähden menemään alamäkeen harjulta pois päin ja huomaaan että vaatii tosi paljon voimaa pitää vauhti tasaisen hillittynä. Kun pääsen mäen loppupätkälle niin mun käsivarret tuntuu hyvin helliltä. Onneksi mäen loppuvauhti on niin hyvä, ettei mun tarvitse itse kelata hetkeen. Hetken päästä olen jo Nummelan keskustassa ja pysähdyn elokuvateatterin kohdalle sytyttämään tupakan. Sattumalta eräs mun kaveri pysähtyy lähelle,

nousee autosta ja kävelee mun luo. Hän oli nähnyt mut mennessään autolla ohi ja oli huolestunut että mitä Heikille oikein on käynyt. Hän oli sitten kääntynyt takaisin ja tullut itse kysymään. Kerroin tästä projektista ja hän toivotti onnea. Pulistiin siinä hetki jos toinenkin, kunnes kummatkin lähdettiin eri suuntiin. Loppumatka on mennyt aika rauhallisesti, kun pysähdyn noin kymmenen metrin päähän kotoa ja sytytän tupakan taas. Poltan aina ennen kuin menen viimeisen kerran ovesta sisään päivän aikana, koska ei sitten ehkä tarvitse enää sen jälkeen käydä. Tuoli painaa kun sen joutuu kantamaan kolmanteen kerrokseen...

Avaan heti ensimmäiseksi tietokoneen, kun pääsen sisälle. Sitten rullaan keittiöön ja nappaan kaapista vanukkaan. Otan vielä lasin, pikkulusikan ja jäitä lasiin. Sitten rullaan olohuoneeseen ja laitan tavarat tv-pöydälle. Valitsen taas leffan hyllystä ja siitä eteenpäin ilta on aika samanlainen kuin eilen. Kirjoitan tätä juttua hetken ennen kuin päätän mennä nukkumaan. Tuolista sängylle siirtyminen on yhtä helppoa kuin eilenkin. Housujen riisuminen

on tänään tosin helpompaa kuin eilen ja pääsen aika nopeasti vällyjen väliin. Olo on vähän kuumeinen. Toivottavasti en tule kipeäksi. Toinen päivä pulkassa. JEAH!

Pohdintaa:

Tänään sain huomata kokeemattoman avustajan huonoja puolia. Avustajan pitää varmistaa että avustettavalla on mukava olla kyydissä ja kysyä avustettavalta neuvoa heti kun tulee pulma. Reitin valinta ja tien töyssyjen tarkkaileminen ovat myös hyvin tärkeitä asioita. Olisin voinut ehdottaa Kossulle pidempää reittiä, jossa ei olisi ollut esim. mukalakivetystä niin kuin tämän päiväisellä reitillä. Avustajan pitäisi mun mielestä asettaa avustettavan tarpeet omiensa edelle ja siksi musta olikin vähän omituista, ettei Kossu ottanut huomioon mm. etuoven kynnystä, vaan meni sisälle edeltä ja jätti auttamisen muille. Henkilökohtaisen avustajan koulutus olisi tärkeää juuri tämänlaisien asioiden takia. Olisi kiva kuulla teidän lukijoiden kokemuksia avustajista. Tämä kokemus ei ollut kovin hyvä. Kossulle voin tosin antaa tämän anteeksi, mutta jos hän olisi

ollut ihan oikeana työntekijänä minulle, niin potkut olisi tullut.

Toisaalta sain tänään kokeilla kuinka hyvin hallitsen pyörätuolin liikeratoja ja huomasiin jo eroa eiliseen. Erilaisten tilojen havainnointi on ollut tänään tarkempaa ja äidin asunnon pienet ongelmat tuli huomattua heti kättelyssä. Matot, pienet kulmat ja kynnykset vaikeuttavat liikkumista ja sisääntuloa normaalkokoisessa asunnossa huomattavasti. Avustaja ei välttämättä ota esim. mattoa ostaessaan huomioon sitä tosiseikkaa, että tuolin pyörät ottavat helposti matonreunaan kiinni. Tai että liian painava kaluste voi olla pyörätuolissa istuvalle mahdotonta siirtää, kun avustajan työvuoro on ohi.

Ihmisten suhtautuminen näkyy hyvin usein katseesta. Mä pukeudun hyvin mustiin vaatteisiin aina välillä ja se kerää välillä ikäviä katseita. Varsinkin vanhemmilta ihmisiltä. Pyörätuolissa istuessa ihmisten käytös ja yleisesti ottaen suhtautuminen muuttuu hyvin ystävälliseksi. Siis tosi ystävälliseksi. Se on kummallinen reaktio. Mun mielestä jokaisen pitäisi suhtautua jokaiseen samanlaisella ystävällisyydellä. Jos näkisin ihmisen mieleen, kun se hymyilee ja näkisin että se hymy tulee säälistä, niin käskisin työntää sen hymyn sinne minne aurinko ei paista. Pakko kuitenkin mainita, että on hassua, että pitää istua pyörätuoliin saadakseen hymyn vastaantulijalta.

Toisen päivän pohdinta on vähän omituinen, mutta tehty mikä tehty.

3. Päivä (La 23.05.09)

3. Päivä pitää toteuttaa vähän eri muodossa. Kuten menin manaamaan mulla on kuumetta, joten kolmas päivä on vähän vaillinainen ja se järjestetään lauantaiksi 23.5.09 ja osittain sunnuntaina 24.05.09.

Olen siis kolmannen päivän Lexan asunnolla. Anteeksi tästä häiriöstä.

Aamu:

Sama juttu kuin edellisinä aamuina. Housut menee jalkaan vaivalloisesti, mutta helpommin kuin toisena päivänä. Tuoliin siirtyminen ei aiheuta minkäänlaista ongelmaa ja ennen kuin ehdin edes ajatella tupakkaa oon jo hoitanut aamuhommat. Mainossaaste poimittu ovelta, aamiainen syöty ja vaatteet on päällä. Nyt on kyllä tupakan paikka.

Alan siistiä vähän mun kämppää ja päädyn lopulta järjestämään dvd -hyllyä aakkosjärjestykseen. Saan tehtyä sen homman melkein puoliväliin, kun vilkaisen kelloa ja katson että on aika lähteä Lexalle. Tavataan siellä!

Lexalla:

Menen Lexalle edelleen vähän heikkona edellisestä sairaspäivästä, mutta aion yrittää silti parhaani mukaan kokata tuolissa istuen. Päätän hoitaa muut asiat tänään helpotetusti. Käytän muuten jalkojani paitsi kokatessa. Sairastan diabetesta, joten palautuminen taudeista kestää vähän kauemmin.

Eli siis aloitan kokkaamaan. Teen peruna-sipulipaprika-makkarapataa a'la Lexa. Kuorin perunat seisten, koska en aluksi muistanut että piti hoitaa kokkaaminen tuolissa istuen. Lexa huomauttaa asiasta, kun huomaa itsekin saman ja tupakkatauon jälkeen istun sitten tuoliin jatkamaan kokkaamista. Ongelmia tulee heti kättelyssä, kun en voi olla suorassa asennossa työtason vieressä, vaan pitää olla sivuttain tuolin kanssa. Asento on tosi vaikea, koska toisen kylkeni lihakset on koko ajan jännittyneet. Alan silpomaan sipulia ja valkosipulia. On vaikeata saada oikeanlainen leikkauskulma, mutta onnistun jotenkuten ja saan viipa-

loitua sipulit. Hienonnan valkosipulin vielä pienemmäksi silpuksi. Huomaan, että oon unohtanu muutaman tarpeellisen ainesosan jääkaappiin, mutta kädet on sipulin jäljiltä tahmeat, joten en halua koskea pyörätuoliin. Siirrän pöydän avulla itseäni lavuaarin luo erittäin vaivalloisesti ja huuhton kädet. Kelaan itteni jääkaapille ja poimin sieltä mukaani paprikan ja makkarapaketin. Siirryn puoli metriä taaksepäin ja laitan tavarat leikkuulaudan viereen. Poistan paprikan sisälön ja leikkaan sen viipaloiksi ja samaan syssyyn viipaloin makkaran. Alan leikkaamaan perunoita ja asettelemaan niitä vuoaan pohjalle. Laitan päälle sipulin, paprikan, valkosipulin, ja makkaranviipaleita. Lexa huikkasee tietokoneen ääreltä, että pataan voisi vielä lisätä sinihomejuustoa, joten huuhton taas kädet välissä ja käyn jääkaapilla. Vaivaa se vaatii taas ohjata itseäni pöydän avustuksella, mutta selviän aika hyvin kuitenkin. Saan juuston muiden ainesten luo ja alan murskaamaan sitä vuokaan. Huono puoli on se että homejuusto jää käsiin kiinni tosi tiukkaan, joten kun ladon aineksia vuokaan, niin saan pestä käsiäni toooooosi tuihaan.

Melkein tunnin pakertamisen jälkeen saan vuoaan uuniin ja lopetan ruuanlaittokokemukseni tähän. Anteeksi että jäi näin lyhyeksi, mutta oon ollu heikko taudin jälkeen. Toivottavasti saadaan edes yksi kuva tästä kokemuksesta lehteen, koska yksi kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa.

Lisäosa: Su 24.05.09

Kauppakäynti Citymarkettissa.

Lähden aamulla Kossun saattamana käymään kauppoilla. Koko päivä on vapaata, joten onhan tässä aikaa pyöriä. Citymarkettiin on hankalampi mennä kuin Prismaan käsivoimia käyttäen johtuen siitä, että matkalle osuu niin paljon korkeita katukivetysten reunoja. Selviän kuitenkin ilman Kossun apua Cittarin ovelle ja jäädään siihen vielä hetkeksi sauhuille.

Rullailen sisälle Cittariin ja suuntaan ensimmäiseksi dvd-hyllylle. Hyllyjen vieressä on sinänsä helppo liikkua, mutta välillä kolhaisen hyllyä tai paria kääntyessä. Ei löydy mitään mielenkiintoista valikoimaa, joten lähdän kiertelemään Kossu kannoillani. Vaateosastolle on turha edes yrittää, koska hyllyt on järjestelty niin että niiden välissä liik-

kumisen sujumiseksi pitäisi olla ilmeisesti luuranko. En lähde jumittamaan itseäni hyllyjen väliin, joten lähdän katsomaan ruokatarjouksia. Hyllyt on muualla kaupassa järjestetty aika hyvin. Kaikkialla mahtuu liikkumaan ja kääntymään hyvin. Ainoat ongelmat ilmenee, kun käyn juomaosastolla hakemassa limun. Osastolla on hirveän kokoiset hyllyt täynnä kaiken maailman juomia ja ne loiventavat käytäviä hirveästi. Kolhaisen taas muutamaa hyllyä ennen kuin pääsen pois juomaosastolta.

Kierrän vielä huvin vuoksi astia- ja kauneudenhoito-osaston. Astiaosasto on tosi ahdas mennä kun vastaan tulle toinen asiakas kärryjen kanssa. Kossu auttaa liikkumaan niin että kärryt mahtuu ohi, mutta meinaan tiputtaa muutaman lasipaketin jaloillani. Ehdin kuitenkin napata pyöristä kiinni ennen kuin paketit tipahtaa ja vältän mak-samasta isoa laskua..

Kauneudenhoito-osasto on mahdollottoman huonosti suunniteltu. Pyörätuolilla ei meinaa mahtua liikkumaan tiputtamatta jotakin. Sanon Kossulle että hän ohjaisi mut pois sieltä. Päästään kuin päästäänkin pois rikkomatta mitään ja suunnataan kassalle. Kassaneiti on

tosu ystävällinen ja palvelu-
altis. Puheensävö pysyy koh-
teliäna ja kestohymy hiipuu
vasta, kun rullaan tieheni.

Ennen ulos menoa kuulen,
kuinka yksi tuttu kassaneiti
huutaa, että mitä sulle on
käynyt. Vastaan, että teen
artikkeliä ja hän kuittaa sen
sanomalla vaan että hyvä
niin.

Yhteenvedo: Citymarket on
ruokaostoksia ajatellen hyvin
järjestetty. Vaateostokset voi
kuitenkin unohtaa heti, koska
hyllyt ovat niin lähellä toisi-
aan ja niin täynnä. Asiakas-
palvelu on kuitenkin hyvää ja
jopa yrmeän näköiset myyjät
hymyilevät, kun pääsee kas-
salle asti. Hyvä kauppa tila-
ongelmista huolimatta.

Loppuyhteenvedo:

Ennen loppupohdintaa kir-
joitan vähän tekemästani
avustajan työstä. Kun noin
puoli vuotta sitten aloitin
tämän työn, en oikein tiennyt
mitä odottaa. En tiennyt onko
aiemmilla työ- ja opiskeluko-
kemuksilla mitään vaikutusta
siihen, minkälainen työntekijä
minusta tulee. Kävin Lexan
luona työhaastattelussa ja
jännitin sen jälkeen saisinko
paikan. En saanut varsinaista
työtä, mutta Lexa palkkasi
minut vapaa-ajan avustajaksi.
Sen jälkeen mulle avautui ihan
uusi maailma. Pääsin tosiaan
tutustumaan järjestötoiminnan
saloihin ja oppimaan enem-
män avustajan työstä ja peri-
aatteista mitä tulee noudattaa.
Oon tavannut paljon älykkäitä
ja mielenkiintoisia ihmisiä,
joiden elämä on tasapainoista
vaikka heillä on toimintaky-
kyyn vaikuttava vamma. Se
on kasvattanut minua ihmi-
senä paljon. Avustajan työ
on ollut tosi antoisa kokemus
myös siitä syystä, että pomona
on sellainen ihminen kuin
Lexa. Hän on tarjonnut mulle
mahdollisuuden päästä tähän
avustajan maailmaan ja jak-
sanut väsymättömästi tarjota

hyviä neuvoja kun elämä on
potkinut päähän.

Tämä kolmen päivän pro-
jekti oli avartava kokemus.
On paljon asioita mitä ei
tule ajatelleeksi avustetta-
van näkökulmasta. Ne ovat
pieniä asioita, jotka kuiten-
kin saattavat kasvaa isoksi
esteeksi toimintarajoitteiselle
ihmiselle. Näinä kolmena päi-
vänä oppimani asiat aion pitää
visusti muistissa. Avustami-
nen on oma taiteenlajinsa.
Kahden ihmisen jatkuva vuo-
rovaikutus, jossa pitää jossain
osin toimia sanaton viestintä.
Toisen päivän aikana huoma-
sin, kuinka vaikeaa voi olla jos
avustaja unohtaa sanattoman
vuorovaikutuksen. Siihenhän
kuuluu mm. että avustaja var-
mistaa, että avustettavalla on
mukava olla. Kossua en halua
haukkua, mutta hän ei oikein
ymmärtänyt tätä asiaa ja se
taas aiheutti minulle epämu-
kavan ja epävarman olon.

Tämä kokemus tosin myös
vahvisti käsitykseni avustajan
tärkeudesta. Minulla on ter-
veet kädet, joten kokkaaminen
ja siisteydestä huolehtiminen
en ei loppujen lopuksi ollut
niin vaikeaa, mutta kuinka on
niillä joiden kädet eivät ole
täysin kunnossa. Jokaisella
on oikeus avustajaan ja se on
lohduttava tieto. En voisi itse
edes nukkua öisin, jos tietäis-
in asian olevan toisin. Se että
tiedän avustajan tärkeiden
on ollut minulle itsetunnon
kohotus. Aion olla tässä työssä
mukana täysillä koska tiedän
sen merkitsevän jotain.

Kiitos kaikille, jotka osoit-
tivat mielenkiintoa tätä juttua
kohtaan. Toivottavasti tästä on
edes jotain iloa.

Toivotan omasta puolestani
kaikille hyvää kesää ja toi-
vottavasti vielä joskus tava-
taan!!

Heikki Ylönen

Lexan kommentit

Heikin toteuttama pro-
jekti kokeilla päivittäis-
istä toiminnasta suo-
riutumista pyörätuolista käsin
saattaa tuntua äkkiä ajatellen
hupailulta. Mutta en kokenut
sitä lainkaan sellaiseksi. Vaan
hänen aidoksi kiinnostukseksi
oppia ymmärtämään mahdol-
lisimman hyvin, millaisissa
tilanteissa ja millaista apua
hänen työnantajansa tarvitsee.
Heikki on ollut palvelukses-
sani vuoden 2008 marras-
kuusta alkaen, jolloin jouduin
etsimään uuden avustajan.

Työhaastattelun yhtey-
dessä kiinnitin Heikissä eri-
tyistä huomiota muutamaa
tärkeää seikkaa hänen käyt-
äytymisessä. Hän käytteli reip-
paasti ja katsoi vilpittömän
näköisesti suoraan silmiini
vastatessaan kaikkiin esit-
tämiini kysymyksiin ja ker-
toessaan itsestään. Hän esi-
intyi niin jännittävässä tilan-
teessa, kuin mitä työhaastat-
telut ovat, tosi rauhallisesti ja
luontevasti. Harva aikuinen-
kaan pystyy siihen. Vaikka
Heikki on iältään nuori mies,
niin sain hänestä haastatte-
lun yhteydessä varsin pian
sellaisen käsityksen, että hän
on sosiaalinen ja ilmeisesti
luontaisen avuliaisuuden
omaava ihminen. Ne piirteet
ovat osoittautuneet todeksi.
Heikki on kaikin puolin erino-
maisena hyvä avustaja. ”Joka
asia ei tarvitse vääntää rauta-
langasta.” Hän hoksaa itse!

Rohkeuteni ei kuitenkaan
riittänyt ensi istumalta palkata
Heikkiä heti päätoimiseksi
avustajaksi. Huolimatta
siitä, että hän ei vierastanut
myöskään työhön kuuluvia
kotitöitä; siivousta, pyykin-
pesua, vaatteiden silittämistä,
ruoanlaittoa, kaupoissa käyn-
tejä ja asiointia puolestani.

En oikein jaksanut mieltää,
että noin laajat kotitaloustyöt
voisivat pitkällä tähtäimellä
kiinnostaa nuorta miestä.
Palkkasin hänet ensi alkuun
ns. tuntipalkkaiseksi ”keikka-
luonteiseksi avustajaksi” liik-
kuessani kodin ulkopuolella.
Auttamaan minua työssäni
poliojärjestöjen toimistolla,
kokouksissa, monissa semi-
naareissa joihin osallistun,
sekä vapaa-ajan avustajaksi.
Mutta muutaman viikon
päästä totesin, että kyseessä
on niin loistava tapaus, että
päätin palkata hänet puol-
lipäiväiseksi avustajaksi.

Pyörityn tällä hetkellä
kahden avustajan järjestelmää,
joka antaa mahdollisuuden
siihen, että pystyn saamaan
apua myös lauantaisin. Koska
en tarvitse arkisin vielä ns.
täyspäiväistä (8 h/päivä)
avustajaa, niin tämä kahden
avustajan järjestelmä mah-
dollistaa avunsaannin myös
lauantaisin. Heikin lisäksi
toisena avustajanani toimii
Taru. Eli huushollini hoita-
misessa ja avustamisessani
tulee näkyviin myös ”nais-
näkökulma.” Mielestäni tämä
nykyinen järjestelmä palvelee
avuntarpeeni tyydyttämistä
täydellisesti.

Lexa

Suomen Polioliitto ry Vuosikertomus vuodelta 2008

Toiminnallaan Suomen Polioliitto ry pyrkii varmistamaan polioivammallisille terveydenhuollossa asiantuntevan hoidon sekä riittävän ja polioivamman huomioivan kuntoutuksen, kehittämään sosiaaliturvaan liittyviä asioita ja tiedottamaan polioon ja polioivamaisuuteen liittyvistä asioista. Suomen Polioliitto on perustettu vuonna 1994.

Toiminta

Oikeuksien ja etujen valvonta

Suomen Polioliiton tärkein tehtävä on vaikuttaa suomalaisessa yhteiskunnassa siten, että polion sairastaneiden henkilöiden oikeudet ja mahdollisuudet sairastetun polion oikein huomioivaan hoitoon ja kuntoutukseen toteutuvat. Polioliiton edunvalvontatoiminta kattaa sekä paikallisen, alueellisen että valtakunnallisen edunvalvontatoiminnan. Monipuolinen yhteistyö erilaisten kumppaneiden kanssa on keino yhdistää voimia ja edistää asioita tehokkaasti.

Polioliitto seurasi aktiivisesti sosiaali- ja terveyspolitiikassa suunnitteilla olevia muutoksia, antoi kannanottoja ja lausuntoja vireillä oleviin säädöksiin ja oli mukana lukuisissa sidosryhmissä ja yhteistyöverkostoissa vaikuttamassa valmisteltaviin asioihin ja lakialoitteisiin. Polioliiton vaikuttamistyön keinoihin kuuluivat myös tiedotteet, viranomaistapaamiset, neuvottelut ja kirjalliset valitukset. Liitto otti kantaa mm. Kelan etuuskien muutoksiin, vammaispalvelulain toteuttamiseen ja henkilökohtaiseen avustajaan liittyviin asioihin.

Toimintavuoden merkittävämmäksi yksittäiseksi saavutukseksi voidaan nostaa vammais-palvelulain muutos, jolla vaikeavammaisen henkilön oikeus henkilökohtaiseen apuun muuttui lakisääteiseksi. Lähi vuosien aikana Polioliitolla on merkittävä tehtävä, kun se seuraa lain toteutumista nimenomaan poliionsairastaneiden kohdalla, tiedottaa polion sairastaneille oikeudesta henkilökohtaiseen avustajaan ja pyrkii omalta osaltaan kaikin tavoin tukemaan käytännön toteutumista.

Polttavin haaste jatkossakin näyttää olevan se, ettei polion myöhäisoireita ei tunnusteta riittävästi perusterveydenhuollossa ja se johtaa usein niin väärin hoito- ja kuntoutus-toimen-

Puheenjohtaja Juhani Kivipelto korosti edunvalvonnan ja vaikuttamisen merkitystä Polioliiton toiminnassa puheessaan kesäpäivillä toukokuussa Siilinjärvellä.

piteisiin kuin vammaispalvelulain tulkintoihin. Asian korjaamiseksi tehdään jatkossa työtä myös EU:n tasolla. Polioliiton vaikuttamistyön kulmakivi on jäsenjärjestöjen jäsen- ja luottamushenkilöiden aktiivinen osallistuminen sekä valtakunnan että paikallistason edunvalvontatyöhön monissa eri foorumeissa, järjestöissä sekä kuntien ja kaupunkien toimielimissä. Poliojärjestöjen edustajat ovat nopeasti reagoineet alueellisiin ongelmiin ja päätösten valmisteluun ja välittäneet tietoa alueellisista epäkohdista ja ratkaisuisista valtakunnan tasolle.

Neuvonta ja ohjaus

Suomen Polioliiton neuvontapalvelut on tarkoitettu polioivammallisille ja heidän omaisilleen sekä kaikille poliosta kiinnostuneille. Neuvontapalvelujen suurin käyttäjäkunta on polion sairastaneet henkilöt ja heidän omaisensa. Heistä suurin osa ei ole jäsenenä poliojärjestöissä. Oppilaitokset ja polion sairastaneita henkilöitä työssään kohtaavat ammattilaiset muodostavat jo yli kolmanneksen neuvontapalvelujen käyttäjästä.

Neuvontapalveluihin otti suoraan yhteyttä yli sata henkilöä. Neuvontapalveluiden tyypillisimmät kysymykset liittyivät hoitoon, polion myöhäisoireisiin, kuntoutukseen tai vammaispalveluihin. Yleisohjauksen ja neuvonnan ohella merkittävän

osan neuvonta- palvelutyöstä muodostaa erilaisten hakemusten, valitusten ja kirjallisten selvityspyyntöjen laatiminen yhdessä yhteydenottajan kanssa. Neuvontapalvelujen saama palaute oli valtaosin myönteistä. Suurimmaksi epäkohdaksi käyttäjien puolelta koetaan se, ettei Polioliitolla ole omaa asiantuntijalääkäriä. Valitettavasti nykyisillä taloudellisilla resursseilla ei asiantuntija-palvelujen liittäminen osaksi neuvontapalveluja riittävässä määrin ole ollut mahdollista.

Neuvontaa ja ohjausta toteutettiin puhelimitse, sähköpostitse, kursseilla, erilaisissa tapahtumissa, oppilaitosten tunneilla sekä seminaareissa. Neuvontapalveluista vastasi pääosin Polioliiton henkilökunta. Polioliiton jäsenjärjestöjen luottamushenkilöt ja jäsenet ovat neuvoneet ja ohjanneet polion sairastaneita henkilöitä sekä heidän omaisiaan erityisesti kuntoutukseen liittyvissä asioissa. Vieraillessaan eri kuntoutuslaitoksissa poliokursseilla sekä muissa tilaisuuksissa he ovat henkilökohtaisesti ohjanneet polion sairastaneita henkilöitä etuuskien, oikeuksien sekä poliojärjestöjen palvelujen käyttöön.

Neuvontapalveluista ei peritä maksua, vaan palvelu rahoitetaan pääosin Raha-automaattiyhdistyksen yleisavustuksella. Kipeästi tarvittavaa lisärahoitusta toiminnan kehittä-

mistä varten Polioliitto sai osallistumalla valtakunnalliseen vaalikeräykseen syksyn 2008 Kunnallisvaalien yhteydessä. Keräyksestä saadut varat tullaan käyttämään pääosin vuonna 2009 neuvontapalvelujen alueellisen toiminnan lisäämiseen.

Vaikuttaminen ja asiantuntijuus

Suomen Polioliitto on polion ja sen aiheuttaman vamman suhteen pyrkinyt yhä vahvistamaan asiantuntija-asemaansa. Polioliitto pyydetään toimimaan asiantuntijana polioivamaisia koskevissa asioissa ja siltä pyydetään apua ja neuvoa erilaisissa polioon liittyvissä tilanteissa. Terveystieteiden ammattilaiset ottavat yhteyttä Suomen Polioliittoon kohdatessaan työssään polion sairastaneita. Tämä asettaa Suomen Polioliiton ja sen jäsenjärjestöjen toiminnalle yhä suuremmat vaatimukset.

Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennustoiminta

Suomen Polioliitto tuottaa sekä laitos- että avomuotoisia kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuspalveluja polion sairastaneille henkilöille, tavoitteena polion sairastaneiden henkilöiden työ- ja toimintakyvyn tukeminen sekä elämän hallinnan, -ilon ja hyvinvoinnin lisääminen. Omien kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssien merkitys tulee entisestäänkin korostumaan, jos Kelan rahoittamien poliokurssien määrä vähenee, vaikka tarve polion sairastaneiden kohdalla heidän ikään-tyessään ja toimintakyvyn aletessa selvästi kasvaa. Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit rahoitetaan Raha-automaattiyhdistyksen kohdennetulla toiminta-avustuksella.

Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit

Suomen Polioliiton järjestämän kuntoutus- ja sopeutumisvalmennustoiminnan tarkoituksena on edistää ja ylläpitää polioivammaisten henkilöiden mahdollisuuksia pärjätä itsenäisinä omassa arkielämässään. Kuntoutuksen ja sopeutumisvalmennuksen pyrkimyksenä on myös auttaa polion tai polion myöhäisoireiden mahdollisesti aiheuttamissa elämän kriisitilanteissa.

Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennus toteutetaan ryhmämuotoisena internaatti- tai avokuntoutuksena. Kuntoutus on maksutonta. Matkakustannuksiin on mahdollista hakea tukea Kansaneläkelaitokselta, mikäli kuntoutukseen osallistuvalla on kuntoutukseen lääkärinlähete. Suomen Polioliiton oman kuntoutus- ja sopeutumisvalmennustoiminnan rahoittaa Raha-automaattiyhdistys.

Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit ovat aina ammatillisesti

ohjattuja. Kurssien vertaiskokeumuksella on huomattava merkitys. Polioammaiset henkilöt suhtautuvat kuntoutukseen erittäin myönteisesti; he myös hyötyvät erityisen hyvin kuntouttavista toimenpiteistä sekä riittävän ajoissa toteutetusta apuvälineiden käytöstä.

Poliolehti järjesti vuonna 2008 polioammaisille neljä kuntoutus- ja sopeutumisvalmennus-kurssia. Hakijoita kurseille oli yhteensä 187 (2007: 182) joista voitiin valita 86 (80) henkilöä. Kurssivuorokausia oli yhteensä 1044. Yhteistyössä Lehtimäen Opiston kanssa toteutetut sopeutumisvalmennus- ja kuntoutuskurssit oli ensisijaisesti suunnattu 65-vuotta täyttäneille tai muutoin julkisen kuntoutustoiminnan ulkopuolelle jääville polion sairastaneille henkilöille. Kurssien tavoitteita olivat mm. polioammaisten toimintakykyisyyden ylläpito ja kohentaminen, yksilöllisten omahoito-ohjelmien teko, motivointi niiden toteuttamiseen myös kurssin jälkeen sekä vertaistukiverkoston syntyminen. Näitä 14 vuorokauden mittaisia kurssia toteutettiin kaksi. Lahden Kuntoutuskeskuksessa järjestetyn, 10 vuorokauden mittaisen kurssin tavoitteena oli ikääntyvien polioammaisten fyysisten ja psyykkisten ongelmien kohtaaminen ja ratkaisujen löytäminen sekä arkipäivän elämässä selviytymiseen motivointi. ”Uskallusta elämään”-kurssilla tavoitteena oli auttaa löytämään uusia voimavaroja ja keinoja arkipäivässä selviytymiseen: ohjelmassa oli mm. atk:n käyttöön liittyviä tietoja ja taitoja, liikuntaa ja vertaistukea ja tietoa polion myöhäsoireista. Kurssit ja erityisesti niiden toteutustavat saivat pääosin erittäinkin myönteistä palautetta ja kurssilaiset näyttävät kurssijakson jälkeen aktivoituvan huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan ja luomaan toimivia vertaistukiverkostoja.

Kelan rahoittamat poliokurssit

Oman kuntoutuskurssitarjontansa lisäksi Suomen Poliolehti osallistuu Kelan rahoittamien polioammaisten henkilöiden kuntoutuskurssien suunnitteluun, tiedottamiseen ja toteuttamiseen yhdessä Punkaharjun kuntoutuskeskuksen, Invalidiliiton Käpylän kuntoutuskeskuksen, Lapin kuntoutuskeskuksen ja Ruissalon Kylpylän kanssa. Suomen Poliolehti pystyy toimimaan asiantuntija-apuna kuntoutuslaitosten järjestäessä polioammaisille suunnattua kuntoutusta on kyseessä sitten erityiset poliokurssit tai yksilölliset kuntoutusjakso.

Paikalliset liikuntaryhmät

Suomen Poliolehtiin jäsenjärjestöistä Polioinvalidit ry:n paikallisosastot

järjestivät omilla paikkakunnillaan lämminvesivoimistelu- ja liikuntaryhmiä. Ryhmät toteutettiin yhteistyössä kuntien liikuntatoimen ja erityisliikunnan toteuttajien kanssa. Avokuntoutuksena järjestettiin paikallisia lämminvesivoimistelu- ja liikuntaryhmiä. Ryhmät toteutettiin yhteistyössä kuntien liikuntatoimen ja erityisliikunnan toteuttajien kanssa. Ryhmiä toimii yhteensä 10 lämminvesivoimisteluryhmää (vuonna 2007: 10). Paikallisesti toimivat kuntoutusryhmät ovat osoittaneet tarpeellisuutensa, ja ne kokoontuivat yli 200 kertaa ja niihin osallistui lähes 90 (90) polioammaista.

Paikallisia liikuntaryhmiä tulisi voida käynnistää jatkossa lisää, sillä ne selvästi tukevat polion sairastaneiden jaksamista arjessa. Avokuntoutuspalvelujen lisäämiseksi Poliolehti tekee aktiivista yhteistyötä paikallisten vammaisyhdistysten ja kuntien erityisliikuntaryhmien kanssa.

Tutkimukset osoittavat, että erityisesti polion myöhäsoireita saavat polion sairastaneet tarvitsevat ja hyötyvät keskusteluista ja vertaistuesta. Valitettavasti, vaikka avokuntoutuspalvelujen tarpeellisuus yleisesti myös kuntien taholta myönnetään, ovat kunnat vähentäneet polion sairastaneiden avokuntoutuspalveluja. Suomen Poliolehti järjestää tiedotus/koulutus-tilaisuuksia fysioterapeuteille ja kuntoutusasioista päättävälle avokuntoutus-palvelujen turvaamiseksi ja lisäämiseksi.

Tiedotus- ja viestintä

Poliolehti

Suomen Poliolehti ry:n julkaisema Poliolehti ilmestyi toimintavuoden aikana neljä kertaa. Painosmäärä oli keskimäärin 6500 kpl/nro. Lehti oli 40-48-sivuinen, osittain nelivärinen. Poliolehden jokaisessa numerossa tarkasteltiin polion sairastaneiden arkea eri näkökulmista. Poliolehdessä 4/2008 julkaistiin vuoden 2009 poliokurssista ja niille hakemisesta kertova kuntoutuspaketti ja numerossa 2/2008 kaikkien poliojärjestöjen toimintakertomukset vuodelta 2007 ja toimintasuunnitelmat vuodelle 2008. Poliolehtiin puheenjohtaja Juhani Kivipelto kommentoi mm. lainsäädäntöön liittyviä kysymyksiä palstallaan ”Meidän sakille”.

Poliolehden vuosikerta kuuluu jäsenetuutena jäsenjärjestöjen sekä varsinaisten jäsenten että kannatusjäsenien jäsenmaksuun. Poliolehden vuosikerta postitetaan vapaakappaleina mm. sairaaloihin, terveysasemille ja sosiaalitoimistoihin ja jaettiin useissa erilaisissa tapahtumissa.

Poliolehti on selvästi tärkein Poliolehtiin ja sen jäsenjärjestöjen tiedotuksen kanava. Niinpä lehden

julkaisemista ja sen sisällön kehittämistä päätettiin jatkaa, vaikka lehden talous ilmoitushankinnan romahtamisesta johtuen tiedettiin koko vuoden selvästi tappiolliseksi. Poliolehden tarvitsema rahoitus huomioitiin talousarviota laadittaessa ja Poliolehti pystyttiin julkaisemaan suunnitellusti. Vuoden 2009 näkyvät ilmoitushankinnan osalta ovat hivenen valoisimmat uuden ilmoitushankintasopimuksen myötä. Ilmoitushankinnan tuottoihin vaikuttaa kielteisesti yleinen talouden taantuma, jossa tilanteessa yritysten ilmoituksiin käyttämät varat vähenevät jyrkästi. Poliolehteä tullaan jatkossakin julkaisemaan 4 kertaa.

Kotisivut

Suomen Poliolehtiin omat kotisivut (www.poliolehti.com) päivitettiin viisi kertaa vuodessa ja niiltä löytyi tietoa poliosta, polion myöhäsoireista, kuntoutukseen hakeutumisesta, kurseista, Poliolehdessä sekä jäsenjärjestöjen linkkisivuista. Suomen Poliolehtiin omille kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurseille voi hakea kotisivujen kautta.

Poliolehtiin kotisivut löytyvät linkkinä yhä useimmista terveydenhoitolain tieto- ja ajankohtaissivuilta.

Tiedotteet

Suomen Poliolehti piti yhteyttä tiedotusvälineisiin lähettämällä tiedotteita poliotaapahtumista sekä tausta-aineistoja poliosta, poliorkotuksista, polion myöhäsoireista sekä polioammaisten kuntoutus- ja apuvälinetarpeesta. Poliolehtiin nananottoja ja tiedotteita välitettiin mm. STT:n ja Pressi.com-palvelun kautta. Poliolehti avusti muita tiedotusvälineitä ja toimittajia juttuvinkein, aineistoin ja lähdeaineistoin sekä etsimällä haastateltavia.

Opaskirja ja -lehtiset

Suomen Poliolehti jakoi Polioprojektin tuloksena valmistuneita Opaskirjaa poliosta ja polion myöhäsoireista, kalvosarjaa ja opaslehtistä eri tilaisuuksissa, tiedotusvälineille ja oppilaitoksille ja terveysasemille sekä keskussairaaloihin jne.

Jäsenkirjeet

Suomen Poliolehti on lähettänyt vuoden aikana kolme jäsenkirjetä kaikille jäsenjärjestöjen polioammalaisille jäsenille. Kirjeissä tiedotettiin neuvontapalveluista ja poliojärjestöjen tapahtumista. Jäsenjärjestöt ja paikallisosastot lähettivät lisäksi omia jäsenkirjeitään yhteensä 47 (vuonna 2007: 27) kappaletta.

Muu tiedotus

Suomen Poliolehtiin ja jäsenjärjestöt pitivät yhteyttä viikottain kirjeitse, sähköpostitse ja puhelimitse. Jäsenjärjestöt ja paikallisosastot pitivät yhteyttä henkilökohtaisesti puheli-

mitse ja kirjeitse. Kannatusjäseniin jäsenjärjestöt pitivät yhteyttä Poliolehtiin ja puhelimitse kannatusjäsenhankkijoiden kautta.

Valtakunnalliset tapahtumat

Valtakunnallisia tapahtumia järjestettiin vuonna 2008 kaksi: kesäpäivät Rokuan Kuntoutuskeskuksessa ja syystapahtuma Peurungan kuntoutuskeskuksessa. Tapahtumissa tutustuttiin erilaisiin liikuntavammaisille soveltuviin liikuntamuotoihin vuoden 2008 teeman mukaisesti. Tapahtumiin osallistui yhteensä 220 henkilöä. Valtakunnalliset tapahtumat toimivat hyvin yhtenä tiedotus ja vertaistapaamisen yhdistelmänä. Alustavat suunnitelman tapahtumien järjestämiseksi on tehty jo vuosille 2009 ja 2010. Tapahtumat rahoitetaan osallistumismaksuilla.

Järjestötoiminta

Jäsenistö

Suomen Poliolehtiin varsinaisia jäseniä ovat Polioinvalidit ry ja Suomen Poliohuolto ry, joiden toimialueena koko valtakunta. Henkilöjäseniä jäsenjärjestöissä oli toimintavuoden lopussa yhteensä 3 743, joista polion sairastaneita varsinaisia jäseniä 1414.

Yhdistystoiminta

Suomen Poliolehtiin yhdistystoiminnan tavoite on tukea jäsenjärjestöjään niiden toimissa Suomen Poliolehtiin toiminta-ajatuksen: polioammaisten ja heidän läheistensä elämänlaadun ja yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien tukemisen saavuttamiseksi. Erityisiä toimintavuoden yhdistystoiminnan tavoitteita olivat jäsenjärjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen myös tulevaisuudessa sekä vaikuttamiseen ja edunvalvontaan liittyvän tiedotustoiminnan lisääminen. Poliolehtiin ja sen jäsenjärjestöjen välinen yhteistyö sujui hyvin.

Järjestöpalvelut

Suomen Poliolehtiin jäsenjärjestöille tarjoamat järjestöpalvelut sisälsivät mm. jäsenrekisteri- ja laskutusohjelmat, osoiterekisterit ja postitusohjelmat. Keskitetyillä järjestöpalveluilla on saavutettu tavoiteltu palvelun taso, tehokkuus ja kustannussäästö.

Kansainvälinen yhteistyö

Suomen Poliolehtiin ry liittyi Euroopan Poliounioniin (EPU) ja jatkoi yhteistyötä pohjoismaisten poliojärjestöjen kanssa. Yhteisenä tavoitteena on, että kaikissa EU-maissa polion myöhäsoireyhtymä tunnustettaisiin ja tunnistettaisiin terveydenhuollossa.

Toiminnanjohtaja Birgitta Oksa ja fysioterapeutit Merja Fager ja Seija Laine osallistuivat Tukholmassa

järjestettyyn postpoliokonferenssiin, jossa osallistujina eurooppalaisia polioasiantuntijoita ja järjestövaikuttajia. Saatua tietoa ja yhteistyötahoja tullaan jatkossa hyödyntämään erityisesti neuvontapalveluja kehitettäessä.

Päätöksenteko ja hallinto

Varsinainen (kevät) kokous ja ylimääräinen kokous

Suomen Polioliitto ry:n varsinainen kokous pidettiin 28.5.2008 Helsingissä. Kokouksessa jäsenjärjestöjä edustivat järjestöjen vuosikokouksissa valitut kokousedustajat ja kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat. Polioliiton toimintatavat ja taloudenhoito todettiin hyväksi. Haasteiksi nähtiin poliovammaisten unohdettu asema terveydenhuollossa, tiedotustoiminnan rahoittaminen ja alueellisen neuvontapalvelutoiminnan käynnistäminen.

Polioliiton ylimääräinen varsinainen kokous pidettiin 24.10.2008, jossa edesmenneen Arto Pätärin tilalle hallitukseen valittiin Ari Aroheikki.

Hallitus

Suomen Polioliiton toiminnasta vastaa hallitus, joka kokoontui toimintavuoden aikana kaksi kertaa. Hallitus neuvotteli, teki kurssivalintoja ja päätti Polioliiton käytännön toimista yhä enemmän sähköpostitse käydyissä neuvotteluissa. Hallituksen jäsenet olivat: Kivipelto Juhani (puheenjohtaja), Hänninen Leo (varapuheenjohtaja), Ari Aroheikki (24.10.08 alkaen), Jokinen Lauri, Lappalainen Kaarina, Väinö J. Mäki-Petäys, Nieminen Rauno ja Pätäri Arto (k. 6.9.2008). Hallituksen sihteerinä toimi toiminnanjohtaja Birgitta Oksa.

Tilintarkastajat

Suomen Polioliitto ry:n tilintarkastajina toimivat Tarmo Männistö, HTM ja Jukka Silvo, HTM. Varatilintarkastajina toimivat Jani Holmi HTM ja Heikki Aaltonen, asianajaja.

Toimitilat

Suomen Polioliiton toimisto sijaitsee Helsingissä. Toimistotilat omistaa Polioinvalidit ry ja samoissa tiloissa toimii myös Suomen Polioliiton toinen jäsenjärjestö Suomen Poliohuolto ry. Nykyisten toimitilojen suurin epäkohta on tilojen esteellisyys. Toimitilojen vuokrausta varten haettiin rahoitusta Raha-automaattiyhdistykseltä. Rahoitusta ei saatu. Suomen Polioliitto jatkaa nykytoimintaa palvelevien ja esteettömien toimitilojen etsimistä.

Henkilöstö

Suomen Polioliiton palveluksessa on vuoden aikana ollut kaksi vakinaisesti palkattua henkilöä: toiminnanjohtaja ja jäsensihteerit. Talou-

dellisista syistä Polioliitto ei ole palkannut lisähenkilökuntaa, vaikka erityisesti neuvontapalvelujen kohdalla tarve oli ilmeinen. Jatkossa lisätyövoima tullaan hankkimaan ensisijaisesti projektikohtaisesti eikä vakituista henkilökuntaa ole tarkoitus lisätä.

Talous

Suomen Polioliiton taloudenpito perustuu siihen, että toiminnalla ei tavoitella taloudellista voittoa. Tuotto- ja kulurakenteessa ei tapahtunut muutoksia vuoden aikana. Toimintavuoden tarkistettua talousarviota ja toimintasuunnitelmaa pystyttiin noudattamaan hyvin. Suomen Polioliiton kokonaiskulut olivat toimintavuonna yhteensä 281 600 euroa (vuonna 2007: 268 100), näistä kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssien osuus oli 33% (33%), tiedotustoiminnan 27 % (25%) ja neuvontapalvelujen 14% (14%). Polioliiton toiminnasta 71 % (73%) rahoitettiin Raha-automaattiyhdistyksen yleis- ja kohdennetulla toiminta-avustuksella.

Polioliiton oma varainhankinta onnistui (Poliiolehdin ilmoitusmyyntiä lukuun ottamatta) suunnitellusti. Varainhankinta koostuu jäsenjärjestöjen palvelu- ja jäsenmaksuista, valtakunnallisten tapahtumien osallistumismaksuista, Poliiolehdin ilmoitustuloista ja keräystuotoista. Keräystuotot muodostuvat

valtakunnallisen vaalikeräyksen tuotosta. Keräys toteutettiin yhteistyössä Vammaisjärjestöjen valtakunnallisen vaaliorganisaation kanssa ja käytännöntoteutuksesta vastasivat jäsenjärjestöjen vapaaehtoiset lipankerääjät. Keräyksen kokonaistuotosta (21 498,01 €) kulujen osuus oli vain 12%. Polioliitto on mukana myös vuoden 2009 EU-vaalien yhteydessä järjestettävässä vaalikeräyksessä.

Tilikauden tulos oli + 15 891,75. Tavoitteeksi asetettu nollatulos ylittyi kunnallisvaalien yhteydessä järjestetyn valtakunnallisen vaalikeräyksen hyvän tuoton ja saadun vakuutuskorvauksen (vesivahinko vuonna 2007) vuoksi. Ilman näitä tuottoja tulos olisi ollut negatiivinen pääosin Poliiolehdin ilmoitushankinnan huonon tuloksen vuoksi. Vuoden 2008 ylijäämä tullaan käyttämään neuvontapalvelujen alueelliseen ja ammatilliseen kehittämiseen rahan keräyssiunitelman mukaisesti. Taseen loppusumma oli 51 400 euroa (34 900). Oma pääoma oli 28 800 euroa (12 900).

Suomen Polioliiton talous perustuu kulujen ja tuottojen tarkkaan seurantaan ja toiminnan mitoittamiseen käytettävissä oleviin tuottoihin. Ilman Raha-automaattiyhdistyksen avustusta Polioliiton toiminta ei olisi mahdollista. RAY:n ohjeellisen suunnitelman mukaan Polioliitto kuuluu yleisavustuksen saajiin myös seuraavan viiden vuoden ajan.

Suomen Polioliitto ry:n toiminta-ajatuksena on poliovammaisten ja heidän läheistensä tukeminen siten, että poliovamaiset voivat elää ja vaikuttaa yhteiskunnassa mahdollisimman tasavertaisina muun väestön kanssa.

Suomen Polioliiton vastuu suomalaisten polion sairastaneiden henkilöiden edunvalvojana on suuri. Polioliitto jäsenjärjestöineen tuo ainoana mukaan yhteiskunnalliseen keskusteluun polion sairastaneen näkökulman, ja Polioliiton tarjoamat palvelut on räätälöity vastaamaan nimenomaan polion sairastaneiden henkilöiden tarpeisiin.

Työllään Suomen Polioliitto pyrkii varmistamaan poliovammaisille terveydenhuollossa asiantuntevan hoidon, kuntoutuksen, kehittämään sosiaaliturvaan liittyviä asioita, lisäämään polio- ja polionmyöhäisoiroyhtymätietoutta sekä tukemaan poliovammaisten mahdollisuutta osallistua aktiiviseen järjestötoimintaan kaikilla tavoilla.

Suomen Polioliiton tarjoamat palvelut ovat kaikkien poliovammaisten sekä poliosta kiinnostuneiden tavoitettavissa riippumatta varsinaisesta palvelun tuottajasta.

Vuonna 2009 työtä tullaan tekemään hyvässä ja työlle omistautuneessa hengessä: sydämellä ja osaamisella. Menneet poliojärjestöjen yli 50 toimintavuotta toimivat uusien vuosien parhaana mahdollisena perustuksena.

Toiminta

Oikeuksien ja etujen valvonta

Vaikuttamistyö, polion sairastaneiden oikeuksien ja etujen valvonta on perustoimintaa, joka on mukana kaikessa Suomen Polioliiton tekemässä työssä. Polioliiton edunvalvontatyö kattaa sekä paikallisen, alueellisen että valtakunnallisen toiminnan. Monipuolinen yhteistyö jäsenjärjestöjen ja erilaisten kotimaisten ja ulkomaisten kumppaneiden kanssa on osoittautunut hyväksi keinoksi yhdistää voimia ja edistää asioita tehokkaammin.

Vaikuttamistyössä tulee painottamaan yhteistyö muiden vammaisfoorumiin kuuluvien järjestöjen kanssa. Vammaisfoorumien vaikuttajaverkoston kautta pystytään tehokkaammin tuomaan myös polion sairastaneiden näkökanta erilaisiin lakialoitteisiin ja suunnitelmiin.

Polioliitto haluaa vaikuttaa siten, että poliovamaiset otetaan oikein ja riittävästi huomioon yhteiskunnallisessa suunnittelussa ja erilaisten palvelujen tuotannossa. Vuoden 2009 edunvalvonnan painopiste on vaikuttaminen vammaispalvelulain

Suomen Polioliitto ry Toimintasuunnitelma vuodelle 2009

ja kuntoutukseen liittyvän lainsäädännön uudistamiseen. Uudistuksessa on otettava huomioon myös polion sairastaneiden henkilöiden erityistarpeet.

Edunvalvontatyönsä perustana Polioliitolla on käytössään paras mahdollinen polioon liittyvä asiantuntemus. Jäsenjärjestöt, niiden paikallisosastot ja alueillaan aktiivisesti toimivat luottamushenkilöt pystyvät välittämään tärkeää tietoa polion sairastaneiden arjessa kohtaamista ongelmista ja epäkohdista. Samoja kanavia käyttäen saadaan ajankohtaista tietoa poliosta ja polion myöhäisoireista sekä vammaispalveluihin ja kuntoutukseen liittyvistä asioista vietyä sekä polion sairastaneiden että päättäjien tiedoksi.

Neuvontapalvelut

Suomen Polioliiton neuvontapalvelut ohjaavat, neuvovat polioon ja vammaisuuteen liittyvissä asioissa. Neuvontapalvelu on maksutonta ja tarkoitettu kaikille polioivammaisille ja heidän omaisilleen sekä muille tietoa tarvitseville. Neuvontapalvelut ovat tärkeä ja yhä tärkeämmäksi kasvava osa Polioliiton palvelutarjontaa. Neuvontapalvelutoiminnassaan Polioliitto voi käytännössä hyödyntää poliojärjestöjen asiantuntemusta ja järjestötoiminnan vahvuuksia: olemassa olevat yhteydet asiantuntijoihin, vertaistuen luonnollinen läsnäolo, yhteydenoton helppous ja paikallisolojen tuntemus.

Yhä useammin neuvontapalveluja käyttävät poliojärjestöihin kuulumatomat polion sairastaneet ja heidän omaisensa sekä polioivammaisia kohtaavat ammattihenkilöt. Nämä käyttäjäkunnat tarvitsevat usein sellaista perustietoa, joka järjestöjen jäsenillä jo on. Neuvontapalvelutoiminnan vahvistaminen ja lisääminen on myös vuoden 2009 tärkeimpiä ja välttämättömpiä toiminnallisia tavoitteita. Tärkeimpiä neuvontapalveluja vahventavat asiat ovat lääkärin ja lakimiehen säännölliset puhelinvastaanottoajat, jotka pyritään käynnistämään mahdollisimman pian.

Seminaarit ja koulutus

Suomen Polioliitto jatkaa Polio ja polion myöhäisoreet –riesa arjessa projektissa kerätyn tiedon levittämistä. Polio, polion myöhäisoreityhtymä –opas polion sairastaneille ja ammattihenkilöstölle – kirjan suunnitelmallista jakelua jatketaan. Terveystieteiden oppilaitokset ja

alueelliset terveydenhoitoyksiköt ovat toivoneet polion myöhäisoreista kertovia tiedotustilaisuuksia ja asiantuntijaseminaareja. Polioliitto pyrkii järjestämään 1-3 tilaisuutta vuosittain.

Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennustoiminta

Suomen Polioliiton järjestämän kuntoutus- ja sopeutumisvalmennustoiminnan tarkoituksena on edistää ja ylläpitää polioivammaisten henkilöiden mahdollisuuksia pärjätä itsenäisinä omissa arkielämässään. Kuntoutuksen ja sopeutumisvalmennuksen pyrkimyksenä on myös auttaa polion tai polion myöhäisoreiden mahdollisesti aiheuttamissa elämän kriisitilanteissa.

Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennus toteutetaan ryhmämuotoisena internaatti- tai avo-kuntoutuksena. Kuntoutus on maksutonta. Matkakustannuksiin on mahdollista hakea tukea Kansaneläkelaitokselta, mikäli kuntoutukseen osallistuvalla on kuntoutukseen lääkärinlähete. Suomen Polioliiton oman kuntoutus- ja sopeutumisvalmennustoiminnan rahoittaa Raha-automaattiyhdistys.

Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit ovat aina ammatillisesti ohjattuja. Kurssien vertaiskokeimuksella on huomattava merkitys. Polioivammaiset henkilöt saavat kuntoutukseen erittäin myönteisesti; he myös hyötyvät erityisen hyvin kuntouttavista toimenpiteistä sekä riittävän ajoissa toteutetusta apuvälineiden käytöstä.

Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit

Suomen Polioliiton järjestämät kuntoutuskurssit ovat yhä useammin se ensimmäinen kuntoutusjakso, jolle polioivammaiset hakeutuvat. Suomen Polioliiton oman kuntoutus- ja sopeutumisvalmennustoiminnan ensisijaiset kohderyhmät löytyvät Kelan kuntoutuksen ulkopuolelle jäävistä sekä niistä polion sairastaneista, jotka eivät ole osanneet aiemmin hakeutua erityisesti polioivammaisille tarkoitettuun kuntoutuksen ja sopeutumisvalmennukseen. Parhaimmillaan kurssit motivoivat polion sairastaneita oman elämän hallintaan ja omasta itsestä huolehtimiseen ja ehkäisevät näin syrjäytymistä ja jatkuvaan laitoshoitoon joutumista.

Kurssitoiminnassa voidaan luontevasti ja tehokkaasti hyödyntää järjestön omia vahvuuksia: ajankohtainen tieto, vertaistuen mahdollisuus, aiempien kurssien kokemukset ja kurssille hakeutumisen helppous. Suomen Polioliitto järjestää vuonna 2009 neljä (4) kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssia. Kurssit toteutetaan Lehtimäen Opistolla sekä Invalidiliiton Lahden kuntoutuskeskuksessa.

Oman kuntoutuskurssitarjontansa lisäksi Suomen Polioliitto osallistuu Kelan rahoittamien polioivammaisten henkilöiden kuntoutuskurssien suunnitteluun, tiedottamiseen ja toteuttamiseen yhdessä Punkaharjun kuntoutuskeskuksen, Invalidiliiton Käpylän kuntoutuskeskuksen, Lapin kuntoutuskeskuksen ja Ruissalon Kylpylän kanssa. Suomen Polioliitto pystyy toimimaan asiantuntija-apuna

kuntoutuslaitosten järjestäessä polioivammaisille suunnattua kuntoutusta on kyseessä sitten erityiset poliokurssit tai yksilölliset kuntoutusjaksot.

Avokuntoutus

Omassa arjessa tapahtuva säännöllinen kuntoutustoiminta on polion sairastaneille suunnattujen kuntoutuspalvelujen tärkeä osa. Kurssimuotoisten laitoksentuottojen tai yksilökuntoutusjaksojen lisäksi kotipaikkakunnilla tapahtuva säännöllinen kuntoutustoiminta mahdollistaa vaikeastikin liikuntavammaisen polioinvalidin osallistumisen säännölliseen kunnan ylläpitämiseen.

Avokuntoutuksen muodoista suosituimmaksi on todettu lämminsivoimistelu, joka tarjoaa tarkoitukseenmukaista ja mielekästä liikuntaa myös vaikeavammaisille. Erilaiset lihahuoltoryhmät ja keskustelu- ja opintopiirit, joissa voidaan paneutua polioivammaisten kohtaamiin ongelmiin ovat myös osoittaneet tarpeellisuutensa, ja myös niiden kurssilaisilta saama palaute on ollut myönteistä.

Tutkimukset osoittavat, että erityisesti polion myöhäisoreita saavat polion sairastaneet tarvitsevat ja hyötyvät keskusteluista ja vertaistuesta. Valitettavasti, vaikka avokuntoutuspalvelujen tarpeellisuus yleisesti myös kuntien taholta myönnetään, ovat kunnat vähentäneet polion sairastaneiden avokuntoutuspalveluja. Suomen Polioliitto järjestää tiedotus/koulutus-tilaisuuksia fysioterapeuteille ja kuntoutusasioista päättävälle avokuntoutuspalvelujen turvaamiseksi ja lisäämiseksi. Suomen Polioliitto on muutoinkin mukana avokuntoutusta kehitettäessä ja järjestettäessä paikkakunnan viranomaisten, muiden vammaisjärjestöjen ja Polioinvalidit ry:n paikallisosastojen kanssa.

Tiedotus- ja julkaisu-toiminta

Suomen Polioliiton tiedotustoiminnan tavoitteena on kertoa polioivammaisille henkilöille itselleen ajankohtaista tietoa poliosta, polion myöhäisoreista, erilaisista kuntoutus- ja osallistumis-mahdollisuuksista, vammaispalvelulain ja Kelan etuuksista sekä parantaa terveys- ja sosiaalityöntekijöiden poliiointuntemusta niin kuntoutuksen kuin polion myöhäisoreidenkin osalta.

Poliolihti

Suomen Polioliiton ja sen jäsenjärjestöjen tärkein tiedotuksen kanava on Poliolihti. Se tavoittaa kaikki poliojärjestöjen jäsenet asuinpaikasta riippumatta ja suuren joukon ammattihenkilöitä ja laitoksia. Poliolihti tarjoaa yksityiselle henkilölle selvytymiskeinoja arkeen. Se toimii sekä jäsenlehtenä että tiedotuskanana-

vana tiedotettaessa sosiaaliturvaan ja palveluihin liittyvistä asioista. Poliolehti on tärkeä vaikutuskanava päättäjiin.

Poliolehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Vuoden 2009 Poliolehden teemoja ovat: polion hoito Pohjoismaissa eilen ja tänään, polion myöhäisoreet ja kuntoutus sekä mistä apua liikuntavammaiselle. Jokaisessa numerossa on vinkkejä arjesta selviytymiseen ja ajankohtaista tietoa poliojärjestöjen toiminnasta ja tarjottavista palveluista.

Poliolehden rahoituksessa ilmoitustuottojen osuus on valitettavan vähäinen. Tavoite pystyä julkaisemaan neljä monipuolista Poliolehteä vaatii lisärahoituksen löytämistä. Poliolehti julkaistaan myös ns. verkkolehtenä Suomen Polioliiton kotisivujen yhteydessä

Sähköinen tiedonvälitys

Suomen Polioliiton omien kotisivujen kävijämäärä on jatkanut kasvamistaan. Kotisivuille tullaan liittämään ajankohtaista tietoa poliosta, polion myöhäisoreista sekä kuntoutuksesta. Sivuja hyödynnetään mm. terveydenhoito-oppilaitosten opetuksessa ja ne on linkitetty useisiin terveydenhuollon käyttämiin nettisivustoihin. Sivustojen tiedot päivitetään säännöllisesti ja niiden käyttöä seurataan. Suomen Polioliiton www-sivujen osoite on www.polioliitto.com, ja niiltä löytyvät linkit jäsenjärjestöjen omille nettisivuille, joilla on enemmän tietoa jäsenjärjestöjen tarjoamista palveluista.

Kirjat, oppaat, aineistot

Suomen Polioliitto julkaisee ja levittää mahdollisuuksiensa mukaan tietokirjallisuutta ja -aineistoa sekä ammatti-ihmisille että muille asiasta kiinnostuneille Suomen Polioliitto ylläpitää sähköisiä www.poliotarinoita.net sivuja. Sivulla polion sairastaneet kertovat kokemuksiaan polioon sairastumisesta ja vammaisena elämisestä.

Tiedotteet, lausunnot

Suomen Polioliitto muistuttaa yhteiskuntaa poliosta ja poliovammaisten olemassaolosta lähestymällä julkisia tiedotusvälineitä tiedotteilla ja asiantuntija-artikkeleilla. Tärkeä osa yhteiskunnallista vaikuttamista ovat lainsäädäntöön liittyvät perusteelliset lausunnot.

Henkilökohtainen viestintä

Suomen Polioliitto on tarvittaessa henkilökohtaisessa yhteydessä niin polion sairastaneiden heidän omaistensa kuin ammattihenkilöstönkin kanssa. Jäsenjärjestöjensä jäsenille Suomen Polioliitto lähettää tarvittaessa tiedotteita ja jäsenkirjeitä.

Valtakunnalliset tapahtumat

Vuonna 2009 Suomen Polioliitto järjestää kaksi valtakunnallista tapahtumaa: kesäpäivät ja syystapahtuman. Tapahtumilla halutaan muistuttaa edunvalvonnan päätavoitteista ja kertoa osallistujille ajankohtaista polioon ja elämänhallintaan liittyvistä asioista. Tapahtumilla tavoitetaan myös niitä polion sairastaneita, jotka eivät ole osallistuneet järjestötoimintaan tai käyttäneet olemassa olevia Polioliiton tai sen jäsenyhdistysten tarjoamia palveluja.

Järjestötoiminta

Yhteistyö jäsenjärjestöjen kanssa Suomen Polioliiton järjestötoiminnan perustehtävänä on toimia jäsenjärjestöjensä yhdyssiteenä, tehdä poliojärjestötyötä kansainvälisissä yhteyksissä sekä huolehtia siitä, että poliovammaiset saavat tarvitsemaansa julkisuutta yhteiskunnassa.

Suomen Polioliitto ja sen jäsenjärjestöt käyvät jatkuvaa vuoropuhelua toiminnan kehittämisen suunnasta, yhteisistä arvoista sekä toiminnan tavoitteista. Poliojärjestöjen työnjako on luonteva ja hyvin toimiva. Vuoden mittaan tullaan Polioliiton luottamuselimityksessä valmistelemaan uutta Polioliiton pitkän aikavälin suunnitelmaa, jossa pyritään turvaamaan suomalaisten polion sairastaneiden oikea hoito ja kuntoutus myös 10-15 vuoden kuluttua.

Suomen Polioliiton jäsenjärjestöt keskittyvät pääosin jäsenistönsä vapaa-ajan toiminnan ja virikkeiden sekä alueellisen avokuntoutuksen järjestämiseen. Jäsenjärjestöjen henkilöjäsenten aktiivinen osallistuminen toiminnan toteuttamiseen on poliojärjestöjen vahvuus, jota Suomen Polioliitto omalta osaltaan pyrkii tukemaan tiedotuksen, koulutuksen ja asiantuntija-avun kautta.

Yhteistyö muiden vammaisjärjestöjen kanssa

Suomen Polioliitto on aktiivisesti mukana suomalaisen vammaisjärjestökentän yhteistyössä. Järjestöjen välisessä yhteistyössä käytetään hyväksi erilaisia verkostoja ja yhteistyömuotoja. Keskeisenä tavoitteena on vahvistaa Polioliiton asemaa yhteiskunnallisena vaikuttajana ja edistää monipuolista yhteistyötä ja tehostaa vaikuttamistoimintaa.

Yhteistyö kansainvälisten järjestöjen kanssa

Kansainvälinen yhteistyö on ainut keino saada uudet, kansainväliset polioon ja polion hoitoon liittyvät tutkimukset, tulokset ja erilaiset sovellukset myös suomalaisen ter-

veydenhuollon ja myös yksittäisen poliovammaisen hyödynnettäväksi. Polioliiton pitää pystyä seuraamaan poliosta käytävää kansainvälistä tutkimustyötä ja keskustelua huomattavasti aiempaa tehokkaammin ja tarjota mm. terveydenhuollon käyttöön toimivia tiedonvaihdon kanavia. Näin pystytään myös kansainvälinen tietotaito paremmin

Vuonna 2009 Suomen Polioliitto pyrkii lisäämään mm. EPU:n ja Riksförbundet för Trafik- och Polioskadade kanssa aloitettua yhteistyötä ja asiantuntijavaihtoa. Kansainväliselle yhteistyölle haetaan rahoitusta myös erilaisista rahastoista ja säätiöistä.

Järjestöpalvelut

Suomen Polioliitto hoitaa keskitetysti poliojärjestöjen jäsen- ja osoite-rekisterit sekä laskutus- ja postituspalvelut myös vuonna 2009.

Henkilöstö ja toimitila

Suomen Polioliitto ei tule lisäämään vakituisen henkilöstönsä määrää vuonna 2009, vaan työvoimatarve tullaan ratkaisemaan tarvittaessa lyhyempiäaikaisilla, projektikohtaisilla määräaikaisella henkilöstöllä. Polioliitolla on vakituisena henkilöstönä toiminnanjohtaja ja jäsen sihteeri.

Suomen Polioliitto pyrkii ratkaisemaan toimintaansa jo pidempään hankaloittaneen ongelman: toimitilat. Nykyiset toimitilat eivät sovellu liikuntaesteisten käyttöön. Tämä aiheuttaa lukuisia päivittäisiä käytännön hankaluuksia. Esteettömien toimitilojen myötä henkilökunnan poliovammaiset pystyvät jatkamaan nykyisessä työssään, luottamushenkilöt voivat kokoontua ja tavata henkilökuntaa toimiston tiloissa, neuvontapalvelujen henkilökohtaiset tapaamiset mahdollistuvat ja sähköisen verkkoasioinnin opastuspiste voidaan avata.

Suomen Polioliitto on etsinyt toimitiloja ensisijaisesti muiden yleishyödyllisten järjestöjen toimitiloista. Hakeutuminen vuokralaiseksi olemassa oleviin, järjestöjen liikuntaesteettömiin toimitiloihin on luonteva tapa myös kehittää yhteistoimintaa ja turvata poliovammaisten neuvonta ja muut tukipalvelut pitkälle tulevaisuuteen. Toimitila kysymykseen etsitään kestävä ja taloudellisesti järkevää ratkaisua yhteistyössä muiden vammaisjärjestöjen kanssa. Toimitilan vuokra varten tullaan hakemaan rahoitusta Raha-automaattiyhdistykseltä.

Talous

Polioliiton toiminnan päärahoitusta haetaan Raha-automaattiyhdist-

tykseltä. Yleisavustukseen haetaan tuntuvaa tasakorotusta, jotta Polioliitto pystyisi hoitamaan tehtävänsä suomalaisten polion sairastaneiden henkilöiden ja heidän omaistensa ainoana äänitorvena ja polioon liittyvän tiedon jakajana. Tasakorotuksen avulla pystyttäisiin neuvontapalveluihin lisäämään asiantuntijapalveluina lääkärin ja lakimiehen neuvontatunnit sekä jatkamaan Poliolehden julkaisua myös vuonna 2009.

Suomen Polioliitto hakee mukaan Valtakunnalliseen vaalikeräysorganisaatioon tai tarvittaessa hakee omaa valtakunnallista keräyslupaa vuoden 2009 EU-vaalien ajaksi. Suomen Polioliiton toiminta on pyritty toteuttamaan tehokkaasti ja laadukkaasti käytettävissä olevanrahoituksen antamalla resursseilla.

Tavoitteemme

Suomen Polioliitto ry:n toiminnan päämäärä on aina tukea suomalaisia poliovammaisia. Haluamme tarjota poliovammaisille - heidän muuttuvassa elämäntilanteessaan - mahdollisimman hyviä ja tarkoituksenmukaisia palveluja ja edistää yhdenvertaisia osallistumis-mahdollisuuksia yhteiskunnassa.

Uskomme, että jäsenyys poliojärjestössä antaa vertaistukea ja turvaa, ja toivomme, että yhteisössämme kaikilla on mahdollisuus ilmaista itseään.

Suomen Polioliitto ry Hallitus

Peleistä on iloa meillekin.
www.raytukee.fi

Polioinvalidit ry Vuosikertomus 2008

Polioinvalidit ry:n tavoitteena on toimia jäsenistölleen tärkeänä ja yhteiskunnallisesti merkittävänä vaikuttajana polion sairastaneiden henkilöiden elämänlaadun ja yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien parantamiseksi.

Kertomusvuodelle vuosikokouksessa asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin hyvin. Tavoitteiden saavuttamisen aikaansaivat aktiivinen jäsenistö sekä sitoutuneet luottamushenkilöt ja henkilökunta. Yhdistyksen tarjoamien palvelujen tavoitteena on polion sairastaneiden henkilöiden työ- ja toimintakyvyn tukeminen, sekä elämänhallinnan, -ilon ja hyvinvoinnin lisääminen.

Polioinvalidit ry:n toimintaa ovat edunvalvontatyö, tiedotus, kuntoutuspalvelut sekä kuntoutusta tukevat palvelut, joita ovat neuvonta, ohjaus, vertaistukitoiminta ja vapaa-ajantoinninta. Edunvalvontatyön ja laajan jäsenpalvelutarjonnan lisäksi Polioinvalidit ry antaa mahdollisuuden osallistua monipuoliseen ja aktiiviseen vammais- järjestötyöhön niin paikallis- kuin valtakunnallisellakin tasolla.

Toiminta

Oikeuksien ja etujen valvonta

Oikeuksien ja etujen valvonta on osa yhdistyksen kaikkea toimintaa. Yhdistyksen edunvalvontatoiminta kattaa sekä paikallisen, alueellisen että valtakunnallisen toiminnan. Monipuolinen yhteistyö erilaisten kumppaneiden kanssa oli keino yhdistää voimia ja edistää asioita tehokkaasti. Polioinvalidit ry:n vaikuttamistyön keinovalikoimassa oli tiedotteita, kannanottoja, viranomais-tapaamisia, neuvotteluja ja kirjallisia valituksia.

Edunvalvonnan kulmakivi oli yhdistyksen jäsenten ja luottamushenkilöiden aktiivinen osallistuminen sekä valtakunnan että paikallistason edunvalvontatyöhön monissa eri foorumeissa, järjestöissä sekä kuntien ja kaupunkien toimielimissä. Yhdistyksen edustajat ovat nopeasti reagoineet alueellisiin ongelmiin ja päätösten valmisteluun ja välittäneet tietoa alueellisista epäkohdista ja ratkaisuista valtakunnan tasolle.

Polioinvalidit ry painotti vuoden 2008 edunvalvonnassaan erityisesti seuraavia polion sairastaneille henkilöille tärkeitä asioita: koko

elämän kestävä, oikea, riittävä hoito ja kuntoutus sekä tietotaito polion myöhäisoireista sosiaali- ja terveydenhuollolle.

Yhdistyksen oikeuksien ja edunvalvonnan keskeisiin yhteistyökumppani oli Suomen Polioliitto ry. Yleisessä oikeudellisessa edunvalvonnassa painopiste oli edellisen toimintavuoden tapaan vaikuttaminen vammais-palvelulain uudistamishankkeisiin. Erityisesti esillä oli henkilökohtaisen avustajajärjestelmän kehittäminen.

Lakien uudistusten osalta yhdistys oli Suomen Polioliiton mukana antamassa lausuntoja mm. STM:lle, Kelalle ja YTY ry:lle Vammaisfoorumin vaikuttajaverkoston kautta.

Yksittäisten jäsenten edunvalvonnassa Kelan kuntoutus- ja vammaisratkaisuihin liittyvät kysymykset nousivat huolestuttavan usein esille. Kuntoutus- tai vammaisratkaisuun saatu hylkäävä päätös on selvästi kärkisijalla niiden moninaisten kysymysten joukossa, johon neuvoja pyydetään

Neuvonta ja ohjaus

Sosiaaliohjaus ja -neuvonta olivat tärkeä osa yhdistyksen ja sen paikallisosastojen toimintaa. Suomen Polioliiton järjestämien keskitettyjen neuvonta- ja ohjauspalvelujen ohella paikallisosastojen luottamushenkilöt

ja jäsenet ovat neuvoneet ja ohjanneet polion sairastaneita henkilöitä sekä heidän omaisiaan pääosin vammaan, sosiaaliturvaan ja kuntoutukseen liittyvissä asioissa. Vieraillessaan eri kuntoutuslaitoksissa poliokursseilla sekä muissa tilaisuuksissa he ovat henkilökohtaisesti ohjanneet polion sairastaneita henkilöitä etuuskien ja oikeuksien sekä poliojärjestöjen palvelujen käyttöön.

Yhdistyksen jäsenet ovat tukenet ja täydentäneet Suomen Polioliiton neuvonta- ja ohjaustoimintaa merkittävästi. He ovat kuunnelleet, tukenet ja opastaneet tarvittaessa hakemaan tukipalveluja.

Kuntoutustoiminta

Polioinvalidit ry on kertonut jäsenilleen oikeudesta asiantuntevaan kuntoutukseen ja ohjannut heitä huolehtimaan oman kunnan ja hyvinvoinnin ylläpitämisestä. Kuntoutuskursseilla ja liikuntaryhmissä kurssilaiset ovat voineet kuntoutuksen ja ammatillisen tuen lisäksi saada rohkeutta, itseluottamusta ja tukea toisilta samassa tilanteessa olevilta.

Yhdistys on osallistunut Käpylän Kuntoutuskeskuksessa, Punkaharjun Kuntoutuskeskuksessa, Invalidiliiton Lapin Kuntoutuskeskuksessa ja Ruissalon Kuntoutuskeskuksessa järjestettyjen Kelan rahoittamien poliokurssien vapaa-ajan toiminnan

järjestelyyn ja kurseista tiedottamiseen. Yhdistys on osallistunut myös yhteistyössä Suomen Polioliiton kanssa RAY:n rahoittamien polio-vammaisten kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssien järjestelyihin. Kurssit pidettiin Lehtimäen Opistolla ja Invalidiliiton Lahden Kuntoutuskeskuksessa. Yhdistyksen edustajat ovat lisäksi vierailleet kurseilla

Koska julkisen terveydenhuollon polion sairastaneille tarjoamat kuntoutuspalvelut eivät ole riittäviä, yhdistys lisäsi merkittävästi omaa kuntoutustoimintaansa.

Henkilökohtaisen jaksamisen projektit

Toimintavuonna käynnistettiin 10 uutta henkilökohtaiseen jaksamiseen tähtäävät kuntoutushankkeet, joista yhdeksän toteutettiin laitosjaksona ja yksi ns. päiväkuntoutusmuotoisena. Kurssien toteuttamisesta vastasivat yhdistyksen paikallisosastot yhdessä valitsemansa kuntoutusyksikön kanssa. Kuntoutusjaksoihin osallistui yhteensä 162 henkilöä ja kuntoutusvuorokausia kertyi yhteensä 512. Näihin kuntoutusjaksoihin liittyvät seurantajakset toteutetaan pääosin vuonna 2009.

Tuetut kuntoutusjaksot

Yhdistys varasi vuonna 2008 jäsenilleen neljä tuettua kuntoutusviikkoa

Lehtimäen Opistolta. Kuntoutusjaksoille osallistui yhteensä 28 (vuonna 2007: 28) ja kuntoutusvuorokausia kertyi yhteensä 244 (241).

Paikalliset liikuntaryhmät

Yhdistyksen paikallisosastot järjestivät omilla paikkakunnillaan lämminvesivoimisteluryhmiä. Ryhmät toteutettiin yhteistyössä kuntien liikuntatoimen ja erityisliikunnan toteuttajien kanssa. Paikallisosastoista poliovammaisten omia liikunta-ryhmiä järjestivät Lahden, Pohjois-Suomen, Pääkaupunkiseudun, Satakunnan, Tampereen ja Varsinais-Suomen osasto. Paikallisia lämminvesivoimisteluryhmiä toimii yhteensä 10 (vuonna 2007: 10). Ne kokoontuivat yli 200 kertaa ja niihin osallistuu yli 100 (100) polion sairastanutta henkilöä.

Tiedotus ja viestintä

Yhdistyksen tiedotus ja viestintä tukevat yhdistyksen työtä tavoitteidensa saavuttamiseksi. Viestinnän keinoja käyttäen yhdistys tekee työtään tunnetuksi ja vahvistaa asemaansa asiantuntijajärjestönä.

Poliolehti

Yhdistyksen keskeisenä tiedotuskanavana toimii Suomen Polioliitto ry:n julkaisema aikakauslehti Poliolehti. Jäsenetuna jaettava lehti ilmestyi neljä kertaa. Lehti oli 40-48 sivuinen, osittain nelivärinen. Poliolehden sähköinen versio oli luettavissa Suomen Polioliiton nettisivuilla..

Poliolehden painosmäärä oli keskimäärin 6500 kpl/nro. Lehteä jaettiin vapaakappaleina mm. sairaaloihin, terveysasemille ja sosiaalitoimistoihin. Kahdesta numerosta tehtiin erityisjaku poliojärjestöjen kanssa yhteistyötä tekeville sekä aiemmin erilaisiin keräyksiin osallistuneille. Lisäksi Poliolehteä jaettiin useissa erilaisissa tapahtumissa ja messuilla.

Poliolehden jokaisessa numerossa tarkasteltiin polion sairastaneen arkea eri näkökulmista. Lehti julkaisi lääketieteen asiantuntijoiden artikkeleita ja haastatteluja sekä polioon sairastuneiden henkilöiden kokemuksia omasta sairastumisestaan, kuntoutuksesta, esitteli luottamushenkilöitä, henkilöstöä ja heidän työtään, tiedotti yhdistyksen ja paikallisosastojen tapahtumista sekä johtokunnan kokousten jäsenpalveluja koskevista päätöksistä. Yhdistyksen puheenjohtaja Rauno Nieminen kommentoi järjestön keskeisiä kysymyksiä palstallaan Rauman vinkkelit. Poliolehdessä 4/2008 julkaistiin vuoden 2009 poliokursseista ja niille hakemisesta kertova kuntoutuspaketti.

Kotisivut

Polioinvalidit ry:n kotisivut löytyvät osoitteesta www.polioliitto.com. Kotisivuilla kerrotaan yhdistyksen tarjoamista palveluista ja tapahtumista. Sivuilta löytyvät myös jokaisen paikallisosaston omat sivut, joilla ne kertovat omasta palvelutarjonnastaan. Kotisivujen suunnittelusta ja päivityksestä vastaa yhdistyksen jäsen Juha Vaintola.

Jäsenkirjeet

Polioinvalidit ry ylläpitää jäsenrekisteriä ja jäsenille lähetettiin yhteensä 45 (26) jäsenkirjettä, joissa tiedotettiin yhdistyksen jäsenilleen suuntaamista palveluista ja tapahtumista sekä opastettiin yhdistystoiminnassa.

Muu tiedotus

Polioinvalidit ry piti yhteyttä tiedotusvälineisiin mm. lähettämällä vuoden aikana tiedotteita kannanotoistaan ja tapahtumistaan. Kannanotot koskivat mm. polion myöhäiseroireiden tunnistamista julkisessa terveydenhuollossa, kuntoutuksen tärkeyttä ja henkilökohtaisen avustaja-järjestelmän kehittämistä.

Yhdistyksen kannanottoja ja tiedotteita välitettiin mm. STT:n ja Pressi.com-palvelun kautta. Yhdistys avusti muita tiedotusvälineitä ja toimittajia juttuvinkein, aineistoin ja lähdeaineistoin sekä etsimällä haastateltavia. Tiedotusvälineitä kiinnostivat selvästi vain poliiorokotuksiin ja polion sairastaneiden elämäntilanteisiin liittyvät aineistot. Yhdistyksen toiminta tai edunvalvontaan liittyvät kysymykset saivat nihkeän vastaanoton.

Paikallisosastot ovat ilmoittaneet tarjoamistaan palveluista alueittensa lehtien tapahtumapalstoilla

Järjestötoiminta

Yhdistystoiminta

Polioinvalidit ry:n yhdistystoiminnan tavoite on tukea paikallisosastojen niiden toimissa yhdistyksen toiminta-ajatuksen: poliovammaisten ja heidän läheistensä elämänlaadun ja yhdenvertaisten osallistu-

mismahdollisuuksien tukemisen saavuttamiseksi. Yhdistys jatkoi johdonmukaisesti toimintansa siirtämistä tapahtuvaksi yhä enemmän paikallistasolla.

Paikallisosastojen toiminta

Yhdistykseen kuului vuoden 2008 lopussa kahdeksan paikallisosastoa: Lahden, Pohjanmaan, Pohjois-Suomen, Pääkaupunkiseudun, Satakunnan, Savon, Tampereen ja Varsinais-Suomen osasto. Osallistuminen paikallistason toimintaan on selvästi kasvamassa. Osastot järjestivät vuoden mittaan erilaisia jäsen-, koulutus-, tiedotus- ja kuntoutustapahtumia. Osastot toimivat yhteistyössä paikallistasolla mm. kaupunkien ja kuntien, oppilaitosten ja eri järjestöjen kanssa.

Osastojen toiminnasta vastasivat osastojen valitsemat johtokunnat. Jokaisella osastolla on myös oma edustajansa Polioinvalidit ry:n johtokunnassa. Mutkaton ja suora yhteys paikallisosastojen luottamushenkilöiden, yhdistyksen johtokunnan jäsenten ja poliojärjestöjen toimiston henkilökunnan välillä vahvistaa yhdistyksen toimintaedellytyksiä ja mahdollistaa tiedon nopean välittymisen. Paikallisosastojen toimihenkilöille järjestettiin koulutus- ja neuvottelupäivät, joiden aikana pohdittiin mm. yhdistyksen tulevien vuosien palvelutarjonnan sisältöä ja rakennetta. Toiminnan järjestämiseksi osastoissa tehtiin vuonna 2008 aiempien vuosien tapaan mittamaton määrä vapaaehtoistyötä

Toiminta-avustusta osastoille

Paikallisosastoille myönnettiin toiminta-avustusta yhteensä 17 000 euroa. Toiminta-avustuksesta käytettiin 52% jäsenille suunnatun kuntoutustoiminnan rahoittamiseen. Toiminta-avustuksella rahoitettiin myös alueellisia jäsenille suunnattuja tapahtumia sekä virkistystoimintaan liittyviä matkoja. Yhteensä toimintatuella rahoitettiin osin tai kokonaan 220 tapahtumakertaa ja osallistujakertoja yhteensä 1 985,

joista kuntoutuksen osuus 1 301 osallistujakertaa. Toiminta-avustusten ja jäsenmaksujen lisäksi yhdistys muisti paikallisosastojen pienellä rahalahjalla niiden merkkipäivänä.

Vapaa-ajan toiminta

Polioinvalidit ry:n vapaa-ajan toiminta tukee yhdistyksen kuntoutus- ja tiedotustoimintaa. Vapaa-ajan toiminnan kautta yhdistys pystyy tarjoamaan jäsenille elämyksiä: mahdollisuutta toistensa tapaamiseen, yhdessäoloon ja kokemusten vaihtoon. Yhdistys järjestää tapahtumiin avustajia varmistaakseen vaikeavammaistenkin henkilöiden osallistumismahdollisuuden tapahtumiin.

Yhdistyksen vapaa-ajantoimintaan kuuluvat perinteisesti mm. erilaiset osastojen järjestämät retket sekä matkat, kerho- ja opintopiiritömmat. Tapahtumien yhteydessä on tiedotettu mm. vammaisuuteen, kuntoutuksen ja polion myöhäiseroireisiin liittyvistä asioista. Tapahtumat ovat luonteva vertaistukitoiminnan muoto.

Tapahtumat rahoitettiin osallistumismaksuilla ja yhdistyksen omalla rahoituksella. Erilaisia vapaa-ajan tapahtumia järjestettiin lähes 80 (vuonna 2007: 70) ja niihin osallistui yli 900 (850) henkilöä.

Valtakunnalliset tapahtumat

Suomen Polioliitto ry järjesti kaksi valtakunnallista tapahtumaa: kesäpäivät Rokuan Kuntoutuskeskuksessa ja syystapahtuma Peurungon kuntoutuskeskuksessa. Tapahtumilla haluttiin muistuttaa, että kaikilla on oikeus monipuoliseen liikkumiseen. Ohjelmassa olikin tutustumista erilaisiin liikkumisen ja kuntoilemisen muotoihin. Tapahtumiin osallistui yhteensä 220 henkilöä. Yhdistyksen paikallisosastot järjestivät niihin yhteiskuljetuksia ja avustajia ja yhdistys tuki jäsentensä osallistumista tapahtumiin myös taloudellisesti.

Kansainvälinen toiminta

Yhdistys seuraa kansainvälistä poliotyötä lähinnä Suomen Polioliiton kautta. Suomen Polioliitto ry liittyi Euroopan Poliounioniin (EPU) ja jatkoi yhteistyötä pohjoismaisten poliiojärjestöjen kanssa. Toiminnanjohtaja Birgitta Oksa ja fysioterapeutit Merja Fager ja Seija Laine osallistuivat Tukholmassa järjestettyyn postpoliokonferenssiin, jossa osallistujina eurooppalaisia polioasiantuntijoita ja järjestövaikuttajia. Saatua tietoa ja yhteistyötahoja tullaan jatkossa hyödyntämään erityisesti neuvontapalveluja kehitettäessä. Yhdistyksen jäsenet raportoivat aktiivisesti polioon liit-

tyvistä kansainvälisistä uutisista ja tapahtumista sekä julkaisuista.

Yhdistyksen jäsenyydet

Polioinvalidit ry oli vuonna 2008 jäsenenä Suomen Polioliitto ry:ssä Tampereen Invalidien Työtuki ry:ssä. Polioinvalidit ry Lahden osasto oli jäsenenä Lahden Invakeskuksessa. Polioinvalidit ry Tampereen osasto oli jäsenenä Tampereen vammais- ja terveydenhuollon neuvottelukunnassa. Polioinvalidit ry Varsinais-Suomen osasto oli jäsenenä Turun seudun vammaisjärjestöt ry:ssä.

Jäsenistö

Toimintavuoden 2008 lopussa yhdistykseen kuului 1 142 (vuonna 2007: 1 160) varsinaista jäsentä ja noin 1800) kannatusjäsentä ja yhdistyksen jäseneksi haki 15 uutta varsinaista jäsentä. Varsinaisista jäsenistä 80% kuului johonkin paikallisosastoon. Koska Suomessa arvioidaan yhä elävän 4 000 - 6 000 polion sairastanutta henkilö tullaan tiedottamiseen ja jäsenhankintaan kiinnittämään entistä enemmän huomiota.

Päätöksenteko

Varsinainen (kevät) kokous

Polioinvalidit ry:n ylintä päättäntävaltaa käyttävä varsinainen kokous pidettiin 26.4.2008 Helsingissä.

Vuosikokoukseen osallistui 76 varsinaista jäsentä eri puolilta Suomea. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat: yhdistyksen tilinpäätös vuodelta 2007, vuoden 2008 toimintasuunnitelma, talousarvio ja jäsenmaksut. Toimintasuunnitelman ja talousarvion laatimiseen, ennen kuin se esitettiin vuosikokoukselle, osallistui yli 200 jäsentä osastojen vuosikokouksissa.

Kokouksessa valittiin neljä johtokunnan jäsentä ja heille henkilökohtaiset varamiehet kaudelle 2008-2009. Johtokunnan varsinaisten jäsenen lukumäärään ei kokouksessa tehty muutosta. Vuosikokous hyväksyi johtokunnan esityksen siitä, että johtokuntaan valittiin edustaja jokaisesta paikallisosastosta.

Johtokunta

Yhdistyksen toiminnasta vastasi johtokunta, johon kuuluivat puheenjohtajan lisäksi kahdeksan johtokunnan jäsentä sekä heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Jokaisella yhdistyksen alueosastolle oli oma edustajansa johtokunnassa. Johtokunta valitsi keskuudestaan varapuheenjohtajan. Polioinvalidit ry:n johtokunta kokoontui toimintavuoden aikana viisi kertaa. Johtokunta käytti myös sähköpostia hyödykseen johtokuntatyöskentelyssä. Johtokunta

keskusteli oman yhdistystoiminnan kehittämisestä, poliojärjestöjen yhteistyön toteuttamistavoista ja erityisesti toiminnan suuntaviivoista ja taloudesta tulevien vuosien aikana.

Puheenjohtaja Rauno Nieminen, Rauma; varsinaiset jäsenet (henkilökohtainen varajäsen) Kaarina Lappalainen, varapuheenjohtaja, Helsinki (Tapio Rantanen, Helsinki), Sirpa Haapala, Pori (Lasse Santala, Ulvila), Heikki Heinonen, Lahti (Erkki Patjas, Vääksy), Lauri Jokinen, Turku (Jarkko Suominen, Salo), Pirjo Karin-Oka, Tampere (Seppo Utriainen, Tampere), Iiris Karvinen, Heinävesi (Kaija Karttunen, Karttula), Tuula Pukkila, Kempele (Pentti Autti, Rovaniemi), Pertti Niemi, Kurikka (Pirkko Hakala, Seinäjoki). Johtokunnan sihteerinä toimi Birgitta Oksa.

Muut työryhmät

Johtokunta asetti keskuudestaan työryhmän valmistelevaan johtokunnan sille antamia asioita. Työryhmätyöskentelyyn osallistuivat Heikki Heinonen, Kaarina Lappalainen sekä puheenjohtaja Rauno Nieminen ja sihteerinä Birgitta Oksa. Historiikin tekoa valmistelevaan työryhmään kuului lisäksi Tuula Pukkila.

Tilintarkastajat

Polioinvalidit ry:n tilintarkastajina toimivat Tarmo Männistö, HTM ja Jukka Silvo, HTM aralintarkastajina toimivat Merja Ingberg, oik.kand. ja tilintarkastaja Sinikka Hölttä.

Henkilöstö, toimitilat, työvälineet

Polioinvalidit ry:n toimisto sijaitsee Helsingissä, osoitteessa Luotsikatu 6 E 28. Toimitilat ovat yhdistyksen omistamat. Vuokralaisina samoissa tiloissa toimivat myös Suomen Polioliitto ry ja Suomen Poliohuolto ry. Uusia yhteisiä liikuntaesteettömiä toimistotiloja etsittiin ja niille haettiin rahoitusta Raha-automaattiyhdistykseltä, jota ei saatu. Paikallisosastoilla ei ole omia toimitiloja, vaan niiden toimistotiloja toimivat osastojen johtokuntien jäsenten omat kodit.

Polioinvalidit ry:n toiminnanjohtajan tehtäviä hoitaa Suomen Polioliitto ry:n toiminnanjohtaja Birgitta Oksa ja jäsensihteerin tehtäviä jäsensihteerinä Kirsti Paavola. Varainhankkijana toimii Maritta Noronen.

Jäsentietojen ylläpito ja jäsenmaksujen laskutus hoidettiin keskitetysti poliojärjestöjen jäsenrekisteri- ja laskutusohjelmaa käyttäen. Keskitetyillä järjestöpalveluilla on saavutettu tavoiteltu palvelun taso, tehokkuus ja kustannussäästö.

Talous ja varainhankinta

Polioinvalidit ry:n talous perustui vuosikokouksen hyväksymään talousarvioon eikä toiminnalla tavoiteltutaloudellista voittoa. Yhdistyksen taloudellinen tilanne pysyi hyvänä. Oman varainhankinnan ja toimintatuottojen lisäksi yhdistys jatkoi vuosikokouksessa hyväksytyyn suunnitelman mukaista jäsenpalvelujen rahoittamista omalla pääomalla.

Vuonna 2008 toimintaa rahoitettiin Rahasto Nirosesta 67 000 eurolla ja se noudatti hyvin sekä talousarviota että vuosikokouksessa hyväksyttyä pääoman käyttösuunnitelmaa.. Tili-kauden tappio (809,15) kirjataan omiin pääomiin.

Yhdistyksen kokonaiskulut vuonna 2008 olivat 270 780 euroa (vuonna 2007: 189 500).. Kulukausvu oli talousarvion mukainen. Kokonaiskuluista jäsenpalvelujen osuus oli 73%. Kuntoutustoiminnan kulut nousivat edellisvuoteen verrattuna 116% ja olivat yhteensä 67 200 euroa. Kulunousun pääasiallinen syy kymmenen käynnistettyä uutta kuntoutusjaksoa. Vapaa-ajan toiminnan kulut nousivat vuoteen 2007 verrattuna 78%. Lisäys johtui pääasiassa toteutetusta jäsenmatkasta Turkkiin ja osastojen lisääntyneestä vapaa-ajan tarjonnasta. Jäsenpalvelut rahoitettiin suunnitellusti osallistumismaksuilla ja yhdistyksen omalla rahoituksella. Suunniteltu jako siten, että osallistujat maksavat itse 20-50% kuntoutustoiminnasta ja vapaa-ajan toiminnasta 75-100% , toteutui hyvin.

Varainhankinnassaan yhdistys noudattaa YTY ry:n sosiaali- ja terveysjärjestöille laatimia varainhankinnan eettisiä periaatteita. Tärkeimpiä varainhankintatapoja ovat kannatus- ja varsinaisten jäsenten jäsenmaksujen lisäksi vuokratuotot ja kaupunkien ja kuntien avustukset. Varainhankinta toteutui suunnitellusti. Varainhankinnan kulujen osuus varainhankinnan kokonaistuotoista oli 24 % (33).

Yhdistys toimi Suomen Polioliiton valtakunnallisen vaalikeräyksen käytännön toimeenpanijoina. Vaalikeräys järjestettiin Kunnallisvaalien yhteydessä ja yhteistyössä Valtakunnallisen Vammaisjärjestöjen vaalikeräysorganisaation kanssa. Keräystuotolla rahoitetaan alueellisia neuvontapalveluja vuoden 2009 aikana.

Yhdistyksen tarkka talouden seuranta ja tehdyt omaisuuden käytön pitkän ajan suunnitelmat, jotka tarkistetaan ja hyväksytään vuosikokouksessa vuosittain, varmistavat sen, että yhdistyksen talous pysyy vakaana ja jäsenille pystytään tarjoamaan toimivia ja kohtuuhintaisia jäsenpalveluja vaarantamatta yhdistyksen edunvalvontatyötä tai yleishyödyllisiä järjestötehtäviä. Vuosien 2009 ja 2010 toimintaa tullaan aiempien vuosien tapaan rahoittamaan Nirosen rahastosta.

Polioinvalidit ry Johtokunta

Polioinvalidit ry Toimintasuunnitelma vuodelle 2009

Polioinvalidit ry:n toiminta on paikallista, alueellista ja valtakunnallista työtä polion sairastaneiden henkilöiden ja heidän läheistensä hyväksi. Monipuolinen yhteistyö niin omien paikallisosastojen ja poliojärjestöjen kesken kuin erilaisten kotimaisten kumppaneiden kanssa on osoittautunut hyväksi keinoksi yhdistää voimia ja edistää asioita tehokkaasti. Monipuolinen ja avoin yhteistyö yhdistettynä aitoon tavoitteeseen toimia polion sairastaneiden henkilöiden elinolosuhteiden turvaamiseksi ja parantamiseksi on myös vuoden 2009 toiminnan lähtökohta.

Vuoden 2009 teemat muistuttavat siitä, että ilman yhdessä tekemistä ja jäsenistön osallistumista niin päätöksentekoon, suunnitteluun kuin toteuttamiseenkin yhdistys ei kykene toimimaan. Yhdessä voimme saada aikaan enemmän. Yhdistyksemme toimintaan voivat kaikki osallistua ja osallistuminen tulee olla mukavaa ja virikkeellistä.

Oikeuksien ja etujen valvonta

Polioinvalidit ry:n tavoitteena on sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muun poliovammaisten henkilöiden kannalta keskeisen lainsäädännön sekä sen soveltamisen saaminen vastaamaan olemassa olevia tarpeita. Yhdistys pyrkii erityisesti siihen, että poliovammaiset ja heidän poliovammansa mukanaan tuomat erityistarpeet otetaan riittävästi huomioon yhteiskunnallisessa suunnittelussa ja erilaisten palvelujen tuotannossa. Yhdistyksen edunvalvontatyössä jatkuu sille tunnusomainen monipuolinen yhteistyö eri tahojen ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Verkostumalla yhdistys pyrkii lisäämään vaikuttamisensa ja edunvalvontansa tehokkuutta ja painoarvoa.

Yhdistyksen oman aktiivisen alueellisen toiminnan kautta saadaan tärkeää tietoa polion sairastaneiden arjessa kohtaamista ongelmista ja epäkohdista. Samoja kanavia käyttäen saadaan ajankohtaista tietoa poliosta ja polion myöhäisoireista sekä vammaispalveluihin ja kuntoutuksen liittyvistä asioista vietyä sekä polion sairastaneiden että päättäjien tiedoksi. Yhdistys osallistuu vaikuttamiseen paikallistasolla ja valtakunnallisesti viranomaistapaamisin, kirjelmin, aloittein, yhteydenotoin ja tarvittaessa valituksin.

Neuvontapalvelut

Polion sairastaneet tarvitsevat tukea ja apua monissa arjen ongelmatilanteissa. Yhdistyksen neuvonta- ja tukitoiminnan perustana on runsaan 50 vuoden kokemus poliovammaisen arjesta. Yhdistyksen tarjoamat neuvontapalvelut on tarkoitettu kaikille poliovammaisille ja heidän omaisilleen sekä kaikille poliosta kiinnostuneille. Yhdistyksen neuvontapalvelujen perusvahvuuksia ovat: olemassa olevat yhteydet asian-tuntijoihin, vertaistuen luonnollinen läsnäolo, yhteydenoton helppous ja paikallisolojen tuntemus.

Yhdistys pyrkii löytämään ja toteuttamaan tapoja, joilla neuvontapalveluja voitaisiin paitsi kehittää entistä monipuolisemmiksi myös tuoda osaksi alueellista toimintaa, jolloin jäsenten arjen ongelmatilanteiden paikalliset olosuhteet voidaan ottaa paremmin huomioon. Jäsenistöllä on hallussaan yksi yhdistyksen tärkeimmistä pääomista: vertaistuen antamisen ja saamisen taito. Vertaistukitoimintaa tullaan kehittämään osana neuvontapalveluja.

Palvelut toteutetaan yhteistyössä Suomen Polioliitto ry:n kanssa. Neuvontapalveluista ei peritä maksua.

Kuntoutustoiminta

Yhdistyksen kuntoutukseen liittyvän toiminnan tärkein tavoite on kertoa polion sairastaneille henkilöille oikeudesta kuntoutukseen, tiedottaa olemassa olevista kuntoutuspalveluista ja painottaa jatkuvan oman kunnon ja hyvinvoinnin huolehtimisen tärkeyttä.

Yhdistyksen oman kuntoutustarjonnan tavoite on täydentää luontevasti julkista, olemassa olevaa palvelutarjontaa ja lisätä polion sairastaneiden mahdollisuuksia osallistua heille räätälöityyn kuntoutukseen. Kuntoutuspalvelut pyrkivät olemaan sellaisia, että ne houkuttelevat osallistumaan ja tukevat omatoimista kuntoutusta osana omaa arkipäivää. Kuntoutus toteutetaan pääosin paikallistasolla.

Kuntoutustoiminnalle etsitään koko ajan uusia toteuttamistapoja. Ne voidaan toteuttaa tarvittaessa jo toimintavuoden aikana. Kuntoutus voi olla hyvin monenlaisia ja perinteitä rikkovaa. Tärkeintä on löytää toimivia tapoja edistää yhdistyksen jäsenten jaksamista omassa arjessa.

Allasryhmät ja lihashuolto

Yhdistyksen paikallisosastot järjestävät toiminta-alueillaan avokuntoutuksena toteutettavia liikuntaryhmiä. Lämminvesivoimistelu kotipaikkakunnalla osana arkipäivän elämää mahdollistaa vaikeastikin liikuntavammaisen polion sairastaneen henkilön osallistumisen tärkeään kunnon ylläpitämiseen kotona käsin. Lihashuoltoon keskittyvistä voimisteluryhmistä on saatu hyvää palautetta, erityisesti heiltä, jotka hakevat tukea omaan kotona suoritettavaan päivittäiseen liikuntaan. Paikallisia liikuntaryhmiä pyritään käynnistämään lisää.

Haja-asutusseuduilla ja paikkakunnilla, joissa ei ole paikallista poliotoimintaa pyritään löytämään yhteistyökumppaneita, joiden kanssa voitaisiin yhteistyössä tarjota avokuntoutuspalveluja alueen polion sairastaneille henkilöille.

Henkilökohtaisen jaksamisen projektit

Yhdistyksen kuntoutuksen kehittämistyön tuloksena käynnistyneet alueelliset henkilökohtaisen jaksamisen seurantaprojektit jatkuvat. Toimintavuonna toteutetaan jo aloitettujen kuntoutus-projektien seurantajaksoja ja käynnistetään uusia projekteja.

Seurantaprojektit korostavat oma-toimisen liikkumisen ja hyvinvoinnin huomioimisen tärkeyttä. Seurantaprojektit koostuvat lyhyistä eri puolilla Suomea järjestetyistä laitoskuntoutusjaksoista, aktiivisesta kotona tapahtuvasta liikunnasta saatujen ohjeiden mukaan sekä seurantajaksoista, joissa seurataan henkilökohtaisessa jaksamisessa tapahtuvia muutoksia ja saadaan uusia eväitä kotona tapahtuvaan kunnon ja oman hyvinvoinnin ylläpitoon.

Kuntoutuskurssit

Toimintavuonna 2009 yhdistys järjestää itse kaksi valtakunnallista kuntoutuskurssia. Kurssit on tarkoitettu erityisesti niille jäsenille, jotka jäävät Suomen Polioliitto ry:n kurssitarjonnan ulkopuolelle. Kurssit toteutetaan yhteistyössä Lehtimäen Opiston kanssa. Kurssit ajoittuvat toinen helmikuulle ja toinen elokuulle. Nämä kurssit ovat osallistujille maksullisia, yhdistys maksaa osallistujille kurssitukea 10,00 euroa/kuntoutusvuorokausi/kurssilainen, kuitenkin enintään 14 vrk/jäsen/vuosi. Tuki huomioidaan kurssimaksussa.

Yhdistys osallistuu Kelan rahoittamien kuntoutuskurssien sekä RAY:n rahoittamien, Suomen Polioliitto ry:n järjestämien kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssien kehittämistyöhön. Yhdistyksen edustajat käyvät kertomassa yhdistyksen toiminnasta kurssilaisille.

Tiedotus ja viestintä

Yhdistyksen viestintä ja tiedotus tukee yhdistyksen työtä tavoitteidensa saavuttamiseksi. Viestinnän keinoin yhdistys tekee toimintaansa tunnetuksi ja vahvistaa asemaa polion sairastaneiden omana asian-tuntijajärjestönä.

Poliolehti

Yhdistyksen keskeisin tiedotuskanava on Suomen Polioliitto ry:n julkaisema Poliolehti. Jäsenetuna jaettava lehti ilmestyy aikakauslehti-tyyppisenä, 40-64 sivuisena, neljä kertaa vuodessa. Poliolehden välittää tietoa poliosta ja polion myöhäisoireista, kuntoutuksesta ja poliojärjestöjen tarjoamista palveluista lukijoilleen. Poliolehden voi lukea myös Suomen Polioliiton nettisivuilla.

Poliolehti toimii jäsenyhdistysten ja paikallisjärjestöjen tapahtumatieläisenä. Poliolehtiä jaetaan ilmaisnumeroina mm. terveysasemille ja apteekkeihin, messu- ja näyttelytilaisuuksissa sekä erilaisissa yleisötilaisuuksissa. Poliolehti toimii myös vaikutuskanavana päättäjiin. Yhdistys pyrkii kannustamaan jäseniään kirjoittamaan entistä useammin kokemuksistaan ja ajatuksistaan Poliolehden sivuille.

Kotisivut

Polioinvalidit ry:n omat kotisivut löytyvät osoitteesta www.polioliitto.com. Sivujen tavoitteena on palvella paitsi jo olemassa olevia jäseniä myös kertoa yhdistyksen toiminnasta ja tavoitteista jäsenistöön kuulumatommille. Kotisivuilla on tietoa yhdistyksen tarjoamista palveluista ja jokaisella osastolla on käytössä oma sivunsa, jossa ne kertovat tarkemmin paikallisesta palvelutarjonnastaan. Sivujen käyttöä tiedotuskanavana tullaan kehittämään.

Jäsenkirjeet

Sisäisen viestinnän perinteisempiä muotoja ovat jäsenistölle postitettavat tiedotteet ja kirjeet, jotka voivat olla sekä valtakunnallisia että paikallisesti rajattuja. Polioinvalidit ry ja sen osastot lähettävät tarvittaessa jäsenkirjeitä, joissa kerrotaan yhdistyksen ja osastojen tarjoamista palveluista.

Historiikki

Polioinvalidit ry:n historiikin kirjoittaminen käynnistyy. Historiikissa seurataan yhdistyksen toimintaa

perustamisesta nykypäivään kertoen niistä yrityksistä ja saavutuksista, joilla on pyritty parantamaan polion sairastaneiden ihmisten elämän laatua. Tapahtumien ja saavutusten yhteen kokoaminen on arvokasta ja tärkeää toiminnassa mukana olleille, uusille sukupolville sekä kulttuurin säilymiselle ja suomalaiselle vammaistyyölle. Historiikki valmistuu vuonna 2010, jolloin yhdistys täyttää 55 vuotta.

Tiedotuksen hankkeet

Yhdistys pyrkii omalta osaltaan tehostamaan polioon liittyvää tiedotus- ja julkaisu- ja tiedotustoimintaansa. Tiedottamiseen ja viestintään liittyviä uusia, uuden näköisiä, uutta teknikkäa hyödyntäviä kehityshankkeita etsitään ja kehitetään toteutettavaksi jo kuluvan toimintavuoden aikana. Edunvalvonnan ja tiedotuksen vahvistamiseksi yhdistys käynnistää ”Polio ja polion myöhäisoreyhtymä – opaskirja polion sairastaneille ja terveydenhuollon ammattilaisille” kirjan jakelun jäsentensä kautta heitä hoitaville terveydenhuollon ammattilaisille.

Muu tiedotus ja julkaisut

Polioinvalidit ry tiedottaa yhdistyksen toimintaan liittyvistä ajankohdaisista asioista ja lähettää taustaineistoja polioon ja vammaisuuteen liittyvistä asioista.

Vapaa-ajan toiminta

Polioinvalidit ry ja erityisesti sen paikallisosastot jatkavat monipuolista vapaa-ajan palvelujen ja tapahtumien toteuttamista. Toimintavuoden vapaa-ajan tarjontaan kuuluvat mm. erilaiset kerhot, opintopiirit, teemalliset päivätapahtumat, retket ja matkat niin koti- kuin ulkomaillakin. Vapaa-ajan toiminnan eri muodot toimivat usein paitsi virkistystapahtumana myös tiedotus- ja vertaistukitapahtumana. Tapahtumissa on mukana avustajia.

Kaikkiin yhdistyksen ja sen paikallisosastojen järjestämiin tapahtumiin voivat osallistua kaikki yhdistyksen varsinaiset jäsenet asuinpaikasta riippumatta järjestäjän ilmoittamalla jäsenhinnalla.

Valtakunnalliset tapahtumat

Polioinvalidit ry on mukana järjestämässä Suomen Polioliitto ry:n kahta vuosittaista valtakunnallista tapahtumaa kesäpäiviä ja syystapahtumaa. Kesäpäivät vietetään Kannon Paikassa Siilinjärvellä, järjestäjänä yhdistyksen Savon osasto. Syystapahtuma järjestetään Ruissalon Kylpylässä järjestäjänä yhdistyksen Varsinais-Suomen osasto.

Kuntoutuva matkailu

Yhdistys järjestää lokakuussa Aurinkoa syksyyn matkan Tunisiaan yhteistyössä Lakeuden Matkojen kanssa.

Järjestötoiminta

Valtakunnallinen toiminta

Polioinvalidit ry tarjoaa palvelujaan koko valtakunnan alueella. Yhdistys pyrkii valvomaan jäsentensä oikeuksien toteutumista koko valtakunnassa. Toiminnan alueellisen tasapainon toteuttaminen on jatkuva haaste. Yhdistyksen toiminnan olisi oltava ainakin tärkeimmiltä osiltaan mahdollisimman tasavertaisesti kaikkien jäsenten tavoitettavissa.

Toiminnan tasavertaisuuteen tähtäviä toimenpiteitä ovat mm. toiminnan vieminen yhä enemmän alue- ja paikallistasolle, jolloin se on maantieteellisesti helpommin jäsenten tavoitettavissa sekä uusien toimintamallien kehittäminen. Toimintamallien kehitystyötä ja toteutusta jatketaan tiiviissä yhteistyössä paikallisosastojen kanssa.

Aluetoiminta - paikallisosastot

Paikallisjärjestöt ja niiden monipuolinen toiminta ovat koko Polioinvalidit ry:n toiminnan perusta. Polioinvalidit ry:n kahdeksan paikallisosastoa tarjoavat jäsenistölle kuntoutusta, asiantuntemusta, vertaistukea ja monimuotoisia vapaa-ajan toimintoja. Osastot valvovat jäsentensä oikeuksien toteutumista paikallisella tasolla.

Toimivalla alueorganisaatiolla on mahdollista parantaa jäsenten tasavertaisia osallistumismahdollisuuksia. Polioinvalidit ry tukee osastojensa työtä tarjoamalla tukea ja koulutusta. Jäsenmaksuosuksien lisäksi paikallisosastot saavat erilaisia toiminta-avustuksia toimintansa rahoittamiseksi. Toiminta-avustusjärjestelmän tavoitteena on parantaa paikallisia toimintamahdollisuuksia.

Paikallisosastot voivat halutessaan lähettää jäsenkirjeitä ja tiedotteita yhdistyksen jäsenrekisteri- ja positiohjelmiin kautta. Osastojen vapaaehtoisille luottamushenkilöille järjestetään tarvittaessa koulutus- ja neuvottelutilaisuuksia. Luottamushenkilöiden osallistumista myös erilaisiin koulutustilaisuuksiin tuetaan mahdollisuuksien mukaan.

Paikallisosastot valvovat jäsentensä oikeuksien toteutumista paikallisella ja valtakunnallisella tasolla ja toimivat epäkohtien korjaamiseksi.

Järjestö- ja yhteistoiminta

Polioinvalidit ry jatkaa ja kehittää yhteistyötään eri vammaisjärjestö-

jen sekä yhteistyökumppaneiden kanssa. Yhdistys kuuluu yhdessä Suomen Poliohuolto ry:n kanssa perustamaansa poliojärjestöjen yhteiseen Suomen Polioliitto ry:een. Polioinvalidit ry osallistuu aktiivisesti poliojärjestöjen yhteisten tavoitteiden määrittelyyn ja toteuttamiseen.

Yhdistys on Suomen Polioliitto ry:n kautta mukana Sosiaaliturvan Keskusliitto ry:ssä, Sosiaali- ja terveystieteiden yhteistyöyhdistys YTY ry:ssä sekä Vammaisjärjestöjen neuvottelukunnassa.

Yhdistykseen kuuluu kahdeksan paikallista rekisteröimätöntä alaosastoa. Alaosastot ovat: Lahden osasto, Pohjois-Suomen Polioinvalidit, Pohjanmaan osasto, Pääkaupunkiseudun Polioinvalidit, Satakunnan osasto, Savon osasto, Tampereen osasto ja Varsinais-Suomen osasto.

Kansainvälinen toiminta

Polioinvalidit ry seuraa kansainvälistä polioon liittyvää tutkimusta ja kehitystyötä ja osallistuu poliojärjestöjen kansainväliseen yhteistyöhön mahdollisuuksiensa mukaisesti.

Päätöksenteko

Vaikutusmahdollisuuksien parantaminen

Vuonna 2008 käynnistyneet jäsenten vaikuttamismahdollisuuksien parantamiseksi tähtäävät käytännön toimenpiteet jatkuvat. Osastojen vuosikokouksissa esitellään johtokunnan sisällöstä ja taloudesta. Jäsenistöltä paikallistasolta saatujen palautteiden pohjalta johtokunta laatii toimintasuunnitelman ja talousarvion vuodelle 2009 esitettäväksi vuosikokoukselle. Saatujen kokemusten ja palautteiden perusteella yhdistys jatkaa organisaationsa ja hallintonsa kriittistä tarkastelua ja on valmis tarvittaessa kehittämään omaa hallintomalliaan joustavammaksi ja toimivammaksi yhdistyslain sille antamissa rajoissa.

Varsinainen (kevät) kokous

Polioinvalidit ry:n ylintä päätäntävaltaa käyttävä vuosikokous pidetään 18.04.2009 Helsingissä. Vuosikokouksessa jäsenistö hyväksyy edellisvuoden tilinpäätöksen toimintakertomuksineen ja päättää tulevan kauden toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta sekä valitsee puheenjohtajan kausille 2009-2010 sekä erovuoroisten tilalle johtokunnan jäsenet/varajäsenet kaudeksi 2009-2010.

Johtokunta

Vuosikokouksen valitsema johtokunta johtaa yhdistyksen toimintaa

vuosikokouksen asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi. Johtokunta kokoontuu tarpeen mukaan ja voi tarvittaessa perustaa erilaisia työryhmiä tai toimikuntia hoitamaan niille annettuja tehtäviä.

Henkilöstö ja toimitilat

Polioinvalidit ry:llä on palveluksessaan puhelinhankkija, joka huolehtii kannatusjäsenhankinnasta ja mahdollisista puhelinkeräyksistä. Yhdistyksellä ei ole toistaiseksi muita vakituisesti palkattuja toimihenkilöitä. Yhdistyksen jäsensihteerin ja toiminnanjohtajan tehtävät kuuluvat Suomen Polioliitolta saataviin järjestöpalveluihin.

Poliojärjestöillä (Suomen Polioliitto ry, Suomen Poliohuolto ry sekä Polioinvalidit ry) on yhteinen toimitila Helsingin Katajanokalla, osoitteessa Luotsikatu 6 E 28, 00160 Helsinki. Toimitila on yhdistyksen omistama.

Toimitila tullaan toiminnan rahoittamiseksi myymään ja poliojärjestöt tulevat muuttamaan yhteisiin vuokratiloihin Pääkaupunkiseudulle. Uudet toimitilat vuokraa Suomen Polioliitto ry ja tilojen vuokraukseen tarvittava rahoitusta haetaan Raha-automaattiyhdistykseltä.

Talous ja varainhankinta

Polioinvalidit ry:n toiminnan vuosittaisen rahoituksen rungon muodostavat jäsenmaksut, kaupunkien ja kuntien avustukset ja vuokratuotot. Paikallisosastojen varainhankinnan perustan muodostavat varsinaisten jäsenten jäsenmaksut, tukimaksut, avustukset, arpajaiset ja myyjäistuet. Vuoden 2008 Kunnallisvaaleista alkaen yhdistys paikallisosastoinen on mukana valtakunnallisessa vaalikeräyksessä Suomen Polioliitto ry:n kautta. Vuonna 2009 osastojen tuotoiksi tuloutuvat Kunnallisvaalien ja Eu-vaalien vaalikeräystuotot.

Yhdistyksen toiminnan rahoittamisessa tullaan jatkamaan linjaa, jossa jäsenpalveluja rahoitetaan oman varainhankinnan tuottojen lisäksi käyttämällä yhdistyksen omaa pääomaa. Käytettävän pääoman määrästä päätetään vuosittain yhdistyksen varsinaisessa kokouksessa. Vuonna 2009 tarvittava rahoitus nostetaan Aili Nirosen rahastosta.

Tulevien vuosien jäsenpalvelujen rahoittamiseksi myydään yhdistyksen omistama huoneisto Helsingin Katajanokalla viimeistään vuonna 2010.

Polioinvalidit ry Johtokunta

SUOMEN POLIOHUOLTO R.Y.

Toimintakertomus vuodelta 2008

Suomen Poliohuolto r.y. on poliovammaisten 30.04.1958 perustama valtakunnallinen vammaisjärjestö, jonka kotipaikka on Helsinki ja toimialueena koko Suomi. Yhdistyksen alkuperäinen nimi oli Helsingin Polio Huolto r.y. Suomen Poliohuolto r.y:n toiminnan tarkoituksena on poliovammaisten yleinen edunvalvonta, vammaislainsäädäntöön liittyvä tiedotustoiminta, opastaa jäsenistöään lakisääteisten palvelujen ja tukitoimien piiriin, yhteiskunnallinen vaikuttaminen siten, että poliovammaisten erityistarpeet otetaan riittävässä määrin huomioon lainsäädännössä ja yhteiskuntasuunnittelussa, poliovammaisten syrjäytymisen ehkäiseminen ja heidän tasa-arvoisuutensa edistäminen, lomailu- ja virkistystoiminnan järjestäminen, sekä jäsenistön keskinäisen vertaistuen tarjoaminen. Suomen Poliohuolto r.y. on perustanut vuonna 1994 yhdessä Polioinvalidit r.y:n kanssa Suomen Polioliitto r.y:n, joka toimii suomalaisten poliojärjestöjen yhteistyöjärjestönä. Vuosi 2008 oli yhdistyksen 50. toimintavuosi

JÄSENISTÖ

Suomen Poliohuolto r.y:n jäsenistön muodostavat polion sairastaneet varsinaiset jäsenet sekä yhdistyksen toimintaa tukevat kannatusjäsenet. Vuoden 2008 päättyessä yhdistykseen kuului yhteensä 816 jäsentä. Varsinaisten poliovammaisten jäsenten määrä oli 228 henkilöä. Kannatusjäsenten määrä oli yhteensä 588 yksityistä henkilöä tai yritystä.

HALLINTO

Suomen Poliohuolto r.y:n ylintä päätösvaltaa käyttää yhden (1) kerran vuodessa kokoontuva vuosikokous. Yhdistyksen asioita hoitaa vuosikokouksen valitsema hallitus, johon kuuluu kahdeksan (8) jäsentä. Hallituksen jäsenet valitaan kahdeksi (2) vuodeksi kerrallaan siten, että kunakin vuonna eroaa vuorollaan neljä (4) jäsentä, jotka vuosikokouksen päätöksellä voidaan valita hallitukseen uudelleen. Hallituksen toimikausi kestää yli kalenterivuoden siihen saakka, kunnes vuosikokous on valinnut uuden hallituksen.

Suomen Poliohuolto r.y:n vuosikokous pidettiin Helsingissä Ruskeasalon koululla 03.05.2008. Vuosikokoukseen osallistui 22 yhdistyksen varsinaista jäsentä ja 4 avustajaa.

Kokouksen puheenjohtajana toimi Toivo Enqvist ja sihteerinä Rauni Mäki-Petäys. Hallituksen jäseniksi seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi valittiin Ari Aroheikki, Väinö J. Mäki-Petäys, Arto Pätäri ja Sirkka Ranta.

Suomen Poliohuolto r.y:n hallituksen muodostivat vuonna 2008; Ari Aroheikki, Otso Forsman, Markku Huostila, Leo Hänninen, Väinö J. Mäki-Petäys, Arto Pätäri, Sirkka Ranta ja Eira Tenhonen.

Helsingissä 28.05.2008 pidetyssä hallituksen järjestäytymiskokouksessa yhdistyksen ja sen hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Leo Hänninen, varapuheenjohtajaksi Väinö J. Mäki-Petäys ja sihteeriksi Arto Pätäri. Arto Pätäri meneti 16.09.2008. Hallituksen sihteeriksi Arto Pätärin tilalle valittiin 26.11.2008 pidetyssä hallituksen kokouksessa Ari Aroheikki. Hallitus kokoontui kertomusvuoden aikana neljä (4) kertaa. Asioita käsiteltiin yhteensä 48:ssa pöytäkirjan kohdassa.

VALVONTA

Vuosikokouksen valitsemina tilintarkastajina ovat toimineet Jukka Silvo HTM ja asianajaja Heikki Aaltonen. Varatilintarkastajina ovat olleet Erkki Manner KHT ja Leena Simola-Nikkanen.

EDUSTUS

Suomen Poliohuolto r.y. on Suomen Polioliitto r.y:n jäsen ja liiton kautta edustettuna Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto r.y:ssä, Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY r.y:ssä ja Vammaisfoorum r.y. – Handikappforum r.f:ssä.

Suomen Poliohuolto r.y:n edustajina Suomen Polioliitto r.y:n hallituksessa toimivat Leo Hänninen (varapuheenjohtaja), Väinö J. Mäki-Petäys ja Arto Pätäri. Suomen Polioliitto r.y:n ylimääräisessä varsinaisessa kokouksessa 24.10.2008 edesmenneen Arto Pätärin tilalle Suomen Polioliitto r.y:n hallitukseen valittiin Ari Aroheikki.

Suomen Poliohuolto r.y. oli edustettuna myös Vantaan vammaisneuvostossa (Elise Korelin, varajäsen) ja Vihdin vammaisneuvostossa (Leo Hänninen, puheenjohtaja), sekä Espoon vammaisjärjestöjen neuvottelukunnassa (Anna-Liisa Hillo, jäsen).

TIEDOTTAMINEN

Suomen Poliohuolto r.y:n tiedotustoimintaa on hoidettu neljä (4) kertaa vuodessa ilmestyvän Suomen Polioliitto r.y:n julkaiseman Poliolehdessä, sekä internet-verkossa olevan Suomen Poliohuolto r.y:n kotisivun kautta. Poliolehdessä vuosikerta sisältyy sekä varsinaisten jäsenten, että kannatusjäsenten jäsenmaksuun. Poliolehdessä tiedottava merkitys korostuu myös siten, että sen vapaakappaleita lähetetään runsaasti mm. julkisiin toimipisteisiin, kuntiin, sairaaloihin ja moniin muihin toimintamme kannalta tärkeisiin kohteisiin.

Vuoden 2008 aikana yhdistys lähetti jäsenilleen kolme (3) jäsenkirjettä, joissa kerrottiin ajankohtaisista asioista. Vammaislainsäädäntöön ja sosiaaliturvaan liittyvää tiedotusta ja neuvontaa on annettu myös puhelimitse ja sähköpostitse. Suomen Poliohuolto r.y:n kotisivu löytyy osoitteesta: <http://personal.inet.fi/koti/leo.hanninen/> sekä Suomen Polioliitto r.y:n kotisivun www.polioliitto.com linkistä ”Jäsenjärjestöt.”

LOMAILU- JA VIRKISTYSTOIMINTA

Kaislaranta-kodin myyminen saatoi yhdistyksen lomailutoiminnan uudenlaisen haastavan tilanteen eteen. Lomailutoiminnan järjestämistä varten oli etsittävä uusi jäsenistöä paremmin palveleva esteetön lomailupaikka. Suomen Poliohuolto r.y:n lomailutoiminta toteutettiin kesällä 2008 Loma- ja kokoushotelli Marjolassa Lappeenrannassa kahtena (2) kuuden (6) vuorokauden mittaisina maksuttomina täysihoidon sisältävinä lomajaksoina 16.06.-22.06.2008 ja 16.08.-22.08.2008. Molemmille lomajaksoille osallistui kymmenen (10) yhdistyksen varsinaista jäsentä avustajineen. Suomen Poliohuolto r.y. myösi lisäksi kahdeksalle (8) henkilölle lomatuksia omatoimiseen lomailuun. Suomen Poliohuolto r.y. järjesti jäsenilleen 02.10.-05.10.2008 kylpyläloman Pirita Top Spa kylpylähotellissa Tallinnassa. Kylpylälomalle osallistui viisitoista (15) yhdistyksen varsinaista jäsentä sekä kolme (3) avustajaa. Yhdistys tuki myös jäsentensä osallistumista Suomen Polioliitto r.y:n kevät- ja syyspäiville.

TALOUS

Suomen Poliohuolto r.y:n toiminta rahoitettiin varsinaisten jäsenten ja kannatusjäsenten maksamalla jäsenmaksuilla, korkotuotoilla sekä Kaislaranta-rahaston avulla. Kaislaranta-rahaston osuus yhdistyksen toiminnan rahoituksesta oli 37.000 €. Kaislarannan myynnin johdosta yhdistys joutui palauttamaan RAY:lle aiempina vuosina kiinteistön korjauksiin myönnettyjä avustuksia yhteensä 17.000 €. Toimintavuoden 2008 päättyessä yhdistyksen taloudellinen tilanne on hyvä.

TOIMISTO

Suomen Poliohuolto r.y:n toimisto sijaitsee Helsingin Katajanokalla osoitteessa Luotsikatu 6 E 28, 00160 Helsinki puh. (09) 686 0990, fax. (09) 686 09960. Yhdistyksen sähköpostiosoite on leo.hanninen@ppl.inet.fi

Kertomusvuoden aikana yhdistyksen palveluksessa toimi yksi (1) kannatusjäsenhankkija ja yksi (1) osa-aikainen järjestösihteerini. Suomen Poliohuolto r.y:n tarvitsemia toimistopalveluja tuotettiin osittain Suomen Polioliitto r.y:n toimesta.

Suomessa on tällä hetkellä arviolta noin 4000–6000 polion sairastanutta henkilöä. Poliovammaisuus on heille elämänsä loppuun saakka "riesana arjessa selviytymiselle". Suomen Poliohuolto r.y pyrkii toiminnallaan parhaansa mukaan ehkäisemään poliovammaisten jäsentensä syrjäytymistä, edesauttamaan ja helpottamaan jäsentensä selviytymistä jokapäiväisessä elämässä, edistämään heidän osallisuutensa toteutumista, tarjoamaan heille polio-tietoa ja opastusta arkeen liittyvissä ongelmatilanteissa, tarjoamaan jäsenistön keskinäistä vertaistukea ja mielekästä yhdessäoloa virkistys-, lomailu- ja vapaa-aikatoiminnan muodossa.

Kiitämme työmme tukijoita ja yhteistyökumppaneitamme kulu-neesta vuodesta.

SUOMEN POLIOHUOLTO R.Y. Hallitus

SUOMEN POLIOHUOLTO R.Y.

Toimintasuunnitelma vuodelle 2009

Suomen Poliohuolto r.y. on poliovammaisten vuonna 1958 perustama ja heidän itsensä johtama vammaisjärjestö, jonka kotipaikka on Helsinki ja toimialueena koko Suomi. Suomen Poliohuolto r.y. on perustanut vuonna 1994 yhdessä Polioinvalidit r.y:n kanssa poliojärjestöjen yhteistyöjärjestönä toimivan Suomen Polio-liitto r.y:n.

YLEISTÄ

Suomen Poliohuolto r.y:n toiminnan päätavoitteina vuonna 2009 tulee olemaan; jäsenistön yleinen edunvalvonta, vammaislainsäädäntöön liittyvä tiedotustoiminta, jäsenistön opastaminen lakisääteisten palvelujen ja tukitoimien piiriin, lomailu- virkistys- ja vapaa-aikatoiminnan järjestäminen, yhteiskunnallinen vaikuttaminen poliovammaisten erityistarpeiden huomioimiseksi yhteiskuntasuunnittelussa, poliovammaisten keskinäisen vertaistuen toteuttaminen, syrjäytymisen ehkäiseminen ja tasa-arvoisuuden edistäminen.

HALLINTO

Suomen Poliohuolto r.y:n sääntöjen mukaan ylintä päätösvaltaa yhdistyksessä käyttää kerran vuodessa kokoontuva vuosikokous. Yhdistyksen asioita hoitaa vuosikokouksen valitsema hallitus, johon kuuluu kahdeksan (8) varsinaista jäsentä. Jäsenet valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan, kuitenkin niin, että kunkin vuonna vuorollaan eroaa neljä (4) jäsentä, jotka vuosikokouksen päätöksellä voidaan valita uudelleen hallitukseen. Hallituksen toimikausi kestää yli kalenterivuoden siihen saakka, kunnes vuosikokous on valinnut uuden hallituksen.

Vuoden 2009 alussa Suomen Poliohuolto r.y:n hallituksen muodostavat; Leo Hänninen (puheenjohtaja), Väinö J. Mäki-Petäys (varapuheenjohtaja), Ari Aroheikki (sihteeri) Otso Forsman, Markku Huostila, Sirkka Ranta ja Eira Tenhonen.

Suomen Poliohuolto r.y:n toimisto sijaitsee Helsingin Katajanokalla osoitteessa Luotsikatu 6 E 28, 00160 Helsinki puh. 09-6860 990, fax. 09-6860 9960, e-mail. leo.hanninen@pp1.inet.fi

Suomen Poliohuolto r.y:n internet verkossa olevat kotisivut löytyvät osoitteesta:

<http://personal.inet.fi/koti/leo.hanninen> ja Suomen Polio-liitto r.y:n kotisivun kautta osoitteessa <http://www.polioliitto.com> linkistä ”Jäsenjärjestöt”.

JÄSENISTÖ

Suomen Poliohuolto ry:n jäsenistö muodostuu varsinaisista poliovammaisista jäsenistä, sekä yhdistyksen toimintaa tukevista kannatus- ja yhteisöjäsenistä. Yhdistyksen varsinaiseksi jäseneksi voi liittyä jokainen polion sairastanut Suomen kansalainen, joka kirjallisen jäsenhakemuksensa yhteydessä esittää luotettavan todistuksen polion jälkitilasta. Varsinaiset jäsenet hyväksyy yhdistyksen hallitus.

TOIMINTA

Edunvalvonta

Suomen Polio-liitto r.y:n kautta yhdistys on edustettuna mm. Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto r.y:ssä, Sosiaali- ja Terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY r.y:ssä ja Vammaisfoorumi r.y. – Handikappforum r.f:ssä.

Kuntoutuspalvelut

Suomen Polio-liitto r.y. järjestää RAY:n avustuksella poliovammaisille tarkoitettua kuntoutustoimintaa. Suomen Poliohuolto r.y. rohkaisee jäsenistöään hakeutumaan liiton kuntoutustoiminnan piiriin. Yhdistyksen varsinaisten jäsenten keski-ikä on lähes 70 vuotta. Poliovammaisten kuntoutustarve on huomattava. Viime vuosina kerätty lääketieteellinen tutkimustieto polion myöhäis- oireista ns. postpoliosyndroomasta on osoittanut kuntoutuksen tärkeän merkityksen ikääntyville poliovammaisille. Poliovammaisten tulisi päästä kuntoutukseen vuosittain.

Vaikeavammaisten omatoimisuuden tukeminen ja edistäminen kuntoutuksen ja siihen liittyvän viriketoiminnan avulla on paitsi inhimillisesti myös taloudellisesti yhteiskunnan edun mukaista.

Lomailu-, vapaa-aika- ja virkistystoiminta

Suomen Poliohuolto r.y:n lomailutoiminta järjestetään kesällä 2009 Loma- ja kokoushotelli Marjolassa Lappeenrannassa. Yhdistys tarjoaa hakemusten perusteella kuuden (6) vuorokauden mittaisen täysihoidon sisältävän maksuttoman vapaaloman kahdeksallekymmenelle (20) henkilölle. Yhdistys myöntää edelleen hakemusten perustella jäsenistölle lomailutukea omatoimiseen lomailuun

Suomen Poliohuolto r.y. pyrkii edelleen kehittämään jäsenistönsä lomailu-, vertaistuki-, vapaa-aika-, virkistys-, harrastus- ja matkailutoimintaa. Yhdistys tukee vuonna 2009 jäsenistönsä osallistumista Suomen Polio-liitto r.y:n kevät- ja syyspäiville, järjestää keksi (2) kylpylälomaa, laivaristeilyn, pikkujoulun, sekä muita jäsenistön toivomia virkistystapahtumia.

Suomen Poliohuolto r.y. tukee myös jäsenistönsä osallistumista itse maksavana Lehtimäen Opistossa järjestettävälle ”Iloa ja vaihtelua elämään” – kursseille.

Ympärillä oleva yhteiskunta muuttuu. Myös integraatiota tukevia toimia on tarkoituksenmukaista tukea Kaislaranta-rahastoa käyttäen. Esimerkkinä yhdistyksen osallistuminen tietokoneen käyttöön liittyvien kurssien rahoittamiseen. Suomen Poliohuolto r.y. järjestää vuonna 2009 Lehtimäen Opistolla yhden (1) neljän (4) vrk:n mittaisen ATK-kurssin, jonka sisältö määri-

tellään hakijoiden ATK-osaamisen mukaan.

TIEDOTTAMINEN

Yhdistyksen toiminnasta tiedotetaan Suomen Polio-liitto r.y:n julkaiseman Poliolehdessä, internet-verkossa olevan kotisivun ja jäsenkirjeiden avulla. Poliolehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa ja se lähetetään kaikille yhdistyksen varsinaisille jäsenille, kannatusjäsenille, sekä useille yhdistyksen toiminnan kannalta tärkeille tahoille.

KAISLARANTA-RAHASTO

Suomen Poliohuolto r.y:n hallitus on perustanut Kaislarannan nimeä kantavan Kaislaranta-rahaston, johon Kaislaranta-kodin myynnistä saatua rahaa siirretään vuosittain yhdistyksen toiminnan rahoittamiseksi hallituksen esityksiin perustuvien vuosikokouksen hyväksymien talousarvioiden puitteissa.

TALOUS

Suomen Poliohuolto r.y:n toiminnan rahoitus muodostuu varsinaisten ja kannatusjäsenten jäsenmaksuista, sijoitustoiminnan tuotosta, sekä Kaislaranta-rahastoa käyttäen. Vuosikokouksen päätöksen mukaisesti jäsenmaksut vuonna 2009 ovat seuraavat; varsinaiset jäsenet 10 €, kannatusjäsenet 20 € sekä yhteisö- ja yritys jäsenet 50 €. Jäsenmaksuihin sisältyy Poliolehdessä vuosikerta.

Suomen Poliohuolto r.y. toimii myös jatkossa poliovammaisten jäsentensä elinolosuhteiden, elämänlaadun, osallisuuden ja tasavertaisuuden edistämiseksi ja heidän syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Toimintamme perustuu luottamuksellisiin suhteisiin ja hyvään yhteistyöhön valtakunnan päättäjien, kuntien sosiaali- ja terveysviranomaisten, sekä sosiaali- ja terveysalan järjestöjen ja muiden työmme tukijoiden kanssa.

SUOMEN POLIOHUOLTO R.Y. Hallitus

SUOMEN POLIOHUOLTO ry

Hakulomake Suomen Poliohuolto r.y:n järjestämälle ATK-kurssille 23.09.-27.09.2009.
Palautusosoite: Suomen Poliohuolto r.y. Luotsikatu 6 E 20, 00160 Helsinki.

Sukunimi/etunimet

Syntymäaika

Lähiosoite

Postitoimipaikka

Apuvälineet ja avuntarve (liikkuminen sisällä/ulkona, pukeutuminen, peseytyminen, ruokailu, ym.)

ATK-osaamisesi/toiveesi kurssin sisällön suhteen? (mitä haluaisit oppia?)

Aikaisemmat poliojärjestöjen kurssit

Päiväys ja allekirjoitus

Lisätietoja: Suomen Poliohuolto r.y. puh. (09) 68 60 990

Hakemuslomakkeen tiedot rekisteröidään Suomen Polioliitto r.y:n kurssitietojärjestelmään. Kurssitietojärjestelmän rekisteriseloste on nähtävillä toimistolla, Luotsikatu 6 E 28, 00160 Helsinki.

Suomen Poliohuolto ry tiedottaa

Suomen Poliohuolto ry:n toimintaa

Suomen Poliohuolto r.y:n tämän vuoden toiminta on tällä hetkellä siinä vaiheessa, että yhdistyksen vuosikokous ja virkistysloma Kylpylä-Hotelli Pirita Top Spa:ssa Tallinnassa ovat takana. Virkistyslomalle osallistui yhdeksäntoista henkilöä. Saadun palautteen perusteella matka oli onnistunut. Lähiajan toimintamme muodostuu seuraavasti:

Marjolan lomat

Suomen Poliohuolto r.y:n lomailutoiminta järjestetään tänä kesänä Loma- ja kokoushotelli Marjolassa Lappeenrannassa ajalla 04.07. – 10.07.2009. Yhdistyksen varsinaisille jäsenille ja heidän tarvitsemille avustajille tarjotulle maksuttomalle vapaalomalle osallistuu kaksikymmentäneljä (24) henkilöä. Lomat myönnettiin kaikille niitä määräaikaan mennessä hakeneille.

Yhdistys myöntää edelleen varsinaisille jäsenilleen myös lomatuksia omatoimiseen lomailuun itse valittavissa lomakohteissa. Vapaamuotoiset hakemukset lähetetään osoitteella Suomen Poliohuolto r.y. Luotsikatu 6 E 28, 00160 Helsinki.

"Iloa ja vaihtelua elämään" – kurssi 10.08. – 22.08.2009 Lehtimäen Opistolla

Suomen Polioliitto r.y:n järjestämän RAY:n rahoittaman polion sairastaneiden kuntoutus – ja sopeutumisvalmennuskurssin rinnalla järjestetään samanaikaisesti itse maksaville polioloisille tarkoitettu "Iloa ja vaihtelua elämään" – kurssi. Kurssipaikkoja voi

tiedustella Lehtimäen Opistolta Sisko Haloselta puh. (06) 522 0220. Kurssin hinta täysihoitoinen on 36,00 €/vrk. Suomen Poliohuolto r.y. tukee jäsentensä osallistumista kurssille 10,00 €/vrk kurssituella.

"Päivä Tukholmassa" - risteily 20:n hengen ryhmälle

Suomen Poliohuolto r.y. järjestää "Päivä Tukholmassa" - risteilyn 30.08. – 01.09.2009 Viking Linen M/S Gabriellalla. Lähtö Helsingistä (Katajanokka) sunnuntaina 30.08.2009 klo 17:30. Saavumme Tukholmaan (Stadsgården) maanantaina 31.08.2009. klo 09:40. Paluumatka alkaa klo 16:45. Saavumme Helsinkiin (Katajanokka) 01.09.2009 klo 09:55. Olemme varanneet laivalta alustavasti neljä (4) kahden hengen A- luokan inva-hyttiä ja kuusi (6) neljän hengen A – luokan ns. normaalihyttiä. Neljän hengen hytteihin majoitetaan vain kaksi (2) henkilöä. Hytit ovat ikkunalaisia. Tarkemmat tiedot matkasta ja ilmoittautumisohjeet löytyvät kaikille varsinaisille

jäsenille lähetetystä jäsenkirjeestä.

ATK – kurssi 23.09. – 27.09.2009 Lehtimäen Opistolla

Suomen Poliohuolto r.y. järjestää yhteistyössä Lehtimäen Opiston kanssa ATK – kurssin, jota suunnitellaan ensisijaisesti niille henkilöille, jotka eivät vielä hallitse ATK:n peruskäyttöä "arki-elämän apuna." Kurssilla on tarkoitus opettaa tietokoneen käytön alkeet, internetin peruskäyttö mm. tiedonhaku, erilaisten lomakkeiden haku ja täyttö, pankkiasiointi ja sähköpostin käyttö. Eli kurssi olisi suunnattu henkilöille, joille tietokone on aivan outo, mutta kiinnostava kapistus "arjen, miksei pyhänkin auttajana."

Suomen Poliohuolto r.y:n hallitus valitsee hakemusten perusteella kurssille 10 osallistujaa. Mikäli tällaiselle kurssille ei olisi kysyntää, järjestämme ATK-kurssin hakijoiden toiveiden mukaisesti enemmän ATK:ta hallitseville.. Eli tässä vaiheessa

kaikkien ATK- taitojen oppimisesta tai kehittämisestä kiinnostuneiden kannattaa hakeutua kurssille.

Kurssin ohjelma pyritään rakentamaan siten, että siinä huomioidaan hakijoiden ATK-osaamisen taso ja oppimistavoitteet. Siitä johtuen on erittäin tärkeää, että hakijat arvioivat hakemuksissaan mahdollisimman hyvin oman ATK - osaamisensa ja kertovat toiveensa siitä, mitä he haluaisivat oppia kurssilla.

Majoituksen, täysihoidon (myös avustamispalvelut) ja opetuksen sisältävä kurssi on osallistujille maksuton. Matkoista aiheutuvat kulut jäävät kurssilaisten itsensä maksettaviksi. Lehtimäen Opisto järjestää tarvittaessa Seinäjoen asemalta maksullisen yhteiskuljetuksen.

Kurssin hakemuslomake viereisellä sivulla. Hakemukset on palautettava yhdistyksen toimistolle 10.08.2009 mennessä.

Suunnitteilla

Suunnitteleme syksyllä järjestettävää toista virkistyslomaa ja pyrimme järjestämään pikkujoulun. Tiedotamme näistä asioista aikanaan jäsenkirjeellä.

Kaunista, lämmintä ja virkistävää kesää kaikille jäsenillemme ja lehtemme lukijoille.

**Suomen Poliohuolto ry
Leo Hänninen
puheenjohtaja**

Lahden osasto

Lahden Pesäkallion **kesäteatteri**

”Pikku Pietarin piha” eli Aika hyvä ihmiseksi keskiviikkona 22.7.2009 klo 19.

Lisätietoa ja ilmoittautumiset 1.7. mennessä Ritva Jokela puh. 7335 412 / 044 5142 256.

Johtokunta vuonna 2009

Heikki Heinonen puheenjohtaja

Erkki Patjas varapuheenjohtaja

Helena Peltonen

Peter Rinne

Marja-Liisa Toivonen

Pirkko Tuominen

Ritva Jokela sihteeri/rahastonhoitaja

Iloista kesää!

Johtokunta

Pohjanmaan osasto

Toimintaa kesällä:

11.7.09 on mahdollisuus lähteä katsomaan Tampereen Komedia-teatteriin ”**Sukuvikaa**”. Esitys alkaa 15.30 ja ennen sitä on ruokailu Viola-kodissa.

Ilmoittautumiset Pertille 10.6.09 mennessä, p. 050-3656 389 tai pertti.niemi@netikka.fi.

Kalajaisjärven leiri- ja kuntokeskussa Ilmajoella on osastomme **kuntotahtuma** 27.-28.8.09 (to-pe). Aloitamme torstaina klo 12 ruokailulla ja jatkamme päivää erityisliikunnanohjaajan tahdissa. Illan vietämme pelejä pelaten makkaraa pistaen ja hyvästä seurasta nauttien.

Omat liinavaatteet ja pyyhkeet mukaan. Ei saunaa tällä kertaa. Ilmoittautumiset Pirjolle 19.8.09 mennessä, p. 050-3057 251 tai pirjo.puska@elisinet.fi.

Tarkempaa tietoa keväällä ilmestyneessä jäsenkirjeessä.

Hyvää ja aurinkoista kesää kaikille!

Johtokunta

Pohjois-Suomen Polioinvalidit

Rovaniemen kerho Rovaniemen kaupungin eläkeläistilat, Valtakatu 31 kerran kuukaudessa torstaisin 10.9., 8.10., 12.11. ja 10.12. klo 17.00 -19.00 . Lisätietoa Pentti Autti puh.040-5368401

Oulun kerho. Ensimmäisenä kerhopäivänä keskiviikkona 9.9. klo 14.00 alkaen vietämme jälleen virkistyspäivää vapaa-aika-keskus Jatulissa Haukiputaalla. Kuntosali, allasjumppa ja mahdollisesti joiain pelejä. Mukaan voi tulla kauempaakin!

Muut kerhopäivät ovat 14.10. ja 11.11. paikat ovat vielä avoimia, niistä sitten syksymmällä. Lisätietoa Ulla Kurvinen puh. 040-5320223

Muita tärkeitä päivämääriä:

- Henkilökohtaisen jaksamisen kuntoprojektin IV-jakso Rokualla 2.-4.12.2009

- Pikkujoulu/kuntoiluviikonloppu Rokualla 4.-6.12.2009

Vilkaan alkuvuoden jälkeen viettäkäämme leppoisa kesä.

Johtokunta

Satakunnan osasto

Kesäteatteri, Tampere ”**Sukuvika**” la 11.7.2009 klo 15.30 näytös. Jäsenhintaa 40 € / ei jäsen 45 € (sis. teatterilipun, ruokailut ja matkat). Varattu 15 lippua, varmista paikkasi maksamalla osallistumismaksu Polioinvalidit ry, Satakunnan osaston tilille 570002 – 44928612 ja ilmoittamalla tulostasi Sirpalle tai Raijalle viimeistään 15.6.2009

Syyskauden avajaiset 08.08.2009 alk. klo 12.00 Raumalla, Huilauksessa. Osallistumismaksu 5 € (sis.ruokailun). Ruokavarausta varten pyydämme ilmoittamaan osallistumisesta viimeistään 24.7.09.

Soittoanne odottavat

Sirpa Haapala 040 – 7742 620

Raija Kiviniitty 044 – 5854 717

Kesäterveisin

Johtokunta

Savon osasto

”*Kesä sydämeeni kurkistaa, ihan jalkapohjiakin kutittaa.*”

Tunnen lämpöisen sykkeen rinnassani, ja aistin tuon kesän tuoksun.”

Kesäretkipäivä 22.07.2009 Heinävedelle, Lintulan- ja Valamon luostariin.

Osaston **kuntotapahtumat** järjestetään Kruunupuistossa, Punkaharjulla 02.-05.09.2009 Kunnanpaikassa, Siilinjärvellä marraskuulla

Lisätietoja tapahtumista tulevassa jäsenkirjeessä, tiedusteluihin vastaa: Iiris Karvinen 0400 649 677

Aurinkoista ja virkistävää kesää kaikille

Johtokunta

Pääkaupunkiseudun osasto

Kieltolaki risteily 8.8.2009

Lähdemme kieltolakiristeilylle Royal Linen King laivalla Kauppatorin rannasta. Nautimme illallisen lomassa saariston maisemista ja tarinoista. Risteilemme salakuljettajien aikoinaan suosimille Espoon vesille Haukilahteen asti kuunnellen Algot Niskan ja muiden pirtukuninkaiden seikkailuista ja pirtutorpedoista sekä muista oivalluksista. Risteily kestää kaksi tuntia.

- osastot -

Menu: Pirtukuninkaan illallinen

- Alkuruoka: erilaisia salaatteja ja saaristolaisleipää
- Pääruoka: 1. Paahdettua nieriää, salakalastajan rapukastiketta, tilliperunoita
- Pääruoka: 2. Kokonaisena paistettua härän sisäfileetä, trokarin parempaa punaviinikastiketta, pekoni-perunakakku
- Pääruoka: 3. Torpparin punajuurivuohenjuustogradiini
- Jälkiruoka: Kartanorouvan suklaanelma ja marjatarhan kastiketta

Risteilyn hinta jäsenille 20 € ja ei jäsenille 49 €. Sitovat ilmoittautumiset toimistolle puh. 6860 9930 viimeistään 27.6.09. Maksut on maksettava Polioinvalidit ry:n tilille Sampo Pankki 800013-222875 viimeistään 4.8.

Kaupunkitaidetta Arabianrannassa 25.8.2009

Menemme tutustumaan taideasiantuntijan Pirkko Kronmanin opastuksella Arabianrannan kaupunkitaitteeseen.

Kokoonnumme Arabianrannassa raitiovaunu 6 ja 8 päätepuskilla osoitteessa Arabianranta klo 14.00, josta kierroksemme alkaa. Kierroksen välillä menemme nauttimaan osaston tarjoamat kupilliset kahvia/teetä.

Sitovat ilmoittautumiset toimistolle puh 6860 9930 14.8.09 mennessä.

Kuntoutuksen seurantajakso Ruissalossa syyskuussa viikolla 37

Järjestämme yhdessä Varsinais-Suomen osaston kanssa kuntoutuksen seurantajakson Ruissalon kylpylässä syyskuussa viikolla 37. Seurantajakso käsittää kolme päivää ja majoittuminen on kylpylän kahden hengen huoneessa.

Ryhmälle suunnatun ohjelman lisäksi on mahdollisuus osallistua kylpylän vapaa-ajanohjelmiin. Ryhmän vastuuvetäjänä toimii Nina Luukkainen, allasjumbaan ja ruokailulle avustaja.

Kerromme seurantajaksoista lisää, kun saamme hinnat ja lopullisen ohjelman.

Oikein hyvää kesää kaikille!

Johtokunta

Tampereen osasto

Kuntoutuksen seurantapäivä pe 5.6.2009

Järjestämme kuntoutuksen seurantapäivän Kuntoutuskeskus Apilassa niille, jotka olivat mukana marraskuun 2008 viikonlopputapahtumassa. Kirje tulossa henkilökohtaisesti osallistujille.

Kesäteatteri Tampereen Komediateatterissa la 11.7.2009

Menemme katsomaan komediaa ”Sukuvika”, pääosissa Jukka Puotila ja Jukka Leisti. Vieraita myös muista osastoista. Ennen teatteria lounas läheisessä, kävelymatkan päässä olevassa Willa Violassa. Teatterin käyntiosoite on Lapintie 3. Willa Viola löytyy osoitteesta Juhlatalonkatu 7; pääovi Tampellan Esplanadin puolella.

Ohjelma: lounas klo 13.30 ja teatteriesitys klo 15.30. Paketin hinta 20 € jäsenille ja 33 € ei-jäsenille. Avustajat jäsenhinnalla. Ilmoittautuminen 8.6.2009 mennessä Pirjolle puh 041-5338755 tai Leilalle puh 040-7001257. Maksut viimeistään 26.6.2009 osaston tilille Sampo 800010-70143418.

Virkistys- ja kuntoviikonloppu Vähäjärvellä 19.-20.9.09

Lähdemme virkistymään ja kuntoilemaan syksyisen luonnon keskelle Vähäjärven kurssikeskukseen Hauholle. Halukkaat voivat pulahtaa vaikka järveen suoraan saunan lauteilta. Uima-allaskin on toki käytettävissä. Tarkempi ohjelma ja aikataulu ilmoitetaan myöhemmin. Yhteiskuljetus järjestetään.

Salijumppa

Torstaisin klo 11.00 Tampereen Kuntouttamislaitoksella, Kyttälänkatu 5. Kesällä pidämme taukoa, mutta syksyllä jatkamme taas to 3.9.2009. Tervetuloa kohentamaan kuntoa ja virkistämään mieltä mukavassa ryhmässä asiantuntevan fysioterapeutin johdolla. Kausimaksu 25 € / hlö. Ennakoitautumista ei tarvita.

Meidän kerho

Kerhopäivät la 17.10.09 ja la 7.11.09 klo 13-16 Pellervontuvalla, Pellervonkatu 9. Syksyn kerhokokouduksissa käsittelemme vammaispalveluja ja askar-

telemme joulua ja mahdollisesti myyjäisiäkin varten.

Tervetuloa mukaan tapahtumiin! Kesän iloja kaikille!

Johtokunta

Varsinais-Suomen osasto

Kesäteatteriin 28.6.2009.

Menemme Sipilänmäen kesäteatteriin katsomaan suvine luamunäytelmä ”PYÖRÄL PÄÄsee – mut kyl käveltenki kerkkii”. Esitys alkaa klo 17. Kokoonnutaan klo 16.30 teatterilla ja saat varaamasi liput esitykseen.

Vesiliikunta Ruusukorttelissa on päätynyt kesän ajaksi, jatketaan taas syyskuussa. Laukkavuorena viimeinen uintivuoromme on 17.6. ja lyhyen kesätaujan jälkeen uinnit jatkuvat 5.8. 2009.

Perinteistä ulkoilupäiväämme on suunniteltu Lomakoti Koivukankareelle. Ajankohta tulee olemaan heinä-elokuu, tästäkin lisää jäsenkirjeessä.

Tule TVJ ry:n järjestämään **ulkoilutapahtumaan** Ekvallan esteettömälle uimarannalle 20.8. klo 14 – 17. Mahdollisuus osallistua melontaan yms. Lisätietoja saat osastomme sihteeriltä.

Kunto- ja virkistyskurssin jatko-osa pidetään Ruissalon kylpylässä 8.-10.9.2009. Tästä lisää jäsenkirjeessä, ilmoittautumiset kurssille heti elokuun alussa.

Kaikki joukolla Suomen Polioliiton syystapahtumaan Ruissaloon 25.-27.9.2009 Osastomme johtokunta miettii päiville ohjelmaa, ohjelmaehdotuksia otamme mielellämme. Tapahtumasta lisää jäsenkirjeessä.

Lämmintä kesää kaikille!

Tapaamisiin!

Johtokunta

Avustajakeskus 15 vuotta välittämistä

Suomalaisille on talkootyö ollut aina luontainen tapa toimia, sotien jälkeen talot rakennettiin naapureiden kanssa yhdessä, ja lapsetkin on perinteisesti kasvatettu koko kylän voimin. Suomalaisille toisista ihmisistä välittämisen osoittaminen on luonnollisempaa konkreettisilla teoilla poskisuudelmien ja rakkausnaattien sijaan.

Suomalaisista yli kolmannes tekee jonkinlaista vapaaehtoistyötä, ja niistäkin jotka eivät tee, yli puolet haluaisi osallistua jos heitä pyydetäisiin. (Henrietta Grönlund 2006)

Avustajakeskus sai alkunsa Turun seudun lihastautiyhdistyksen jäsenistön ajatuksista saada apua asiointeihin ja vapaa-ajan viettoon. Yhdistys aloitti Avustajakeskus-projektilla Turussa, ja viidentoista vuoden aikana on toiminta laajentunut muutaman sadan välityksen vuosivauhdista nykyiseen liki 5000 keikkaan vuodessa alueella joka kattaa miltei kaikki kunnat Rauman ja Someron välillä. Toiminnan alulle panija, Turun seudun lihastautiyhdistys, on yhdistyksenä osoittanut pienenkin joukon voiman yhteen hiileen puhaltamisessa. Mukaan on saatu myös alueen muut yhdistykset ja muut toimijat, ja heillä kaikilla on erittäin suuri merkitys kehittäessä toimintaa asiakaslähtöiselle pohjalle. Paikallinen polioyhdistys oli ensimmäisten yhdistysten joukossa kehittämässä toimintaa. Toimintaa on pyritty

jatkuvasti kehittämään siten, että palvelut vastaavat niihin tarpeisiin, mitä palveluiden käyttäjillä on. Toiminnan laajentuessa luonnollisena lisänä tulikin mukaan palkallisten avustajien välitystoiminta, joka ”virallistettiin” vuonna 2007 Henkilökohtaisen Avun Keskus-projektiksi.

Nykyisellään Avustajakeskus välittää vapaaehtoisia avustajia liikunta- näkö- ja kehitysvammaisille henkilöille vapaa-ajan toimintoihin. Avustajaa voi pyytää niin lääkärissä käyntiin kuin vaikkapa uintiharrastukseen avuksi. Vapaaehtoistyöntekijä tuo usein jotain extraa asiakkaiden elämään, avustaja tarjoaa sellaista apua, jota yhteiskunnan palvelut eivät kata, avustajat eivät tee kotitöitä eivätkä tee sairaanhoidollisia töitä. Palkalliset, eli henkilökohtaiset avustajat, taas tekevät kaikkea sitä, mitä vammaisen henkilö itse ilman vammaansa tekisi. Avustajakeskus voikin olla taho, jonka kanssa

ollaan tekemisissä koko elämänsä ajan. Aktiivi-ikässä voi Avustajakeskuksen kautta hakea henkilökohtaista avustajaa, ja ohessa käyttää vapaaehtoisia avustajia vapaa-ajan viettoon, ja kun ikää tulee enemmän, ja arkipäivän palvelut tuotetaan esimerkiksi palveluasumisen kautta, voi edelleen käyttää vapaaehtoista avustajaa vaikkapa juuri virkistytymisessä.

Avustajakeskuksen toimintaa avustajat tulevat pääasiassa mukaan vammaisavustajakurssien kautta. Kurseilla opiskellaan erilaisia liikuntanäkö ja kehitysvammoja, pyörätuolin käsittelyä ja esimerkiksi näkövammaisen opastamista. Lisäksi Avustajakeskus tarjoaa lisäkoulutuksia; uinti-avustajakoulutusta, Ensiapukoulutusta, jne jne. Tyypillistä vapaaehtoista avustajaa on vaikeaa kuvailla, avustajia on nuoresta varttuneempiin, opiskelijoista eläkeläisiin ja koulunsa keskeyttäneistä maistereihin. Suuri osa avustajista

on naisia, mutta mukana on paljon myös aktiivisia miehiä. Motiivit avustajaksi lähtemiselle ovat ihan yhtä moninaisia kuin ovat avustajatkin, joillekin halu auttaa on tärkeintä, joillekin avustaminen on tapa löytää sisältöä arkeen ja joillekin vapaaehtoistyö on yksinkertaisesti elämäntapa.

Turun seudun lihastautiyhdistyksen Avustajakeskuksesta on viidentoista vuoden aikana kehittynyt keskus, joka toimii laajana palveluntuottajana niin vammaisille henkilöille, vapaaehtoisille avustajille, avustamista työhän tekeville, kunnille kuin muillekin tahoille. Avustajakeskus tarjoaa asiantuntemustaan koulutuksiin ja pyrkii toiminnallaan vaikuttamaan niin vammaisten henkilöiden asemaan kuin avustajan työn arvostukseen. Tulevaisuuden visio voisi olla keskus, joka tarjoaa kaikki avustamisen palvelut vauvasta vaariin.

Muistokirjoitus/Terttu Vikkula

Tampereen Kuntouttamislaitoksen pitkäaikainen taloudenhoitaja Terttu Vikkula kuoli 79-vuotiaana, Tampereella 15.4. 2009.

Terttu Helena Piilemä syntyi Keuruulla 15.6. 1929. 5-vuotiaana hän muutti vanhempiensa kanssa Pispalaan. Tampereella Terttu kävi Viipurilaista tyttökoulua.

Polioon sairastuminen - 20-vuotiaana, joulukuussa 1949 - oli kova isku liikuntaa harrastavalle nuorelle naiselle. Tauti haittasi myös hengitystä, mutta silloin ei Nokialla ollut hengityskoneita saatavilla. Taudin vakavuus selvisi vasta, kun toipumista ”flunssasta” ei tapahtunutkaan. Terttu oli kuitenkin kiitollinen pystyessään seuraavana syksynä kävelemään keppien avulla. Aluksi tautiin sopeutuminen oli vaikeaa ja Terttu vältteli kavereiden tapaamista ja kulki kierrellen sivukatuja äitinsä kanssa esim. lääkäriin. Kuntoutus oli noihin aikoihin kehittymätöntä: lähinnä hierontaa kotona. Terttua kuntoutettiin myös Invalidisäätiön sairaalassa Helsingissä.

Polio vaikutti Terttu Vikkulan elämään merkittävästi. Kun Tampereelle perustettiin Polioinvalidit ry alaosastoa huhtikuussa vuonna 1956, Terttu Vikkula valittiin johtokuntaan. Kun Polioinvalidit löysivät Aleksanterinkadulta sopivat tilat kuntouttamislaitokselle, Terttu Vikkula palkattiin ensimmäisenä työntekijänä. Hän aloitti työt 1.9.1957 ja palveli ”Kuntsua” lähes 33 vuotta.

Tätä ennen Terttu oli työskennellyt vakuutusyhtiön kassassa. Taloudenhoitajan työ kirjanpitoineen oli uutta, ja Terttu joutui opettelemaan kaiken alusta alkaen työn lomassa. Työn ohella hän opiskeli lisää ja suoritti mm. taloushallinnon aprobaturopinnot.

Terttu Vikkulan vastuulla oli aluksi luontaishoitola ja siinä yhteydessä toiminut fysikaalinen hoitolaitos. Vuonna 1958 perustettiin 21-paikkainen sairaala poliopotilaille ja päiväkotipoliolapsille ja poliiovammaisten lapsille. Tämä päi-

väkotä oli Suomen ensimmäinen integroitu päiväkotä, jossa hoidettiin sekä vammaisia että terveitä lapsia samassa ryhmässä. Vaikka sairaalalla ja päiväkodilla oli omat johtajansa, Terttu Vikkula käytännössä hoiti ja vastasi koko laitoksen toiminnasta. Hän haki ja palkkasi työntekijät, hoiti kiinteistöä peri esim. vuokrat, päätti hankinnoista ja hoiti rahanliikenteen lisäksi suhteet ostajatahoihin. Sairaala, kuntoutus- ja päiväkotä työllistivät parhaimmillaan yli 30 henkilöä. Poliorokotusten ansiosta sairaala voitiin lopettaa vuonna 1963.

Tampereen Kuntouttamislaitos toimi 25 vuotta vanhoissa kiinteistöissä Aleksanterinkadun puolella. Uuden laitoksen suunnittelu vei vuosia ja suunnitelmat muuttuivat matkan varrella. Terttu Vikkula toimi Tampereella koordinaattorina uudisrakennuksen koko hankkeen ajan. Polioinvalidien johtokunta, jonka jäsenet olivat ympäri Suomea, luotti tehtävien toimeksiannot täysin Terttu Vikkulan käsiin. Nykyaikainen kuntouttamislaitos valmistui syyskuussa 1982 Kytälänkadun puolelle. Tällöin laitos toimi pelkästään fysikaalisena hoitolaitoksena. Terttu Vikkula oli hoitanut päiväkodin siirtymisen kaupungin hoidettavaksi kesällä 1977 ja luontaishoitolan lopettamisen 1979.

Terttu Vikkula jäi eläkkeelle huhtikuussa 1990. Hän oli tehnyt mittavan elämäntyön polioinvalidien ja vammaisten hyväksi. Hän ehti työskennellä kolme vuosikymmentä Tampereen Kuntouttamislaitoksen ohjaimissa. Sitkeästi omaa vammaansa korostamatta hän halusi jatkaa työtään eläkeikään, vaikka hän olisi voinut jäädä sairauseläkkeelle jo paljon aikaisemmin. Terttu nautti työstään ja ilman polion myöhäisoireita hän olisi varmaan sinnitellyt vielä muutaman vuoden.

Terttu Vikkula oli taiteellinen persoona. Hän nautti kaikesta kauniista: väreistä, aistillisuudesta, taiteesta. Kotonaan hän viihtyi vanhojen tyylihuonekalujensa keskellä. Vammastaan huolimatta hän halusi pukeutua tyylikkäästi ja näyttävästi. Erityisesti muistamme hänen kauniin käsialansa. Tilikirjat ovat lähes taidetta ja palkkakuoret, jotka Terttu käsin kirjoitti vielä 80-luvulla ovat selkeydessään ja säntillisyydessään hienoja muistoja.

Lapsenlapset, joita on kaksitoista, toivat Tertun elämään iloa. Hän oli onnellinen ja ylpeä isovanhemmuidensa kanssa. Viimeisinä vuosina kotona asuminen ei olisi onnistunut ilman Maijan ja muiden läheisten apua. Siitä Terttu oli kiitollinen.

Erityisesti Saara, ensimmäinen pojan tytär oli Tertulle tärkeä. Kun me muut työntekijät tapasimme toisiamme omien lapsiemme kanssa, Terttu halusi ottaa oman lapsenlapsensa mukaan. 70- ja 80-luvuilla käytiin vielä säännöllisesti kylässä työkavereiden luona. Monet hauskat tupaantuliaiset ja yhdessäolot työn ulkopuolella ovat lujittaneet työyhteisöä. Meillä oli kodikasta yhdessä vanhalla Kuntsulla. Tertulla oli taito luoda ilmapiiri, missä työtä oli ilo tehdä yhdessä.

Terttu Vikkula siunattiin Kalevankankaan kappelissa 30.4. perhepiirissä. Uurna on laskettu hänen vanhempiansa sukhautaan 14.5.2009.

Hyvät ja tärkeät ihmiset eivät unohdu koskaan.

**Pirkko-Leena Oja
Terttu Vikkulan työtoveri vuodesta 1974**

Hei,

Jos muistatte, niin viime syksyn Poliiolehdessä kerrottiin etiopialaisista poliovammaisista nuorista, jotka osallistuivat ompelukurssille.

Sain viestin ompelukurssin suomalaiselta järjestelijältä, jossa hän kertoi: ”Ompelukurssi on nyt saatu päätökseen ja 12.4.2009 heillä oli hienot valmistujaiset. Seitämän kurssilaista sai omat polkuompelukoneet ja he olivat tosi onnellisia niistä. Kolmella nuorella eivät jalat toimi, ja heille on luvattu sellaiset käsin veivattavat koneet. Nyt ongelmanani on, mistä löytäisin sellaisia”.

“Sähkökoneiden käyttö on vielä vähän hankalaa. Sähköä on sen verran harvassa paikassa saatavilla. Monessa paikassa,

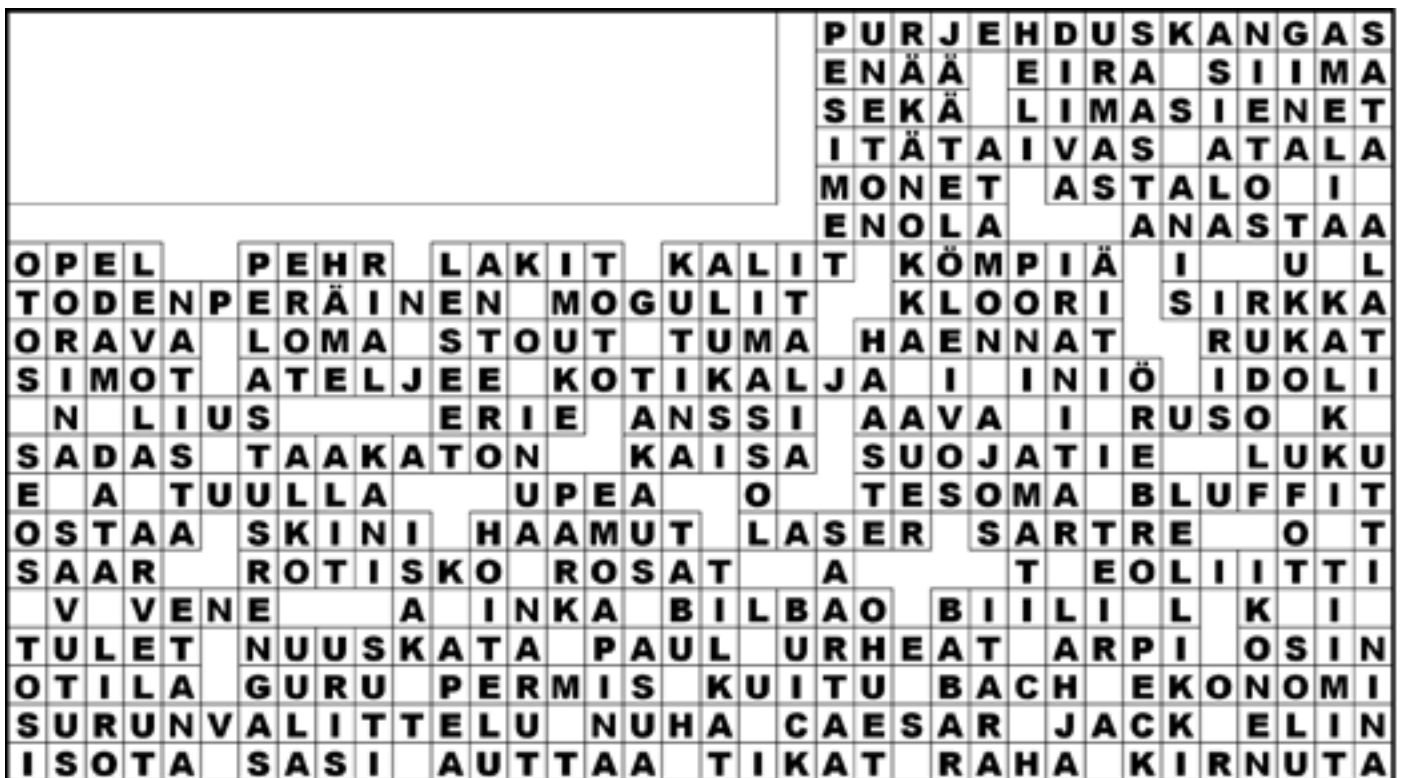
jossa on jo sähköt, se tarkoittaa 1 lamppu/talous valon tuottamiseen. Mitään lisälaitteita ei sallita. Toisekseen näille nuorille sellainen tavallinen sähkökone jalka painikkeella ei käy, koska he eivät voi käyttää jalkojaan. Nykyään on olemassa sellaisia uudenaikaisia sähkökoneita, jossa on käsin painettava nappi, josta kone lähtee liikkeelle ja pysähtyy, mutta ne ovat tosi kalliita ja toisaalta sellainen asettaisi nuo oppilaat suureen eriarvoisuuteen, jos joku saa sellaisen uusinta uutuutta olevan sähkökoneen ja joku polkuSingerin. Siis todella paras vaihtoehto olisi sellainen käsin veivattava. Se olisi toimintavarma joka kylässä”.

Nyt kysynkin teiltä, että onko kenelläkään tiedossa käsinveivattavia ompelukoneita tai tietoa mistä niitä voisi kysellä? Keskipohjanmaa lehdessä on ollut ilmoitus asiasta samoin Helena Räisänen (kurssin järjestäjä) on kysellyt asiaa Kokkolan ompelukoneliikkeestä mutta tuloksetta. On surullista, jos näiden kolmen nuoren tiedot ja taidot valuvat hukkaan siksi ettei heille löydy konetta. Vastausviestissäni kerroin, että yritämme auttaa ja ilmoitan hänelle, jos kuulen jotain positiivista asian suhteen.

Kaarina Lappalainen

Mikäli tiedossanne on, mistä voisimme näitä käsin käytettäviä ompelukoneita löytää, ottakaa yhteyttä Luotsikadun toimistolle, puh. 09-6860990 tai sähköpostiin birgitta.oksa@polioliitto.com.

Ruudukon 1/2009 ratkaisu

Polioinvalidit ry:n ja Suomen Poliohuolto ry:n kuntoutustuki jäsenille

Polioinvalidit ry on tukenut jäsentensä kuntoutusta Lehtimäen Opistolla jo usean vuoden ajan. Nyt myös Suomen Poliohuolto ry myöntää varsinaisille jäsenilleen kuntoutustukea 10 euroa/kuntoutusvuorokausi Lehtimäen Opistolla.

Tukea voi jokainen jäsen saada enintään 14 vrk:n ajalta kalenterivuodessa. Kuntoutustukea voi saada enintään 10 euroa/vrk, vaikka osallistuja olisi kummankin järjestön jäsen. Tuki huomioidaan suoraan Lehtimäen Opiston laskussa.

Lisätietoja poliojärjestöjen toimistolta p. 09-6860990.

Kaikki mukaan!

Polioinvalidit ry:n paikallisosastot järjestävät vuosittain kymmeniä erilaisia tapahtumia, matkoja ja retkiä. Näihin voivat osallistua kaikki Polioinvalidit ry:n varsinaiset jäsenet riippumatta omasta asuinpaikasta.

Hinnoittelu on niinkään kaikille sama: Polioinvalidit ry:n paikallisosastojen järjestämiin tapahtumiin voivat kaikki Polioinvalidit ry:n varsinaiset jäsenet osallistua järjestävän osaston ilmoittamalla jäsenhinnalla.

Lisätietoja voi kysyä osastoiden yhteyshenkilöiltä tai Luotsikadun toimistolta.

Poliojärjestöjen päivitetty tapahtumatiedot löytyvät netistä www.polioliitto.com

Syntymäpäivät

85 vuotta

0107	Vierimaa Eino	Oulu
1809	Grönvall Tauno	Mäntyharju
2809	Koskenniemi Elsa	Kolari

80 vuotta

0707	Laakso Unto	Hämeenlinna
1607	Oinonen Mirja	Helsinki
2107	Bjurström Rita-Liisa	Tampere
2407	Andrejeff Anatol	Vaasa
1508	Rautiainen Väinö	Helsinki
3108	Karhapää Johannes	Eno
0609	Pynnöniemi Liisi	Ruovesi
25099	Nieminen Kalle	Sääksjärvi
2909	Utter Eila	Turenki

75 vuotta

1807	Paaso Esko	Ii
0208	Rantala Toivo	Kiukainen
0308	Eerola Rauno	Vantaa
0608	Holopainen Martti	Helsinki
1708	Seppälä Toimi	Turku
2409	Mononen Teuvo	Joensuu
2909	Välimäki Helvi	Kyröskoski

70 vuotta

1607	Tapio Aaro	Alavus
2007	Pussinen Mauri	Tervola
2107	Ranta Sirkka	Klaukkala
2707	Vähäkuopus Tauno	Oulu
3007	Lukkari Jaakko	Paakki
1308	Iso-Kouvola Pertti	Mynämäki
2908	Kivelä Jorma	Jylhämä
1209	Mikkola Virpi	Hämeenlinna
0409	Pelkonen Veli	Helsinki
1809	Silander Raija	Pori
1909	Björninen Martti	Mikkeli
2009	Petäinen Aila	Lohja As

60 vuotta

0907	Jaakkola Olli	Eurajoki
0708	Äikäs Tuula	Orimattila
1308	Sillanpää Aila	Raisio
3008	Kirmizi Paulina	Lappeenranta
0609	Ahola Pirkko	Ähtäri
0609	Kujanpää Pirjo	Kemijärvi

50 vuotta

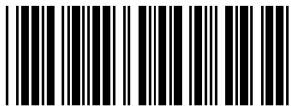
2507	Heinonen Eeva	Ähtäri
0608	Lempiäinen Jari	Helsinki
2909	Nevalainen Patricia	Helsinki

Poliolehden 1/2009 ruudukon voittajat

I palkinto, 10 € Aija Sutela, Säkyliä

II palkinto, 6 Marjariitta Meriläinen, Pori

Onnea!

* . PV94*

Tervetuloa Ruissaloon!

Valtakunnallinen syystapahtuma Ruissalon Kylpylässä 25-27.9.2009

Toivotamme teidät kaikki tervetulleeksi.

*Tarkemmat ilmoittautumisohjeet
ja ohjelma syksyn jäsenkirjeessä, mutta varaa ihmeessä aikaa tulla mukaan!*

*Polioinvalidit ry:n Varsinais-Suomen osasto
Suomen Polioliitto ry*

**KUNTOUTUS-, TYÖHYVINVOINTI-,
HOTELLI- JA VIRKISTYSPALVELUT**

Kuntoutusta sydämellä, vuosien tuomalla kokemuksella ja ammattitaidolla

Kruunupuisto on kuntoutuksen edelläkävijä. Kuntoutuspalveluidemme korkean tason avaintekijänä on huippuammattilaisista koostuva henkilöstömme. Yhdessä idyllisen järviluonnon kanssa teemme kuntoutuksesta osaamiskeskukseksamme unohtumattoman elämyksen.

Syksyllä 2009 alkavat Poliokurssit:

Kelan nro	pvm.	
• 34098	21.9. - 10.10.2009	valtakunnallinen
• 36538	2.11. - 21.11.2009	valtakunnallinen

Tiedustelut: Raili Pursiainen puh (015) 775 0333
raili.pursiainen@kruunupuisto.fi
tai Leena Nykänen, puh (015) 775 0332
leena.nykanen@kruunupuisto.fi

Kysy myös monipuolisia lomatarjouksiamme!

KRUUNUPIUSTO

PUNKAHARJUN KUNTOUTUSKESKUS

Vaahersalontie 44, 58450 Punkaharju
puh. (015) 775 091, www.kruunupuisto.fi

**HYVÄ KUNTOUTUS -
PAREMPI ARKI!**

Invalidiliiton Lahden kuntoutuskeskus on valtakunnallinen kuntoutuskeskus. Kuntoutuksemme tavoite on ihmisen hyvinvoinnin sekä toimintakyvyn ylläpitäminen ja kohentaminen.

POLIOKURSSI

26.10. - 04.11.2009 (10pv)
Suomen Polioliitto ry

Kurssi on tarkoitettu aikuisille, joilla on polion aiheuttama liikuntavamma. Sisältö suunnitellaan yhteistyössä Suomen Polioinvalidit ry:n kanssa. Kurssille haetaan 21.09.2009 mennessä, Polioliiton lomake.

Hakemus lähetetään osoitteella Suomen Polioliitto ry, Luotsikatu 6 E 28, 00160 HELSINKI.

Lisätietoja kursseista Polioliitossa antaa Birgitta Oksa, puh. (09) 686 0990, birgitta.oksa@polioliitto.com

Lisätietoja kuntoutuksesta saa kuntoutussihteeriltämme: p. (03) 812 8207

INVALIDILIITON LAHDEN KUNTOUTUSKESKUS

Launeenkatu 10, 15100 LAHTI

p. (03) 812 811, fax (03) 783 0250

lahden.kuntoutuskeskus@invalidiliitto.fi

www.invalidiliitto.fi/laku

